

စမ္မစကူးလှုဖောင်ခြေးရှင်း

ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ

တတိယတန်း

Grade 3

ကျောင်းသားဂို့င်

ပုံစံပြမှတ်တမ်း

မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းအပြင်အဆင်	ဦးကုသလသာမိ၊ ဒေါကတုမှာလာ
မျက်နှာဖုံးပန်းချီ	ဦးစိုးစံ
အတွင်းပန်းချီ	ဦးစိုးစံ၊ ဦးကျော်အုန်း၊ ဦးဝင်းမြင့်၊ ဦးရူပ
အတွင်းကာလာ	ကိုမင်းထွန်း၊ ကိုရှိခိုင်းမိုးအောင်၊ မဝင်းဝင်းမာ
မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်	ဦးမောင်မောင်လှ၊ ရွှေနိုင်ငံပုံနှိပ်တိုက် (၀၅၇၄၅)၊ အမှတ်(၉၀) စီ၊ ကမ္ဘာအေးသုရားလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း - ၀၁ ၄၀၀၈၉၀၀၀၁ ၅၄၈၀၄၂၂
ထုတ်ဝေသူ	ဒေါက်တာဦးထွန်းထွန်းဦး (၀၀၈၂၅) မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်းစာပေ (သာသရေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ)၊ မြတ်ကျားကျောင်း၊ မြို့မကျောင်းလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်းချိန်	မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်း (ဗဟို)၊ မြတ်ကျားကျောင်း၊ မြို့မကျောင်းလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း - ၀၁ ၃၇၇၂၆၇၇၊ ၀၁ ၃၉၅၁၈၀ ဤနှိပ်
တန်ဖိုး	၁၅၀၀ကျပ်
ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်	(၂၂) ကြိမ်မြောက်၊ အုပ်ရေ (၂၀၀၀၀)၊ ၂၀၁၉ ခန့်၊ မေလ။
“ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း” (CIP)	

မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်း (ဗဟို)

ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ တတိယတန်း၊ ကျောင်းသားကိုင် / မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်း၊ ရန်ကုန်။
မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်း စာပေ၊ ၂၀၁၃။

စာ - ၉၂၁၂ × ၂၉၇ စင်တီ။

မမွစကူးလိုဖောင်ဒေးရှင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ

မာတိကာ

စဉ်	သင်ခန်းစာ	စာမျက်နှာ
၁။	ကျွန်ုပ်တို့ဓမ္မစကူးလ်	၁
၂။	သိဒ္ဓထဲမင်းသား	၅
၃။	တောထွက်တော်မူခြင်း	၇
၄။	ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း	၉
၅။	ဘုရားဖြစ်ပြီးစ အချိန်	၁၂
၆။	ဘုရားရိုခိုးရကျိုး	၁၃
၇။	အမြတ်ဆုံးသီလ	၁၄
၈။	ငါးပါးသီလ	၁၅
၉။	မေတ္တာဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်း	၁၇
၁၀။	ကောင်းမှုအကျိုး	၁၉
၁၁။	မဟာမြတ်မှနိဘုရားကြီး	၂၂
၁၂။	ကျွန်ုစစ်သားမင်း	၂၅
၁၃။	ပညာရေးမဂ်လာ	၂၇
၁၄။	ပြုစုလုပ်ကျွေးရေးနှင့် အသက်မွေးမှုမဂ်လာ	၃၀
၁၅။	မကောင်းမှုများ ရှောင်ရားမယ်	၃၂
၁၆။	ကိုယ်ချင်းစာတရား	၃၄
၁၇။	ကိုရင်လေးသုမန်	၃၇
၁၈။	မယ်ကာဏြို့	၄၀
၁၉။	သူကျွေးဇူးကို သိတတ်ပါ	၄၃
၂၀။	ရွှေသမင်္ဂာင်နှမ	၄၅

၂၁။	ဆရာ့မေတ္တာ	၆၇
၂၂။	မိတ်ဆွေကောင်း	၆၉
၂၃။	ပန်းလှူရကျိုး	၇၁
၂၄။	မျဝေသုံးစွဲခြင်း	၇၄
၂၅။	မှန်းဖိုး	၇၇
၂၆။	စည်တီးသမားလေး	၇၉
၂၇။	အားလပ်ချိန်ကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချခြင်း	၈၁
၂၈။	ကြိုးစားမှုသာ အဓိကပါ	၈၃
၂၉။	သန်ရှင်းရေး	၈၄
၂၀။	ချုစ်ချုစ်ခင်ခင်နေကြမယ်	၈၇
၂၁။	စည်းလုံးခြင်းသည်အင်အား	၉၉
၂၂။	အမှန်အတိုင်း ပြောကြမယ်	၂၂
၂၃။	ချို့ချို့သာသာ ပြောဆိုပါ	၂၅
၂၄။	မွေးနေ့ပွဲ	၂၇
၂၅။	အစွဲအလန်းကြီးလွန်းသူ	၃၁
၂၆။	ဘယ်လိုလူမျိုး ဖြစ်ချင်သလဲ	၃၃
၂၇။	မိုက်မဲသောသား	၃၅
၂၈။	အားလုံးကို ချုစ်မယ်	၃၆
၂၉။	ဘုရားပွဲတော်	၃၇
၂၁။	ဆယ့်နှစ်လရာသီပွဲတော်များ	၃၀

သင်ခန်းစာ (၁)

ကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မစကူးလ်

ခရီးသွား တိမ်နတ်သားလေး

ခရီးသွား တိမ်နတ်သားလေးသည် ခရီးသွားရင်း သာယာကုန်းရွာသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ရွာလမ်း
ပေါ်တွင် တူညီဝတ်စုံများ ဝတ်ဆင်ထားသော ကလေးများကို မြင်သောအခါ စိတ်ဝင်စားသွား၏။ ထို့ကြောင့်
တိမ်လွှာလေးများကို စီး၍ ကလေးများကို လိုက်ကြည့်မိသည်။ ကလေးများ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲ
ဝင်သွားကြသည်။ သူငယ်ချင်းအချင်းချင်း လက်အုပ်ချိ၍ “မင်္ဂလာပါ”ဟု နှိပ်ဆက်နေကြသည်။

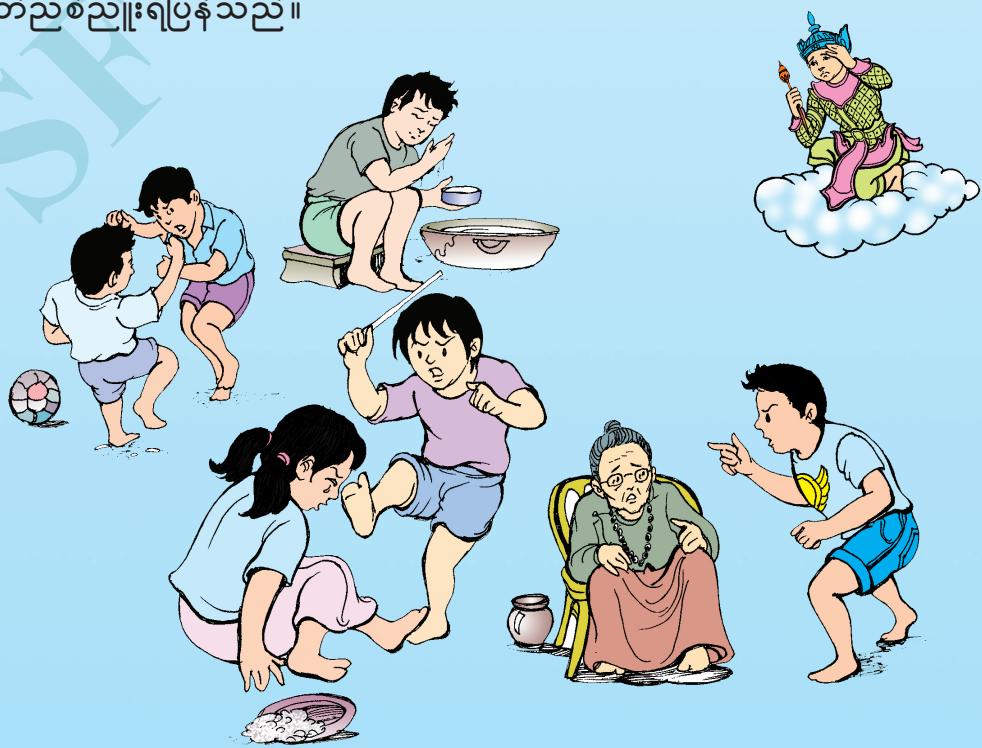
ထိုနောက် ဘုရားကို သောက်တော်ရောကပ်ကြသည်။ ဘုရားပန်း ကပ်လှုကြသည်။ ကျောင်းဝင်း အတွင်း သန့်ရှင်းရေးလုပ်ကြသည်။ ဘုရားဝတ်ပြုံး တရားထိုင်ကြသည်။ ထိုနောက် သက်ဆိုင်ရာ မဓမ္မကူးလ်အတန်းများတွင် ဖျော်ရွင်စွာ ဝင်ရောက်သင်ယူနားထောင်ကြသည်။ တိမ်နတ်သားလေးသည် ငြမ်းချမ်းလှသော သာယာကုန်းရွာမှ ကလေးလူငယ်များ၏ ယဉ်ကျေးလိမ္မာပုံများ၊ ညီညီညွတ်ညွတ် တက်တက်ကြွှကြွှ လုပ်ဆောင်ပုံများကို တွေ့မြင်လိုက်ရသောကြောင့် ဝမ်းသာကြည်နဲးသွားပါသည်။

တိမ်နတ်သားလေးသည် ခရီးဆက်ရင်း သပြေတောဘွာသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဘွာအနောက်တွင် ညစ်ပတ်နံစောင်နေသော အမှိုက်ပုံကြီးကို တွေ့ရသဖြင့် တိမ်နတ်သားလေး စိတ်ပျက်သွားသည်။

ဘွာထဲသို့ ကြည့်လိုက်သောအခါ နေမြင့်မှ အိပ်ရာထသော ကလေးများ၊ ရန်ဖြစ်နေကြသော ကလေးများ၊ လူကြီးများအား ရိုင်းပျွဲ ပြောဆိုနေကြသော ကလေးများကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ တိမ်နတ်သားလေး စိတ်ညစ်ညူးရပြန်သည်။

ဓမ္မစကူးလ်တက်နေကြသော သာယာကုန်းရွာက ကလေးများနှင့် သပြတောရွာက ကလေးများ
အလွန်ဂွာခြားသည်ကို ကြည့်၍ တိမ်နတ်သားလေး စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်မိသည်။ ထို့ကြောင့် သပြ
တောရွာမှ အလျင်အမြန် ပြန်ထွက်သွားလေတော့သည်။

ဓမ္မစကူးလ်သွားကြမယ်

လာပါ သူငယ်ချင်း ... ဓမ္မစကူးလ် သွားကြမယ် ...။

ဘုန်းဘုန်းတွေ့မယ် ... ဆရာလေးတွေ့မယ် ... ကုသိုလ်တွေရမယ် ...။

လာပါ သူငယ်ချင်း ... ဓမ္မစကူးလ် သွားကြမယ် ...။

ယဉ်ကျေးရမယ် ... သိမ်မွေ့ရမယ် ... ပျော်ဆွင်သွားရမယ် ...။

လာပါ သူငယ်ချင်း ... ဓမ္မစကူးလ် သွားကြမယ် ...။

ဆေးရောင်ခြော်မယ် ... ပုံပြောပြမယ် ... သီချင်းတွေ ဆိုကြမယ် ...။

လာပါ သူငယ်ချင်း ... ဓမ္မစကူးလ် သွားကြမယ် ...။

ယဉ်ကျေးရမယ် ... သိမ်မွေ့ရမယ် ... ပျော်ဆွင်သွားရမယ် ...။

သင်ခန်းစာ (၂)

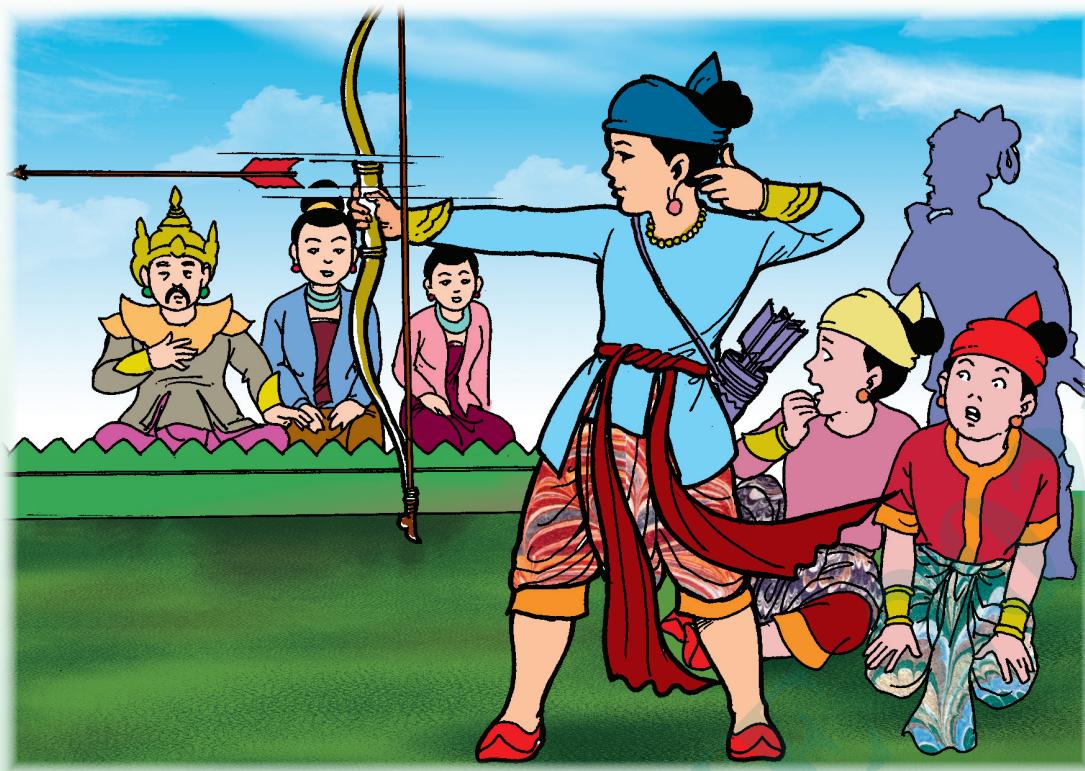
သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား

ရှေးအခါက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ကပိလဝတ်မြို့တွင် ဘုရင်ကြီးသူငွေ့အနဲ့ အုပ်ချုပ်မင်းပြခဲ့သည်။ ဘုရင်ကြီးတွင် မာယာအော်နှင့် ပဇာပတိဂေါတမိဟူသော မိဖုရားနှစ်ပါး ရှိလေသည်။ မိဖုရားမာယာ အော်တွင် ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓာတ်တည်တော်မူခဲ့သည်။ ပဋိသန္ဓာတ်တည်တော်မူပြီး ဆယ်လ ကြာသောအခါ မာယာအော်သည် ဘုရင်ကြီးသူငွေ့အနဲ့ ခွင့်ပန်ပြီး မိဘဆွဲမျိုးများရှိရာ အော်ပြည်သို့ အခြေအရုံများစွာဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကို ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် အော်ပြည် နှစ်ပြည်ထောင်အကြား လုမြိန်အင်ကြင်းတော့တွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကို “သိဒ္ဓတ္ထ”ဟု အမည်ပေးခဲ့ကြသည်။

ဘုရားအလောင်း ဖွားတော်မူခန်း
သူငွေ့အနဲ့ ဖောင်ပါ၊
မိခင် မယ်မာယာ။
ထူးခြားစွာ ဆင်အိပ်မက်၊
မယ်မာယာမြင်မက်။
အင်ကြင်းတော့ဘက် မွေးဖွားမြင်၊
ဘုရားအလောင်း တို့အရှင်။
ဖွားမြင်စဉ် နတ်အပေါင်း၊
ပူဇော်တသောင်းသောင်း။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား အသက် ၁၆ နှစ်အချိန်ရောက်သောအခါ ဆွဲတော်မျိုးတော်
တို့က “သိဒ္ဓတ္ထသည် ရပ်အဆင်းသာလျှ၍ ပညာမတတ်သူ”ဟု ကဲရဲ့ကြသဖြင့် အတတ်ပညာ
ပြု့ကြီး ကျင်းပခဲ့သည်။ အတတ်ပညာပြု့တွင် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် အခြားလေးသမား
အကျော်အမော်တို့ မစွမ်းဆောင်နိုင်သော မြားပစ်နည်းအမျိုးမျိုးကို ပြသခဲ့သည်။

အတတ်ပညာပြု့ ပြီးသောအခါ ဒေဝဒဟပြည် ဘုရင်ကြီး၏ သမီးတော် ယသောဓရ၏
မင်းသမီးနှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပြီး ထိုးနှစ်းစည်းစိမ် စံစားတော်မှုခဲ့ပါသည်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား

ရပ်အဆင်းလည်း လှပသူ။
ပညာတတ်တဲ့ သူ။
အမည်ကမူ သိဒ္ဓတ္ထား
မြားပညာစုံပြီ။
ဒေဝဒဟမှ ယသောဓရ၏
ထိမ်းမြားလက်ထပ်ကာ။
ထိုးနှစ်းမှာ သူစံစား၊
ထူးမြတ်တဲ့ မင်းသား။

သင်ခန်းစာ (၃)

တောထွက်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သူအို၊
သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းဟူသာ နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို
တွေ့မြင်၍ လောကစည်းစိမ် များကို ပြီးငွေ့လာခဲ့
သည်။

ထိုးနှစ်းစည်းစိမ်များကို စွန့်ပြီး တောထွက်မည့်
ညတွင် ယသောဓရမင်းသမီးနှင့် သားတော်လေး
ရာဟုလာတို့ကို အပိုခန်းဝမှ လှမ်းကြည့်တော်မူ
သည်။ သားတော်လေးကို ဖွေ့ချိန်တော်လို
သော်လည်း ယသောဓရ နှီးသွားလျှင် တော်
မထွက်ရန် တားမြစ်မည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် ကြည့်ရုံ
များကြည့်တော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားအလောင်းတော်မင်းသားသည် ဆန္ဒအမတ်နှင့်အတူ ကဏ္ဍကမြင်းကို စီး၍ တောထွက်တော်မူသည်။
လမ်းခရီးတွင် မာရ်နှစ်က တားဆီးခဲ့သော်လည်း မတုန်လှပ်ဘဲ ကျော်ဖြတ်အနိုင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

အနော်မာမြစ်ကမ်းတွင် ဆံတော်နှင့် မင်းဝတ်တန်ဆာများကို ပယ်စွန့်တော်မူပြီး ရဟန်းပြုတော်မူ ခဲ့သည်။ ခုနစ်ရက်ကြာသောအခါ ရာဇ်ပြုဟ်မြို့သို့ ကြွရောက်ပြီး သပိတ်ပိုက်၍ ဆွမ်းခံကြတော်မူသည်။ ဂုပ်ရည်ချောမောပြီး အသက်ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ရဟန်းဖြစ်နေသော ဘုရားအလောင်းတော်ကို တွေ့လိုက် ရသူ လူအများက အုံသွောက်သည်။ ရာဇ်ပြုပြည့်ရှင် ဖိမ့်သာရမင်းကြီးက ဘုရားအလောင်းတော်ကို

အလွန်လေးစားသွားသဖြင့် “အသက်ငယ်ပါ သေးသည်။ ရဟန်းပြုတော်မူပါနှင့်ဦး၊ တိုင်း ပြည်တစ်ဝက်ကို ပေးပါမည်”ဟု ကမ်းလှမ်းလေ သည်။ ဘုရားအလောင်းတော်က “သတ္တဝါ များကို ကယ်တင်ရန်အတွက် ဘုရားဖြစ် အောင် ကျင့်ကြံမည်”ဟု ပြောကြားပြီး လက်ခံ တော်မူမှုခဲ့ပေ။ ထိုအခါ မင်းကြီးက ဘုရား ဖြစ်လျှင် သူ၏တိုင်းပြည်သို့ ပထမဆုံး ကြွရောက်ပါရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

တောထွက်ခန်း

သိဒ္ဓထွေဆိုတဲ့ မင်းသားဟာ၊ ထိုးနှစ်းစံမြန်းရာ။
နှစ်းတော်ထဲမှာ စံစားဘို့၊ အိုနာသေ မသို့။
ဥယျာဉ်ကြည့်ဖို့ လှည့်လည်ရာ၊ လူအိုကို တွေ့ကာ။
လူနာ လူသေ သူတွေ့က၊ ပွားများ သံဝေါး။
ရဟန်းတွေ့မှ အားကျေသူ၊ သူ့ကို အတုယူ။
ငြမ်းချမ်းမှုကို သူလိုလား၊ တရားရှာဖို့ တောထွက်သွား။

သင်ခန်းစာ (၄)

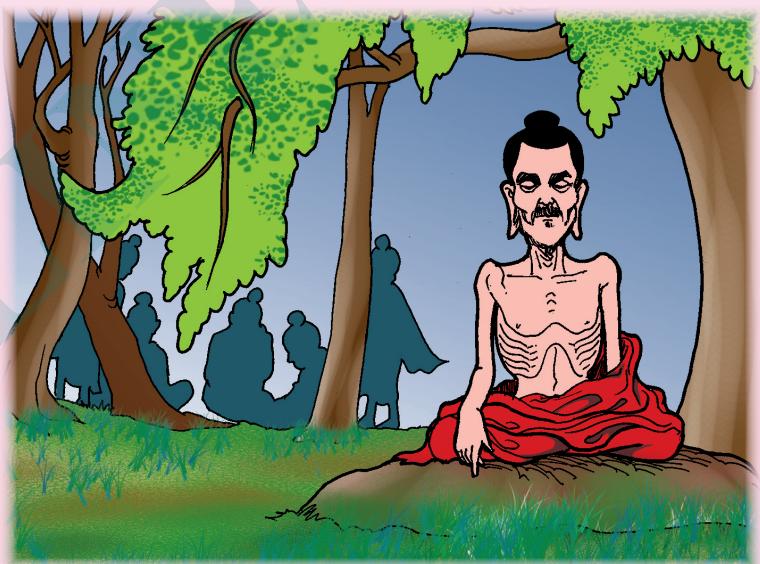
ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အစားအသောက်များ
တဖြည်းဖြည်းချင်း လျှော့စားပြီး အားထုတ်တော်မူ
ခဲ့၏။ အသွေးအသားတို့ ခန်းခြားကိုပြီး အရိုးနှင့်
အရေသာ ကျို့တော့သည်။ ထိုသို့ ခြားကိုနှစ်
တိုင်တိုင် ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။
နောက်ခုံးတွင် ပင်ပန်းဆင်းရဲသော အကျင့်ဖြင့်
ဘုရားမဖြစ်နိုင်မှန်း သိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ထို
ပင်ပန်းဆင်းရဲသော အကျင့်ကို စွန့်လွှတ်တော်မူပြီး
အလယ်အလတ်ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြုံအားထုတ်တော်
မူသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်သို့
လှည့်လည်ပြီး နည်းလမ်းပြပေးနိုင်မည့် ဆရာကို
လိုက်လံရှာဖွေရာ အာဇာရရသေ့နှင့် ဥဒကရသေ့
တို့ကို တွေ့ခဲ့သည်။ ရသေ့ကြီးများ ညွှန်ကြားသည့်
အတိုင်း အားထုတ်ရာ လောက်စုံများ ရရှိခဲ့သည်။
သို့သော် ဤလောက်စုံများသည် ဘုရားဖြစ်နိုင်
သည့်နည်းလမ်း မဟုတ်ကြောင်း သိလာသောအခါ
ကိုယ်တိုင် နည်းလမ်းရှာချုပ် ကျင့်ကြုံအားထုတ်ခဲ့သည်။

ကဆုန်လပြည့်နေ့ နံနက်စောစောတွင် သေနာ
နိဂုံးနေ သူငွေးသမီးသူဇာတာသည် ဘုရား
အလောင်းတော်ကို ညောင်ပင်စောင့်နတ်ဟု
ထင်ကာ နို့ယုနာဆွမ်းကို ရွှေခြက်နှင့်တကွ
ဆက်ကပ်လှုံ့ဒါန်းခဲ့သည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် နို့ယုနာဆွမ်းကို အလျှော်တော်မူပြီး နေရာရှာမြစ်ကမ်းသို့ ကြွရောက်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့နောက် မြစ်ကမ်းဘေးတွင် ဘုံးပေးတော်မူပြီး “ယနေ့ ဘုရားဖြစ်မည် မှန်ပါက ဤရွှေခွက်သည် ရေညာသို့ ဆန်တက်ပါစေသား”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ မျှာလိုက်ရာ ရွှေခွက်သည် ရေညာသို့ ဆန်တက်သွားခဲ့လေသည်။

ညာနောင်းသောအခါ မဟာဗောဓိညောင်ပင်သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့အို။ လမ်းခရီး၌ မြက်ထမ်းသမား စစ် လျှော်လိုက်သော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ညောင်ပင်အောက်တွင် ကြိဖန့်တော်မူသည်။ “ဘုရားမဖြစ်သမျှ ဤနေရာမှ ငါ မထ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး တရားကျင့်တော်မူသည်။ တရားကျင့်တော်မူစဉ်အတွင်း မာရ်နတ် မင်းသည် နတ်စစ်သည်အပေါင်း ခြုံရလျက် ဘုရားအလောင်းတော်အား လက်နက်မျိုးစုံဖြင့် လာရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ ထို့မှရ်နတ်ကို ဘုရားအလောင်းတော်က မေတ္တာဖြင့် အောင်မြင်တော်မူခဲ့သည်။

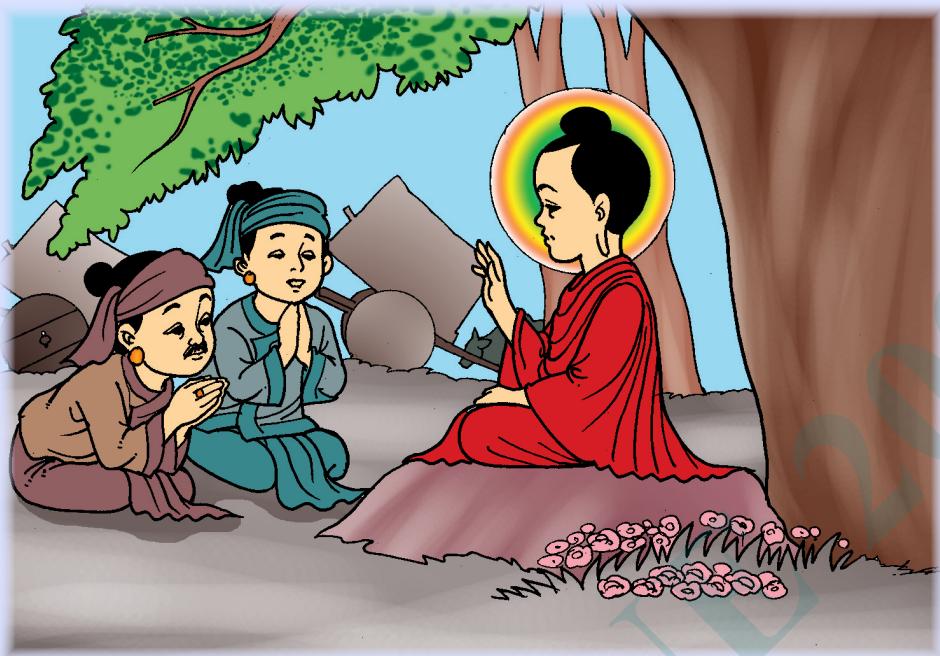

ထို့နောက် ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဉာဏ်အမျိုးမျိုးကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ရရှိတော်မူသည်။
မဟာသဂ္ဃရာ၏ ၁၀၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဘုရားဖြစ်တော်မူပါသည်။

အောင်ပွဲ

ဘုရားအလောင်းတော် မင်းသားဟာ၊
တရားကျွေးကြံးကာ။
တောထဲမှာ လွန်ခက်ခဲာ၊
မလျှော့သော သူ့စွဲ။
မာရိန်တ်ကလည်း နှောင့်ယုက်ပြန်၊
မေတ္တာနဲ့တွန်းလှန်။
မာရိန်တ်ရန် အောင်မြင်သွား၊
တို့ရဲ့ မြတ်ဘုရား။ ||

သင်ခန်းစာ (၅) ဘရားဖြစ်ပြီးစ အချိန်

မြတ်စွာဘုရားရှင် ဘရားဖြစ်ပြီးနောက် ၄၉ ရက်မြောက်နေ့တွင် တယုသုနှင့်ဘဏ္ဍာဟု ခေါ်သော ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ရောက်လာကြသည်။ သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှင်အား မုန်ကြွက်ကျစ်နှင့် ပျားဆုပ်မုန်များ လှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။ ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဘရားရတနာနှင့် တရားရတနာ ဟူသော ရတနာနှစ်ပါးကို ပထမဆုံး ကိုးကွယ်ခွင့်ရသူများ ဖြစ်သွားကြလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ပထမဆုံး တရားတော်ကို အာဇာရနှင့် ဥဒကရသေ့ကြီးတို့အား ဟောကြားရန် စိတ်ကူးတော်မူခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ရသေ့ကြီးနှစ်ပါး ကွယ်လွန်သွားကြပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသဖြင့် ဥရေဝေလတောသို့ ကြွတော်မူပြီး ကောဏ္ဍာည်၊ ဝါဌ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်နှင့် အသုဇ္ဈာသော ပဋိဝိုင်းဦးတို့အား တရားဦး ဟောတော်မူခဲ့လေသည်။ တရားဟောအပြီးတွင် ပဋိဝိုင်းဦးလုံး မြတ်စွာ ဘရားရှင်၏ တပည့်ရဟန်းများ ဖြစ်လာကြပြီး သံယာရတနာ စတင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

သင်ခန်းစာ (၆)

ဘုရားရှိခိုးရကျိုး

ဘုရားရှိခိုးရကျိုး

ဘုရားရှိခိုးအကျိုးများ
ဘုရားရှိသေလာ။
ကျိုးနံကာ သွွှေ့ပွား၊
သတိ ပညာများ။
ပီတိတဖွားဖွား ဖြစ်ကာရယ်၊
ဒုက္ခခံနိုင်တယ်။
စိတ်ထဲဝယ် ဘုရားထံပါး၊
နေတယ်လို့ ခံစား။
ဘုရားရှိခိုးတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓား၊
စေတီထိုက်သည်သာ။
အကျိုးများစွာ ရတာမို့၊
ဘုရားရှိခိုးစို့။ ။

တစ်ကြိမ်ရှိခိုး အကျိုးများစွာ

ရှေးအခါက ဆင်းရဲသားလေးတစ်ယောက် ရှိလေသည်။ သူ့အမည်မှာ မောင်မေတ္တာဖြစ်၏။ သူသည် ဆင်းရဲလွှာနှင့်သဖြင့် နေ့စဉ် ယာတော်ထဲတွင် ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ကိုင်နေရသည်။ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညို သော်လည်း သွားရောက်မဖွေ့ဖြုတ်ခဲ့ပါ။

တစ်နေ့သည့် မောင်မေတ္တာသည် တော်ထဲတွင် အလုပ်လုပ်နေရာမှ ကိုစွဲတစ်ခုရှိသဖြင့် အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ပိုပသီဘုရားရှင်သည် မြို့တွင်းသို့ နောက်ပါရဟန်းများစွာဖြင့် ကြွလာ တော်မှသည်။ ဆင်းရဲသားလေးသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့် သံယာတော်များကို ကြည်ညိုစွာဖြင့် လက်အုပ် ချိမိုး ရှိခိုးလိုက်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ရှိခိုးရသောကောင်းမှုကြောင့် ဆင်းရဲသားလေးသည် အဆင့်အတန်းမြင့်သော ဘဝပေါင်းများစွာကို ရရှိခဲ့လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၇)

အမတ်ဆုံးသီလ

သီလရှိသော အမတ်ကြီး

လွန်လေပြီးသောအခါက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော နှုန်းအမည်ရှိ အမတ်ကြီးတစ်ဦး ရှိလေသည်။ သူသည် ပြသုနာများကို မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ပေးတတ်၏။ ထိုကြောင့် သူ့ကို ဘုရင်နှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားများက လေးစားကြသည်။ တစ်နေ့တွင် အမတ်ကြီးသည် “ငါကို ဘုရင်နှင့်တကွ လူအများက လေးစားကြ၏၊ ဤသို့ လေးစားကြသည်မှာ ငါ၏ စည်းစိမ်းများကြောင့် လော၊ ရာထူးကြောင့်လော၊ မျိုးရိုးကြောင့်လော စမ်းသပ်ကြည့်ဦးမှပဲ”ဟု တွေးမြှုလေသည်။

ထိုနေ့မှစ၍ အမတ်ကြီးသည် ဘုရင်ဘဏ္ဍာတိက်ထဲမှ ငွေအနည်းငယ်ကို နေ့စဉ် ခိုးယူခဲ့၏။ ငွေထိန်းက တွေ့မြင်သော်လည်း “အမတ်ကြီးဟာ သီလရှိသူ ဖြစ်တယ်၊ ခိုးတာ မဟုတ်လောက်ပါဘူး”ဟု တွေးပြီး တစ်စုံတစ်ရာ မပြောဘဲ နေခဲ့သည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တွေ့ရသောအခါ မနေသာတော့ဘဲ အမတ်ကြီးကို ဘုရင့်ထံသို့ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကြသည်။ ဘုရင့်ထံ ရောက်သောအခါ အမတ်ကြီးက “ဘဏ္ဍာငွေ များကို ခိုးလို့တ်ဖြင့် ယူခြင်း မဟုတ်ပါ၊ လူအများ ချုစ်ခင်မြတ်နီးရသည့်အကြောင်းကို စမ်းသပ်လို၍ ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်”ဟု ရှင်းပြလိုက်လေသည်။ လူများ အထင်ကြီးလေးစားသည်မှာ အကျင့်သီလကောင်းမွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ အမတ်ကြီး သဘောပေါက်သွားပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှန်ကို သိသွားသော ဘုရင်နှင့် တိုင်းသူပြည်သားများက အမတ်ကြီးကို ရှုံးကထက် ပို၍ လေးစားကြလေသည်။

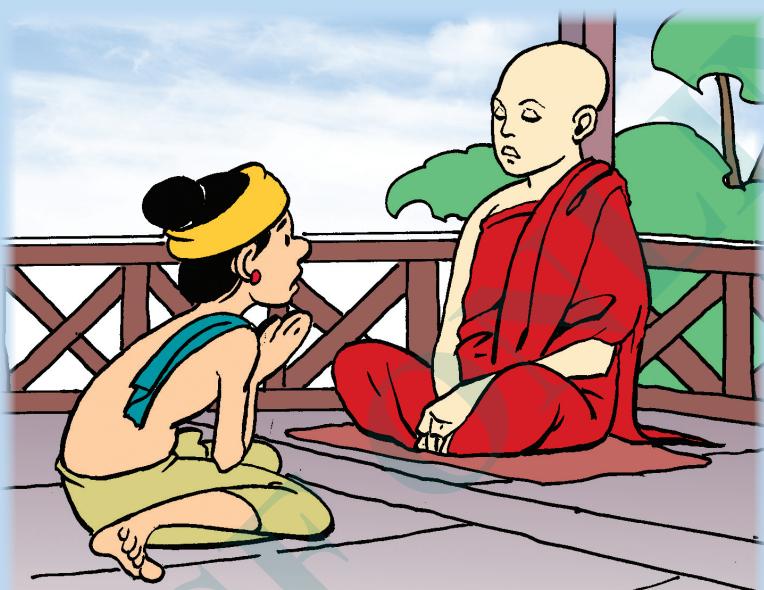
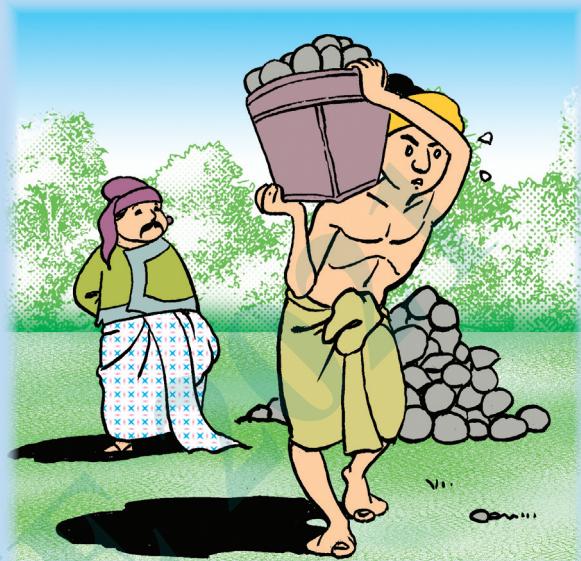

သင်ခန်းစာ (၈)

ငါးပါးသီလ

ငါးပါးသီလအကျိုး

မြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်အခါက ဆင်းရဲသား
တစ်ဦး ရှိခဲ့ပါသည်။ သူသည် သူငွေးကြီးတစ်ဦး၏ အိမ်တွင်
အလုပ်လုပ်နေရပါသည်။ အခြားသူများ အလှု။ အတန်း
ပြုလုပ်နေသည်ကို တွေ့ပြီး သူလည်း အလှု။ အတန်း
ပြုလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သို့သော လှုစရာ မရှိသဖြင့်
စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရ၏။

တစ်နေ့တွင် ဆင်းရဲသားလေးသည် ငွေးကြီး
ကုန်ကျမှုမရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတစ်မျိုးကို
သတိရမိလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သူသည် ရဟန်း
တော်တစ်ပါးထံသို့ သွားရောက်ပြီး ငါးပါးသီလ
ခံယူဆောက်တည်ခဲ့သည်။

သူသည် ငါးပါးသီလကို မကျိုးမပေါက်အောင် ကြိုးစား
ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါသည်။ ထိုကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့်
နောက်ဘဝတွင် နတ်သားတစ်ပါး ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။
ဘဝပေါင်းများစွာတွင်လည်း ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်ခဲ့
ရပါသည်။

သီလတောင်

အဟံ ဘဏ္ဍာ တိသရဏေန သဟ ပဋ္ဌသီလ် ဓမ္မ ယာစာမြို့ အနုဂါဟံ ကတွေ သီလ် ဒေဝ မေ ဘဏ္ဍာ။

କ୍ଷତିଯମ୍ଭ – ଅହଂ କାନ୍ଦେ ତିଥିରଙ୍ଗେନ୍ତି ଯହା ପ୍ରକାଶିଲା ଏମୁଁ ଯାତାମ୍ଭି ଆନ୍ଦୋଳନରେ କାନ୍ଦେ ଯେତେବେଳେ ଏହା କାନ୍ଦେଟିକି।

ତତ୍ତ୍ଵିଦ୍ୟାକୁ - ଆହଁ କାଣ୍ଡେ ତିଥିରଙ୍ଗେନ୍ତି ଯହା ପଢ଼ୁଥିଲୁ ରମ୍ଭ ଯାତାମି ଅନ୍ଧରୁ ଗର୍ବୀ ଯାଇଲୁ
ସେଇ ମେ କାଣ୍ଡେ॥

ဘန်းဘန်း - ယ မဟံ ဝဒါမီ တ ဝဒေထူ။

ଲୁଖାଃ - ଆମ କାଣ୍ଡୀ॥

ဘုန်းဘုန်း - နှမော တသု ဘကဝတော့ အရဟတော့ သမ္မာသမ္မဒသဗ္ဗာ။ (၁ ကြမ်)

လူများ - နှမော တသု ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္မဒြသာ။ (၃ ကြမ်)

ဗုဒ္ဓဘာသာ

ତୁ ଯରଣଁ ଗୁଣ୍ଡିମି॥

သံယံ သရဏံ ဂုဏ္ဍမိ။

କୁତୀଯଷ୍ଟ - ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାହୁ ଗନ୍ଧୀମି॥

କୁଠିଯାଏ – ଏହା ବରଣ୍ଣ ଗନ୍ଧାରୀ॥

କୁଠିଯୁଗ – ଚର୍ଚା ପାଇଁ ଗନ୍ଧାରିମଣି॥

ତତ୍ତ୍ଵିଦ୍ୟାମ୍ବି - ଭୂତ ବରଣ ଗନ୍ଧାମ୍ବି॥

ତତ୍ତ୍ଵିଦ୍ୟାମୁଖ - ରମ୍ପ ଚାରଣ ଗୋହମି॥

ତତ୍ତ୍ଵିଦ୍ୟାମ୍ବି - ସ୍ଵର୍ଗ ପାଇଁ କାହାରେ ନାହିଁ ॥

ဘုန်းဘုန်း - တိသရဏဂမန် ပရီပူဇော်။

လူများ - အခမ ဘန္ဒ္ဒ။

၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမကိုသိကွာပံ့ သမှုဒ်ယာမီ။ သူ့အသက်လည်း မသတ်ဘဲ အမြေရှာင်ကြည့်မည်။

၂။ အဒီန္တာဒါနာ ဝေရမကိုသိက္ခာပဒ် သမာဒီယာမိ။ သူ့ညစ္စာလည်း မခိုးဘဲ အမြေရှာင်ကြည့်မည်။

၃။ ကာမေသု မိန္ဒာစာရာ ဝေရမထိသိကျွေပံ့ သမာဒိယာမိ။ သူအိမ်ရာလည်း မမှားဘဲ အမြဲရှောင်ကြွောမည်။

၄။ မှသာဝါဒီ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒ် သမာဒီယာမီ။ လိမ့်ညာ၍လည်း မပြောဘဲ အမြေရှာင်ကြုံမည်။

၅။ သုရာမေရယ် မလျှပ္ပါမာဒုက္ခနာ ဝေရမကိုသိကြောပံ့ သမာဒိယာမီ။ သေရည်အရက်လည်း မသောက်ဘ

အမြိုက်ငြောင်းမည်။

သင်ခန်းစာ (၉)

မေတ္တာဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်း

ကျောင်းသူလေး နိုနို

ကျောင်းသူလေး နိုနိုသည် ကျောင်းစာများကို
ကောင်းစွာ မကျက်မှတ်နိုင်ပါ။ မကြာခဏလည်း
မေ့နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အမေက
သူကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ခေါ်သွားပြီး ဆရာ
တော်ထံမှ အကြံညွှန် တောင်းပါသည်။

ဆရာတော်က အောက်ပါအတိုင်း အကြံပေးလိုက်သည်။

ဘုရားခန်းကို သန့်ရှင်းရေး လုပ်ပါ။ ပန်း၊ ဆီမိုး၊ အမွှေးတိုင်များ ကပ်လျှပါ။ ငါးပါးသီလ ဆောက်
တည်ပါ။ ဆယ်မိနစ်ခန့် တရားထိုင်ပါ။ တရားထိုင်ပြီးလျှင် “ငါသည် ကျွန်းမာပါစေ။ ချမ်းသာပါစေ။ ငါ
သည် အနာရောဂါကင်းပြီး ကျွန်းမာချမ်းသာပါစေ။ ငါသည် ဘေးရန်ကင်းပြီး ကျွန်းမာချမ်းသာပါစေ။
ငါသည် ကျွန်းမာချမ်းသာစွာဖြင့် မိမိအကျိုး၊ သူတစ်ပါးအကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေ”ဟု မိမိ
ကိုယ်ကို မေတ္တာပွားများပါ။ ပြီးရင် မိဘ၊ ဆရာ၊ မိတ်ဆွေနဲ့ လူသားအားလုံးကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့်
မေတ္တာပွားများပါ။

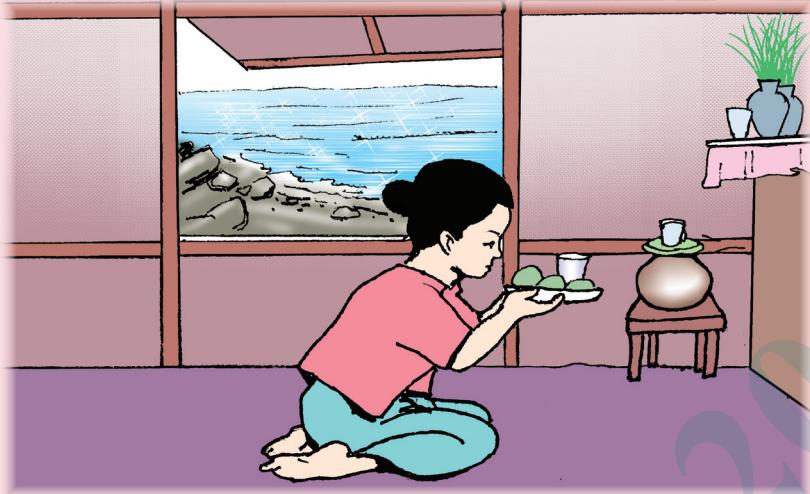
ဆရာတော်သည် အထက်ပါအတိုင်း အကြံ့ဘဏ်များ ပေးလိုက်သည်။ ထိုအပြင် တရားထိုင်ပုံထိုင်နည်းများ၊ တရားထိုင်ခြင်း၏ အကျိုးတရားများကိုလည်း ရှင်းပြလိုက်သည်။ ယနေ့ခေတ်၌ အနောက်တိုင်းသားများပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ညွှန်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တရားအားထုတ်နေကြကြောင်းကိုလည်း ပြောပြခဲ့လေသည်။ နိုနိလေးသည် ဆရာတော် အကြံ့ပေးလိုက်သည့်အတိုင်း လိုက်နာအားထုတ်ရာ စိတ်တည်ငြမ်လာပြီး ကျောင်းစာများကို အလွယ်တကူ လေ့လာမှတ်သားလာနိုင်သည်။ မိဘများနှင့် သူငယ်ချင်းများကလည်း နိုနိလေးကို ပိုမိုချုစ်ခင်လာကြလေသည်။

ဗြဟ္မာစိရိတရားလေးပါး

- (၁) မေတ္တာ (ချစ်ခင်ကြင်နာစိတ်ရှုံးခြင်း)
- (၂) ကရာဏာ (စာနာသနားခြင်း)
- (၃) မှုဒ်တာ (သူတစ်ပါး၏ ဖျော်ရွင်မှုအပေါ် ဝမ်းသာကြည်နှီးခြင်း)
- (၄) ဥပေက္ဗာ (မချစ်၊ မမျှန်းသဲ အသင့်အတင့် သဘောထားခြင်း)။

သင်ခန်းစာ (၁၀)

ကောင်းမှုအကျိုး

ရှေးအခါက ကမ်းခြောက်လေးတစ်ခွာတွင် လူငယ်တစ်ဦး ရှိသည်။ သူအမည်မှာ မောင်သီလဖြစ်၏။ သူသည် ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ဘုရားရှိခိုး၊ ငါးပါးသီလဆောက်တည်ပြီး သတ္တဝါအားလုံးကို အမျှပေးဝေလေ့ရှိသည်။ တစ်နေ့တွင် မောင်သီလသည် သဘောကြီးဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့ရာ လမ်းခရီး၌ သဘောပျက်လေသည်။ သူသည် နီးစပ်ရာ သစ်တုံးတစ်တုံးကို ဖက်ပြီး လိုက်ပါလဲခဲ့သည်။ သူနှင့် အတူ မောင်ဗာလဆိုသူလည်း လိုက်ပါလာခဲ့သည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်သို့ ရောက်သွားကြသည်။

မောင်သီလသည် ကျွန်းပေါ်ရောက်သည်နှင့် မိမိပြုနေကျေအတိုင်း ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ မေတ္တာပို့ခြင်း၊ အမျှဝေခြင်းများကို ပြုလုပ်သည်။ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်ဘဲ သစ်သီးများသာ စားသောက်ပြီး နေထိုင်သည်။

မောင်ဗာလကား ကျွန်းပေါ်၍ ငုက်ကလေးများ၊ ယဉ်ကလေးများကို သတ်ဖြတ်စားသောက်လေ သည်။ ထိုကြောင့် ကျွန်းစောင့်နှစ်များသည် နေ့စဉ် ဘုရားရှိခိုးပြီး အမျှပေးဝေသော မောင်သီလ ကိုသာ ကယ်တင်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

နိုးမင်းသည် သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို သဘောအဖြစ် ဖန်ဆင်းလိုက်သည်။ ပင်လယ်ရေစောင့်နှစ် ကလည်း သဘောမောင်းသူအသွင် ဖန်ဆင်းပြီး သဘောဝမ်းလိုက်ထဲတွင် ရွှေငွေကျောက်သံပတ္တမြားများ ထည့်ကာ ကျွန်းနားသို့ ကပ်လာခဲ့သည်။ နှစ်များသည် သဘောပေါ်သို့ မောင်သီလကိုသာ တက်ခွင့် ပြသည်။ ဘုရားတရားကို သတိမရဘဲ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်စားသောက်နေသော မောင်ဗာလကို တက်ခွင့်မပြုကြပေ။ ထိုအခါ စိတ်ထားကောင်းသော မောင်သီလသည် သူပြုထားသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အဖို့ကို မောင်ဗာလအား အမျှပေးဝေသည်။ မောင်ဗာလက သာစုခေါ်လိုက်သည့်အခါမှသာ နှစ်များက သဘောပေါ် တက်ခွင့်ပြုခဲ့ကြလေသည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အမြဲပြုသော မောင်သီလကြောင့် သူတို့နှစ်ဦးသည် ကမ်းခြေရွာလေးသို့ ဖျော်ရွင်စွာ ပြန်ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ မောင်ဗာလသည် မောင်သီလကို အားကျပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို မမေ့မလျှော့ ပြုလုပ်နေထိုင်သွားပါတော့သည်။

အမျှဝေ

ဤသိပ္ပရာ မြတ်ပုညကို၊ ကြီးထမြင့်ခေါင်၊ မြင်းမိုင်တောင်ဦး၊ မကကြူးသား၊ ကျေးဇူးအရှင်၊ မွေးမိခင်နှင့်၊ ဖခင်တို့အား၊ ရှုံးပါစေ၊ အမျှဝေ၏။ မသွေနိစ္စ၊ ဤကာယကို၊ စောင့်ထပေတတ်၊ ကိုယ်စောင့်နတ်လည်း၊ မလပ်စေရ၊ ပေးဝေငြ၏။

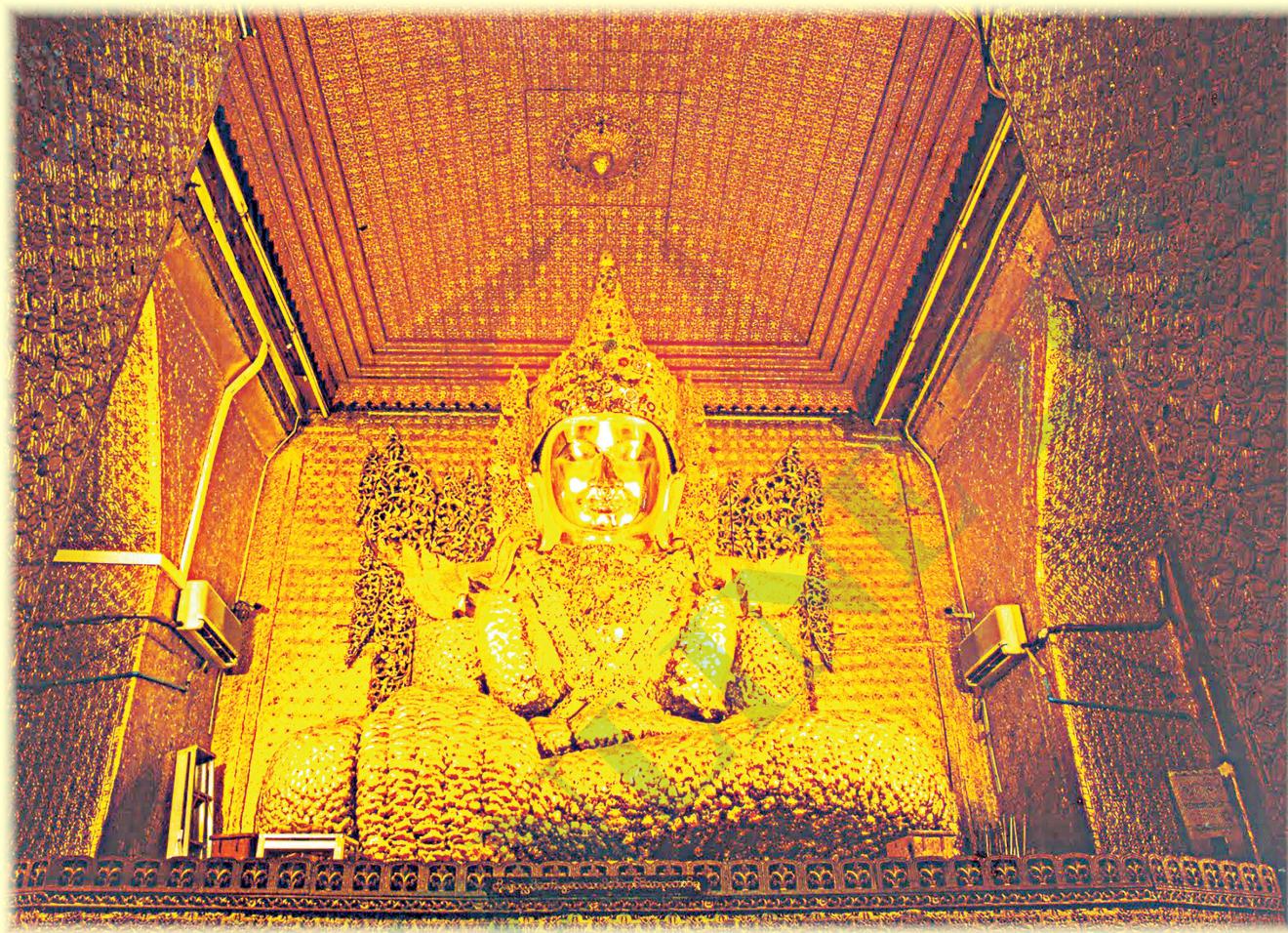
မိတ္တဆွေညာ၊ ဆရာသမား၊ ဘိုးဘွားကစ၊ ယမရာဏ၊ ဒေဝါယက္ခ၊ ကဲန္တဘူမ္ဗာ၊ အာကာသနတ်၊ အထူးမှတ်၍၊ မပြတ်ပုည၊ ကုသလကို၊ ရကြပါစေ၊ အမျှဝေ၏။ သမ္မ၊ သတ္တ၊ သတ္တဝါဟု၊ နာနာလောက၊ အနဲ့တွင်၊ မပြတ်စဉ်ကာ၊ သတ္တဝါသ၊ ဘုံကိုဝနှင့်၊ ဝိညာဏ္ဍာတိ၊ တည်ရှိခန်ပါး၊ များစွာလုံးစုံ၊ ဘုံသုံးဆယ့်တစ်၊ ဖြစ်ဖြစ်သမျှ၊ ဝေနေယျအား၊ အမျှကုသိုလ်၊ ပေးဝေလို၏။

ထိကုသလ၊ ဤပုညကို၊ အမျှရကြသည် ဖြစ်စေသော်။ ဝသုန္တရေး၊ ဤမြေပံ့သု၊ သိလာထုလည်း၊ သက်သေအမှာ၊ တည်စေသော်။

(အမျှ ... အမျှ ... အမျှ ... ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု ... သာဓု ... သာဓု ....) (၃ ကြိမ်)

သင်ခန်းစာ (၁၁) မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီး

မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီးသည် မန္တလေးမြို့တွင် အထင်ရှားဆုံး ဘုရားကြီးတစ်ဆူ ဖြစ်ပါသည်။ ရရှိင်မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ပူဇော်ခဲ့သောကြောင့် မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီးကို ရရှိင်ဘုရားကြီးဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ သားတော် အိမ်ရှုံးမင်းသား သီဟာသူရက ဘုရားကြီးကို ရရှိငြပ်ည့်နယ်မှ ပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဘုရားကြီး၏ ဉာဏ်တော် အမြင့်မှာ ၁၁ ပေနှင့် ၆ လက်မရှိပြီး ပလွှှင်တော်အမြင့်မှာ ၇ ပေ ရှိပါသည်။

ချွေးရောင်နတ်သမီး

ရှေးအခါက သူငွေးကြီးတစ်ဦးတွင် အလွန်ချောမောလှပသော မိဝ္ဒမဏည်ရှိ သမီးလေးတစ်ဦး ရှိလေသည်။ မိဝ္ဒလေး၏ မိဘများသည် ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြသည်။ ရွာဦးစေတီတော်နှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကောင်းသို့ သွားရောက်ပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် မိဘများက ခေါ်သော်လည်း မိဝ္ဒလေးက လိုက်လေ့မရှိပေ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မလုပ်လိုသော သမီးလေးအတွက် မိဘများ စိတ်မကောင်းဖြစ်နေကြသည်။ တစ်နေ့တွင် မိဝ္ဒလေး အပြင်း အထန် ဖျားလေသည်။ အလွန်ကျမ်းကျင်သော ဆေးဆရာများ ပင့်ပြီး ကုသော်လည်း မသက်သာခဲ့ပေ။

ထိအခါမှ မိဝါလေးသည် စေတီတော်ကို ဖူးမြှုံးလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုကြောင့် မိဘများကို စေတီတော်သို့ လိုက်ပို့ပေးရန် ပြောသည်။ မိဘများသည် အလွန်ဝမ်းသာသွားပြီး ဘုရားပူဇော်ရန် ပန်းနှံသာ များ၊ အမွှေးတိုင်နှင့် ဖယောင်းတိုင်များ ပြင်ဆင်ပေးကြသည်။ အားလုံး အဆင်သင့်ဖြစ်သောအခါ မိဝါလေးသည် မိဘများနှင့်အတူ စေတီတော်သို့ သွား၍ ဆီမိုး၊ အမွှေးတိုင်နှင့် ပန်းနှံသာတို့ကို ရိုသေစ္စ ကပ်လှုပူဇော်လေသည်။ မိဝါလေးသည် ထိုကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်တစ်ခါသာ ပြုလုပ်ခဲ့သော ကုသိုလ် ကောင်းမှုကြောင့် နောက်ဘဝတွင် နတ်ပြည်၌ ရွှေပြာသာဒ်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်သော ရွှေဝါရာင်နတ်သမီး လေးတစ်ပါး ဖြစ်သွားရလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၁၂)

ကျွန်စစ်သားမင်း

မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ကျွန်စစ်သားမင်းကြီးသည် ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သော မင်းတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် နိုင်ငံအတွက် အထူးကြီးစားဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ တိုးတက်ထွန်းကားရေးအတွက်လည်း ကြီးပမ်းခဲ့ပါသည်။ သူ၏ ဆရာသည် ရှင်အရဟံ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်စစ်သားမင်းကြီးသည် ဘယ်လက်ဖြင့် အဝတ်အစားများ ပေး၍ ညာလက်ဖြင့် အစား အသောက်များ ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း တိုင်းသူပြည်သားများကို ကတိပေးပြီး အပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။ မင်းကြီးသည် စေတိပုထိုးများစွာကိုလည်း တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သည်။ ထိုစေတိများအနက် ရွှေစည်းခုံစေတိတော်နှင့် အာန္နာစေတိတော်တို့မှာ အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

အာန္ဒြာစေတီတော်

အာန္ဒြာစေတီတော်သည် ပုဂံမြို့၌ စေတီပုထိုးများစွာအနက် လက်ရာအမြာက်ဆုံး၊ အထူးခြားဆုံးနှင့် အသပ္ပါယ်ဆုံး စေတီတစ်ဆူ ဖြစ်ပါသည်။ စေတီတော်ကိုယ်ထည်၏ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ မှစ်ဦးတစ်ခုစီတွင် ကြေးရှုပ်ပွားတော်တစ်ဆူစိုက် ပူဇော်ထားရှိပါသည်။

စေတီတော်၏ အပြင်ဘက်ပိုင်းက ထူးခြားတင့်တယ်သကဲ့သို့ အတွင်းပိုင်းနံရံများတွင် ရေးဆွဲထားသော ဗုဒ္ဓဝင်ဆိုင်ရာ နံရံဆေးရေးပန်းချီများကလည်း လက်ရာပြောင်မြားက်လှပါသည်။ ထို့အပြင် အတွင်းဘက်တွင် ကျောက်ဆင်းတုတော်များနှင့် ကျွန်စစ်သားမင်းကြီး၏ ရပ်တုကိုပါ ထုလုပ်ထားရှိပါသည်။

ကျွန်စစ်သားမင်း

ရာဇ်ဝင်တွင်ရစ်တဲ့
ကျွန်စစ်မင်းစေတနာ
လေးစားဖွယ်ရာ။
ပုဂံခေတ်သာသနာ
စည်ပင်ကာ ပြန့်ပွား။
ရွှေစည်းခုံ အာန္ဒြာဘနဲ့
စေတီသာ ကုသိုလ်များရယ်
အံဖွယ်မြားက်မြား။

။

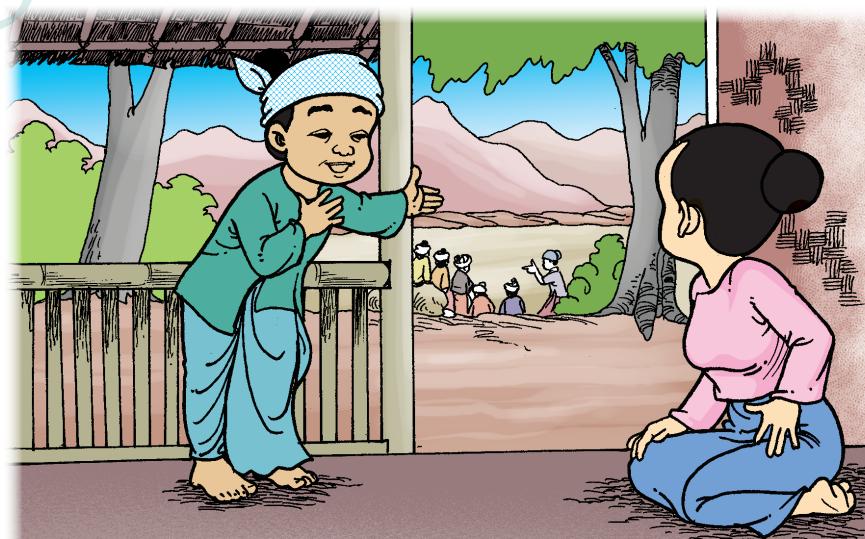
သင်ခန်းစာ (၁၃)

ပညာရေးမဂ္ဂလာ

ပညာရှိသမီးငယ်

ရှေးအခါက အရပ်တကာ လုညွှေလည်ပြီး စီးပွားရှာနေကြသော ကုန်သည်ခန်စိုး ရိုကြပါသည်။ သူတို့သည် ရရှိလာသော ငွေငါးရာကို မခွဲဝေသေးဘဲ သူဆင်းရဲမတစ်စိုးထံတွင် အပ်နှုထားသည်။ အပ်နှုထားသော ငွေများကို ခုနစ်ယောက်လုံးစုံမှ ပြန်ပေးရန်လည်း မှာထားကြလေသည်။ ငွေခုနစ်ရာပြည့်မှ တစ်ယောက် တစ်ရာ ခွဲဝေယူရန် သဘောတူထားကြသည်။ ထိုနောက် အီမဲအနီးက ချောင်းထဲတွင် ရေချိုးသွားကြသည်။ ဆပ်ပြာမရှိသဖြင့် အငယ်ဆုံးကုန်သည်ကို ဆပ်ပြာသွားယူရန် သူဆင်းရဲမအီမဲသို့ လွှတ်လိုက်ကြသည်။ အငယ်ဆုံးကုန်သည်သည် မရှိသားသူဖြစ်သောကြောင့် ငွေငါးရာကို လိမ်လည်လုညွှေဖြားပြီး တစ်ဦးတည်းတောင်းယူသွားလေသည်။

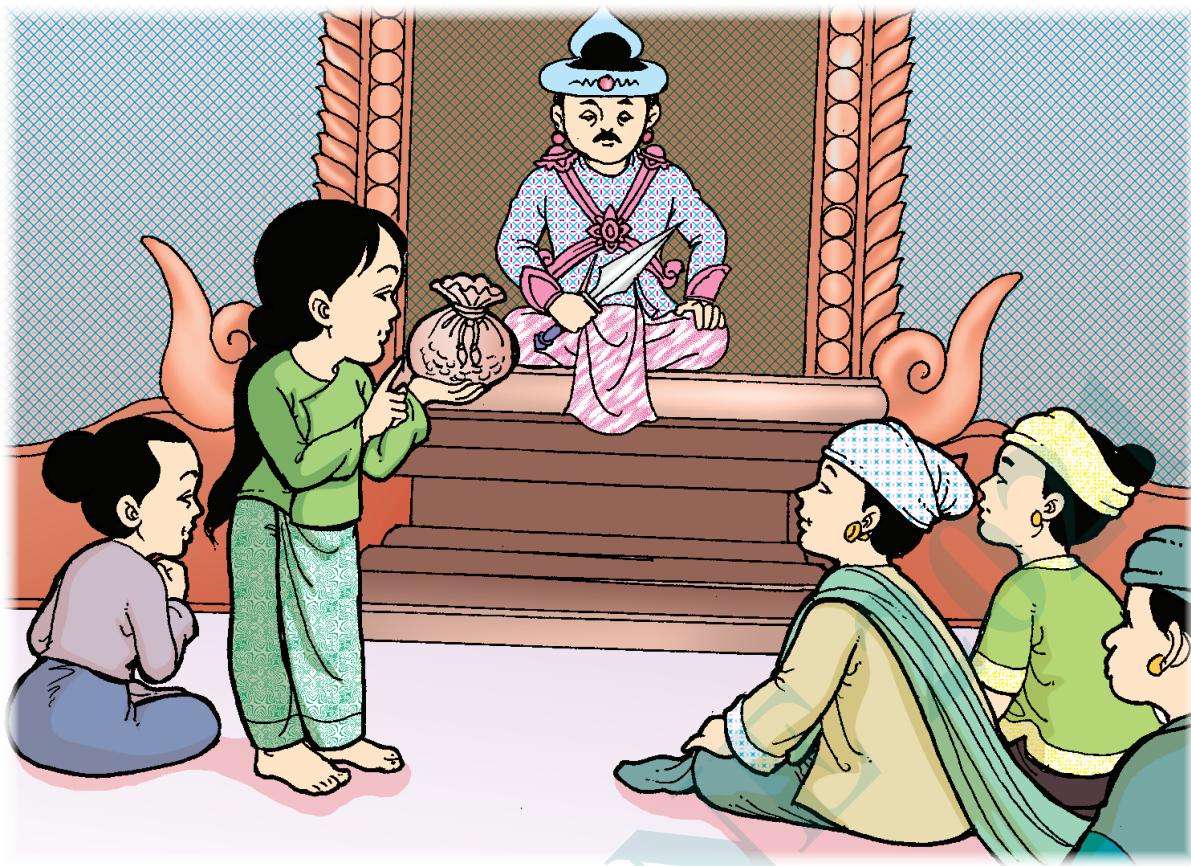

ကုန်သည်ခြာက်ယောက်တို့သည် သူဆင်းရဲမကို မကျေနပ်သဖြင့် ဘုရင့်ထံခေါ်သွားပြီး တရားစဲလေသည်။ ဘုရင့်သည် အသေအချာ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း မပြုဘဲ သူဆင်းရဲမကို ကုန်သည်ခြာက်ယောက်အိမ်တွင် တစ်လှည့်စီ အလုပ်လုပ်ပေးရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သူဆင်းရဲမသည် ကုန်သည်ခြာက်ယောက်အိမ်တွင် တစ်လှည့်စီ အလုပ်လုပ်ပေးနေရလေသည်။

သူဆင်းရဲမတွင် သမီးလေးတစ်ယောက် ရှိပါသည်။ သူဆင်းရဲမ၏ သမီးလေးသည် အချိန်ရှိသမျှ စာပေများကို လေ့လာသည်။ ပညာရှိများ၏ စကားများကိုလည်း အသေအချာ နားထောင်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရွယ်ရောက်လာသောအခါ အသိဉာဏ်ဟုသုတ ပြည့်စုကြယ်ဝသော အမျိုးသမီးလေးတစ်ယောက်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ကုန်သည်ခြာက်ယောက်၏ အိမ်တွင် အလုပ်လုပ်ပေးနေရခြင်း အကြောင်းကို မိခင်အား မေးမြန်းရာ အဖြစ်မှန်ကို သိသွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရင့်ထံသွားရောက်ပြီး မိခင်၏ အမှုကို ပြန်လည်စစ်ဆေးပေးရန် တောင်းဆိုသည်။

ဘုရင့်အမိန့်ဖြင့် ကုန်သည်ခြာက်ယောက် ရောက်လာသောအခါ သမီးလေးက “ကုန်သည်တို့ ... သင်တို့၏ ငွေများကို ပြန်ပေးမည်။ သို့သော် သင်တို့ ငွေအပ်ချိန်က ခုနစ်ယောက်ရှိသည်။ ခုနစ်ယောက် ပြည့်မှ ငွေလာယူပါ”ဟု ဆိုလေသည်။ ကုန်သည်များသည် ခုနစ်ယောက်ပြည့်အောင် မစုစိုင်သဖြင့် အရှုံးပေး ခဲ့ရပါသည်။ ဘုရင့်သည် ပညာဗဟိုသုတ ပြည့်စုကြော်သော အမျိုးသမီးလေးကို မိမိရားကြီးအဖြစ် တင်မြောက်လိုက်လေသည်။

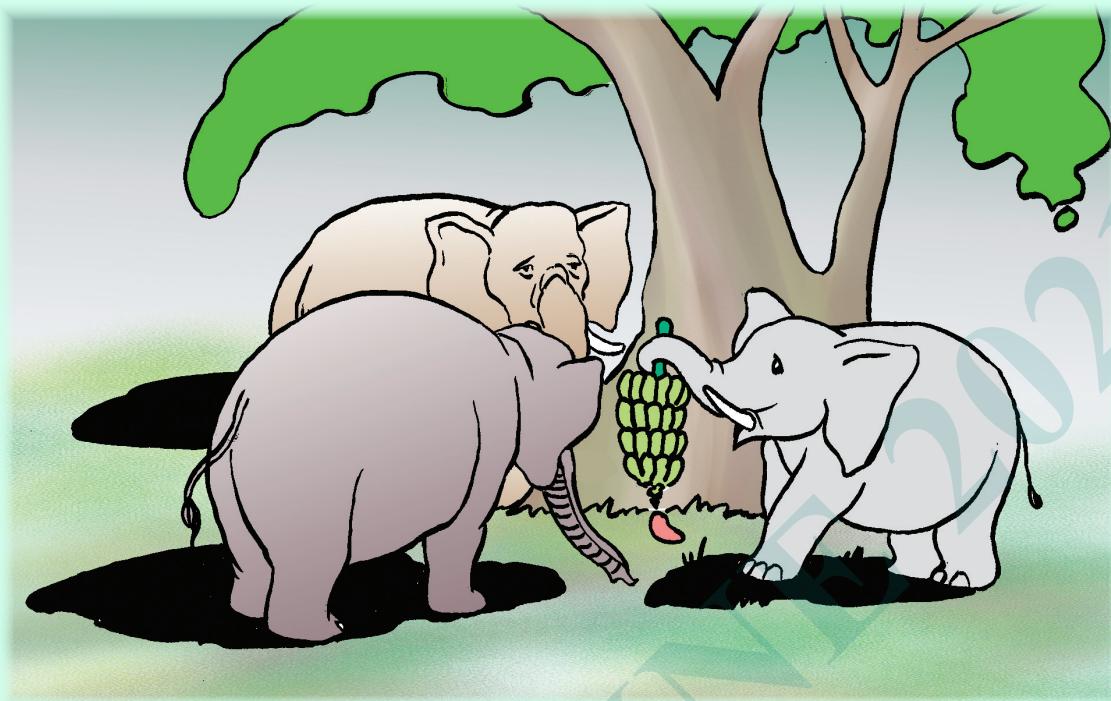
ပညာရေးမဂ္ဂလာ

တတ်ကောင်းတတ်ရာ ဟူသမျှကို၊
ကားမြင်သတရှိပါစေ။
ဒိုးအိမ်တည်ထောင် ဝမ်းစာရေးနဲ့၊
အသက်မွေးဖို့ အတတ်သင်လေ။
လူနှင့်ဆိုင်ရာ ကျွင့်ဝတ်များကို၊
ကောင်းစွာသင်ကြား နားလည်စေ။
မှန်ကန်ယဉ်ကျေး၊ ချိုသာအေး၊
ဆိုရေးတတ်ပါစေ။
အဲဒါမှ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကမ္မားမဂ္ဂလာတွေ။

||

သင်ခန်းစာ (၁၄)

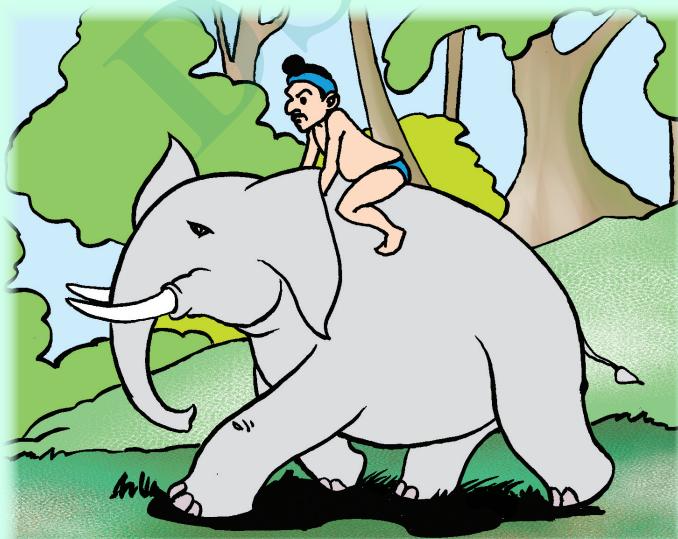
ပြဇာလုပ်ကျေးရေးနှင့် အသက်မွေးမှုမဂ္ဂလာ

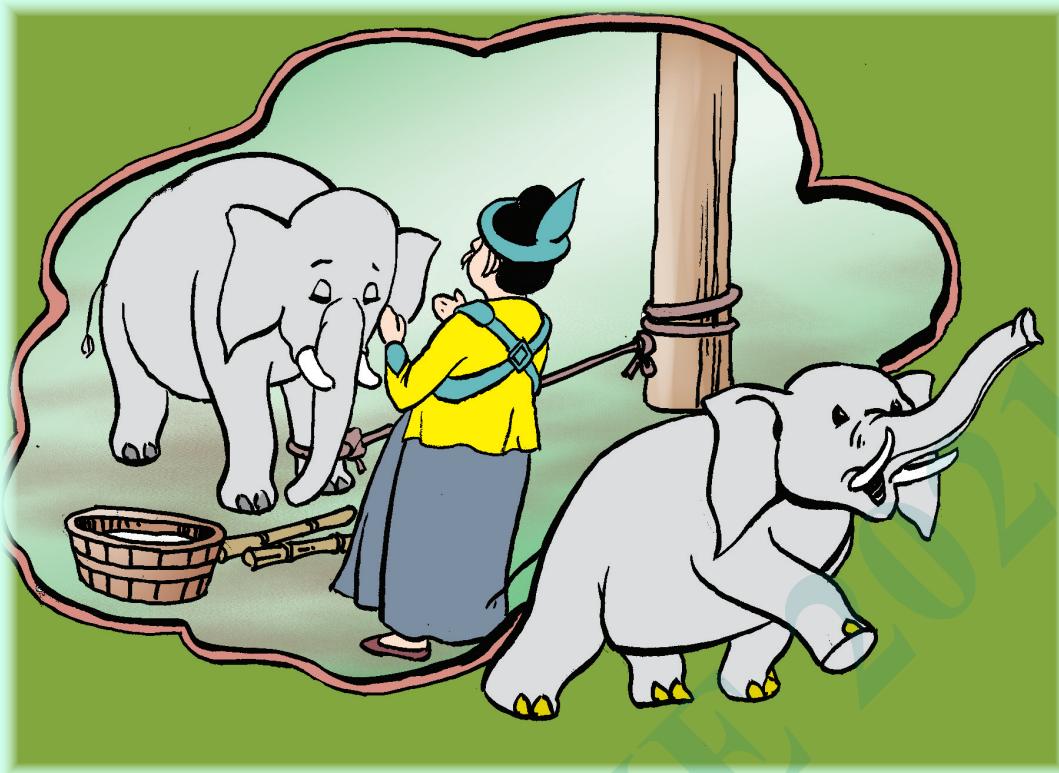

မိဘပြဇာသော ဆင်လိမ္မာလေး

ရှုံးအခါက တောအုပ်ကြီးတစ်ခုတွင် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို ကျေးမွေးပြဇာနေသော ဆင်ဖြူတော်လေးတစ်စီး ရှိပါသည်။ တစ်နေ့တွင် ဆင်ဖြူတော်လေးသည် တောထဲ၌ မျက်စိလည်နေသော မှဆိုးတစ်ယောက်ကို အိမ်ပြန်ရန် လမ်းပြပေးခဲ့သည်။

ကျေးဇူးကန်းသော မှဆိုးသည် ဆင်ဖြူတော်လေးရိရာအရပ်ကို ဘုရင်ကြီးအား လျှောက်တင်လိုက်လေသည်။ ဘုရင်ကြီးသည် ဆင်ထိန်းများကို ခေါ်ပြီး ဆင်ဖြူတော်လေးကို ဖမ်းခိုင်းလိုက်ပါသည်။ ဆင်ဖြူတော်လေးသည် နှန်းတွင်းရောက်သောအခါ အစားအသောက်ကောင်းများ ကျေးသော်လည်း မစားမသောက်ဘဲ နေလေသည်။

ဘုရင်ကြီးက ဆင်ဖြူတော်လေးအား “အဘယ့်ကြောင့် အစာမစားရသနည်း”ဟု မေးလေ၏။ ဆင်ဖြူတော်လေးက “ကျွန်ုပ်သည် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို ပြုစုလုပ်ကျေးနေသူ ဖြစ်ပါသည်၊ ကျွန်ုပ်မရှိလျှင် မိဘများ စိုးရိမ်သောကရောက်ပြီး သေဆုံးကုန်လိမ့်မည်ဟု တွေးမိပြီး အစာမစားနိုင်ဖြစ်နေပါသည်”ဟု ဖောက်းလိုက်သည်။ ထိုကြောင့် ဘုရင်ကြီးသည် မိဘကို လုပ်ကျေးနေသော ဆင်ဖြူတော်လေးကို လေးစားသွားပြီး တော့ထဲသို့ ပြန်လွှတ်လိုက်လေသည်။

ပြုစုလုပ်ကျေးရေးနှင့် အသက်မွေးမှုမဂ်လာ

မြင်းမိုရ်ရွှေတောင် မိဘကြွေးကို၊
ကောင်းစွာဆပ်ပေး ဝတ်ကျေကျေ။
ကြွေးသစ်ချကာ သားနှင့်မယားကို၊
မြှောက်စားချိုးမြှင့် ဝတ်ကုန်စေ။
အလုပ်တာဝန် မလတ်ဟင်းနဲ့၊
အပြစ်ကင်းအောင် လုပ်ပါလေ။
စည်းစိမ်ကိုပေး၊ ပြုစုရေး၊
မျှော်တွေး သုံးချက်ပေါ်။
အဲဒါမှ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကမ္မ္မ္မ္မဂ်လာတွေ။

သားသမီးကျင့်ဝတ်

ကျေးမွေးမပျက်၊ ဆောင်ရွက်စိမ့်၊
မွေးစိုးလိုက်စေ၊ လူဗျာဝေ၍၊
စောင့်လေမျိုးနှယ်၊ ဝတ်ငါးသွယ်၊
ကျင့်ဖွယ်သားတို့တာ။ ။

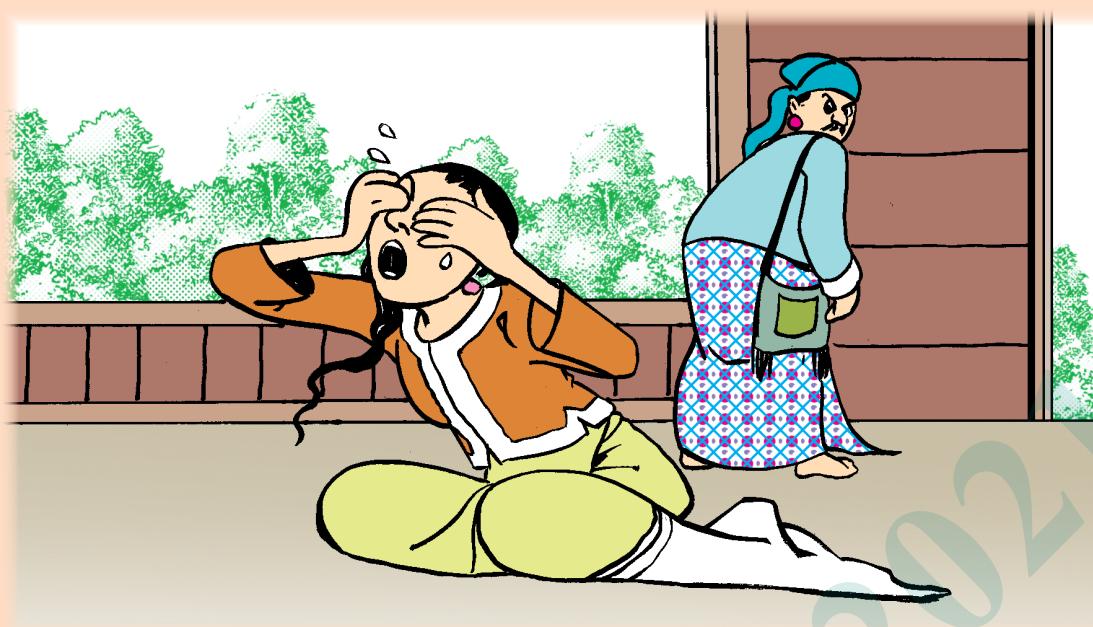
သင်ခန်းစာ (၁၅) မကောင်းမူများ ရှောင်ရှားမယ်

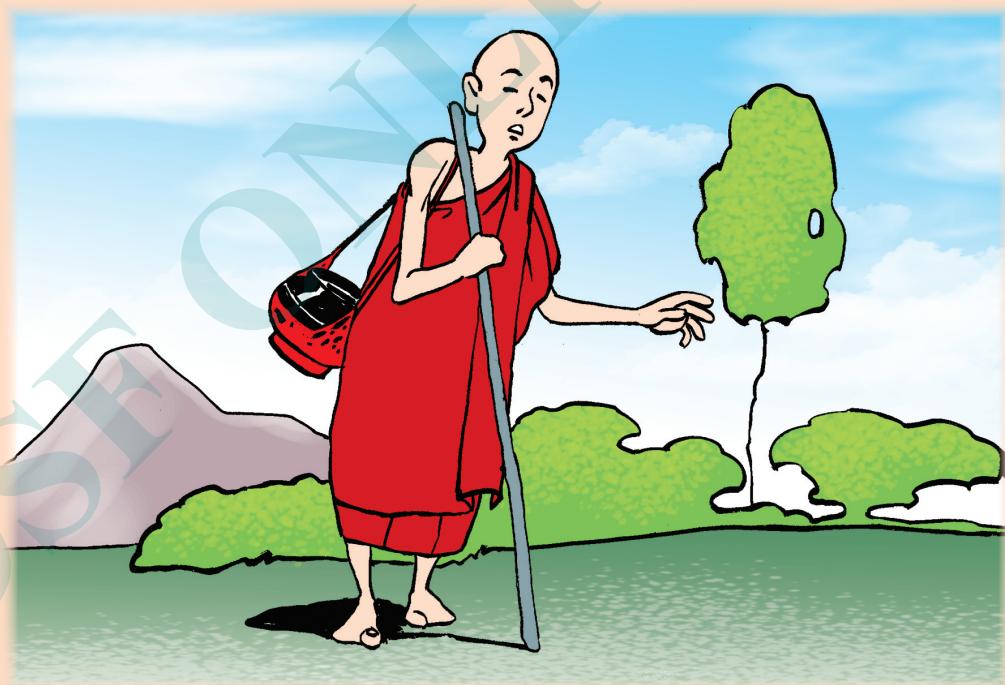
ရှေးအခါက ကျေးရွာများသို့ လှည့်လည်ပြီး ဆေးကုသနေသာ ဆေးဆရာတစ်ယောက် ရှိပါသည်။ တစ်နေ့သောအခါ ရွာတစ်ရွာတွင် မျက်မမြင် သူဆင်းရဲမတစ်ယောက်ကို တွေ့ပါသည်။ သူဆင်းရဲမက သူ၏ မျက်စိကို ကုသပေးပါရန် ပြောပြီး မျက်စိပြန်မြင်ပါက ဆေးဆရာထံတွင် အလုပ်အကျွေးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးခဲ့လေသည်။

ဆေးဆရာသည် သူဆင်းရဲမ၏ ကတိစကားကြောင့် မျက်စိပြန်မြင်အောင် ကုသပေးခဲ့သည်။ သူဆင်းရဲမသည် မျက်စိပြန်မြင်သော်လည်း အမှန်အတိုင်း ပြောပါက အလုပ်အကျွေးပြုရမည်ကို ဖိုးရိမ် သောကြောင့် “မျက်စိများ မမြင်ရသေးပါ၊ ပို၍ ဆိုးလာပါသည်”ဟု လိမ်းညာပြောဆိုလေသည်။

ဆေးဆရာသည် သူဆင်းရဲမ လိမ်္မာနေကြောင်းကို သိသဖြင့် မျက်စိကန်းစေသည့်ဆေးကို ခတ်ပေးခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် သူဆင်းရဲမ၏ မျက်စိများ ပူလောင်းပြီး ပေါက်ထွက်ကုန်ပါတော့သည်။ ဆေးဆရာသည်လည်း သူဆင်းရဲမကို မျက်စိကန်းအောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အကုသိုလ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တွင် မျက်စိမဖြင့်သော ရဟန်းတစ်ပါး ဖြစ်သွားရလေသည်။

ကာယုစရိတ် (၃) ပါး

- ပါကာတိပါတ (သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း)
- အဒီန္ဒာဒါန (သူတစ်ပါးညစာကို ခိုးယူခြင်း)
- ကာမေသု မိစ္စာစာရ (သူတစ်ပါးသားမယားကို လွန်ကျူးဗြို့ပြစ်မှားခြင်း)။

သင်ခန်းစာ (၁၆) ကိုယ်ချင်းစာတရား

တိရစ္ဆာန်လေးများကို ကြုံနာပါ

တို့တစ်တွေမှာ နာကျင်သလို၊ သူတို့လည်း နာကျင်တတ်တယ် ...
တို့တစ်တွေမှာ ပျော်ရွင်သလို၊ သူတို့လည်း ပျော်ရွင်ရမယ် ... ॥ ॥

တို့တစ်တွေမှာ နာကျင်သလို၊ ငှက်ကလေး နာကျင်တတ်တယ် ...
တို့တစ်တွေမှာ ပျော်ရွင်သလို၊ ငှက်ကလေး ပျော်ရွင်ရမယ် ... ॥ ॥

မှတ်ချက်။ ။ မြေကလေး၊ ဆင်ကလေး၊ ကြောင်ကလေး၊ ယုန်ကလေး၊ ပါပီလေး စသည်ဖြင့်
အစားထိုးပြီး ချတ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကိုယ်ချင်းစာနာ ပြမှုပါ

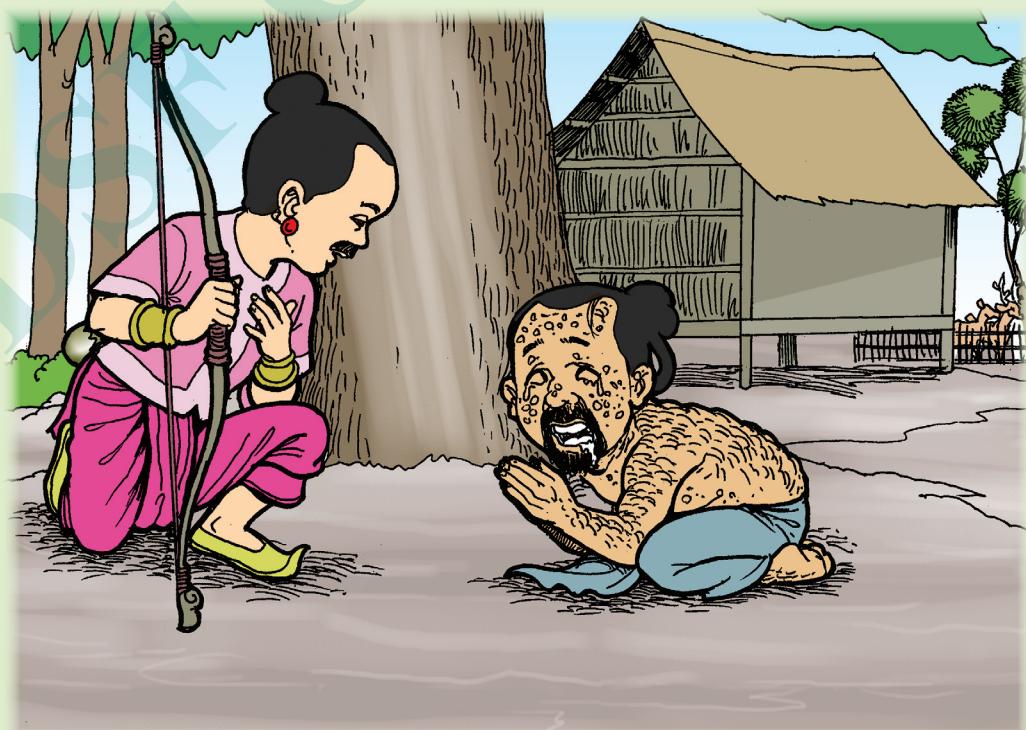
ရှေးအခါက ရွာတစ်ရွာတွင် လယ်သမားတစ်ဦး ရှိပါသည်။ သူသည် သူ၏ မိသားစုကို လယ်အလုပ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးသည်။ တစ်နေ့တွင် သူ၏ဘဝကို ြီးငွေးလာပြီး တောထဲသို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ တိရစ္ဆာန်လေးများကို သတ်ဖြတ်စားသောက်နေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့နေထိုင်ရင်း “ငါ အသက်ကြီး တဲ့အခါ သားကောင်တွေ အလွယ်တကူ ဖမ်းနိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အခုကတည်းက ခြေခတ်ပြီး သားကောင်တွေ စုထားရမယ်”ဟု တွေးမိသည်။ ထိုကြောင့် လယ်သမားသည် သားကောင်များကို ခြိထဲတွင် စုဆောင်းထားပြီး ပုံမှန်သတ်၍ စားသောက်နေခဲ့သည်။

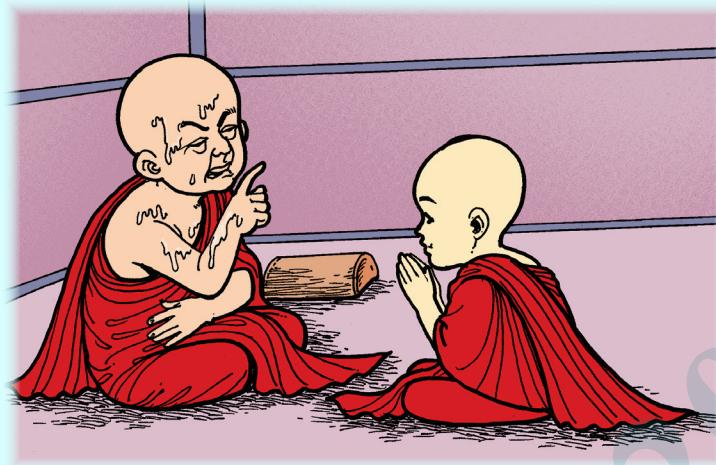
ထိအကုသိုလ်များကြောင့် ကြာလာသောအခါ သူ၏ ခန္ဓကိုယ်သည် အက်ကွဲလာသည်။ မျက်စီများလည်း ကန်းသွားခဲ့သည်။ သူသည် ဝေဒနာကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရလေသည်။

တစ်နေ့သောအခါ သို့ဝိမင်းကြီးသည် တောကစားထွက်ရင်း ထိနေရာသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိလယ်သမားကို မြင်သောအခါ “ဘူးကြောင့် ခုလိုမျိုး ဝေဒနာတွေ ခံစားနေရသလဲ”ဟု မေးမြန်းသည်။ ထိအခါ လယ်သမားက သူသည် ကိုယ်ချင်းစာတရား ကင်းမဲစွာဖြင့် တိရစ္ဆာန်လေးများကို သတ်ဖြတ်စားသောက် ခဲ့သောကြောင့် ဤကဲ့သို့ ပြင်းထန်သော ဝေဒနာများ ခံစားနေရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြလေသည်။ သို့ဝိမင်းကြီးသည် လယ်သမား၏ စကားကို ကြားရသောအခါ သူကိုယ်သူ ဆင်ခြင်မိသွားသည်။ ထိအချိန်မှ စ၍ မင်းကြီးသည် ကိုယ်ချင်းစာနာစိတ်ဖြင့် တိရစ္ဆာန်လေးများကို ဘေးမဲပေးလိုက်လေတော့သည်။

သင်ခန်းစာ (၁၇)

ကိုရင်လေး သူမန

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက ခုနစ်နှစ်အချွဲ ကိုရင်လေးတစ်ပါး ရှိခဲ့သည်။ သူ၏ဘွဲ့မှာ ရှင်သူမနဖြစ်သည်။ သူသည် ဆရာနှင့်အတူ ခရီးထွက်လာရာ တောကျာင်းတစ်ကျာင်းတွင် ညအီပ် ခဲ့ကြသည်။ ညအချိန်တွင် ဆရာသည် တရားအားထုတ်ရင်း လေနာရောဂါဖြစ်လာသည်။ ကိုရင်လေးသည် လေနာရောဂါ ပျောက်ကင်းနိုင်သော ဆေး ရှိ၊ မရှိ ဆရာအား မေးမန်းလေသည်။ ဆရာက ဒေါသ အလွန်ကြီးသော နိုးမင်းကြီးစောင့်သည့် ရေအိုင်မှ ရေကို ရပါက ပျောက်ကင်းနိုင်ကြောင်း ပြောလေသည်။

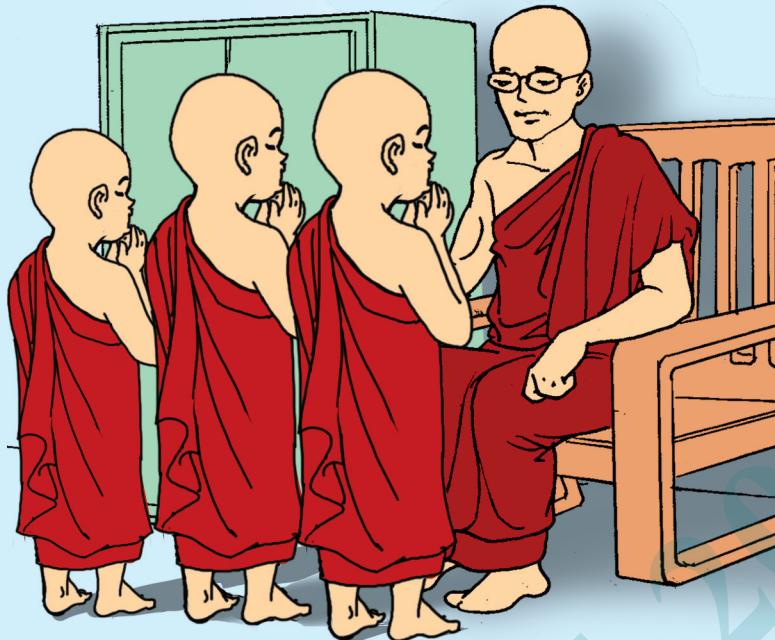
ထိုကြောင့် ကိုရင်လေးသည် နိုးမင်းကြီး၏ ရေအိုင်သို့ ကြွားပါသည်။ နိုးမင်းကြီးက သူ၏ ပါးပျဉ်းကြီးဖြင့် ရေအိုင်တစ်ခုလုံးကို ဖုံးထားသည်။ ကိုရင်လေးက ဆရာကို ဆေးကုဖို့ ရေတစ်အိုးစာလောက် ယူခွင့်ပြုပါရန် နိုးမင်းကြီးကို ခွင့်တောင်းသည်။ နိုးမင်းကြီးက “ကိုရင် ... သင့်မှာ အစွမ်းအစရှိရင် ရအောင် ယူပါ”ဟု ဆိုလေသည်။ ထိုအခါ ကိုရင်လေးသည် သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို တန်ခိုးဖြင့် ကြီးမားအောင် ဖန်ဆင်းပြီး နိုးမင်းကြီး၏ ပါးပျဉ်းပေါ်ကို တက်နင်းလိုက်လေသည်။ နိုးမင်းကြီးသည် ခေါင်းငါ်ဖိုက်ကျွော့ပြီး ပါးပျဉ်းအောက်မှ ရေများ ပန်းထွက်လာရာ ကိုရင်လေးက အိုးဖြင့် ခံယူလိုက်သည်။

ကိုရင်လေး သယ်ဆောင်လာခဲ့သော ရေကို သောက်သုံးပြီး ဆရာတိ၏ လေနာရောက် သက်သာပျောက်ကင်းသွားခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဆရာတပည့်နှစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းတော်သို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့ကြလေသည်။

ရဟန်းသာမဏေ တို့ရိုသေ

ဘုရားသားတော် ရဟန်းသံယာ

ရိုသေလေးစားမှုာ

လက်အပ်ချီကာ ဦးနှိမ်ချာ

အမြှို့ခိုးကြ။

ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျင့်ကြပေ

ထူးတဲ့ ရှင်သာမဏေ။

တို့တစ်တွေ ရှိခိုးလို့၊

ကုသိုလ်ယူကြဖို့။ ။

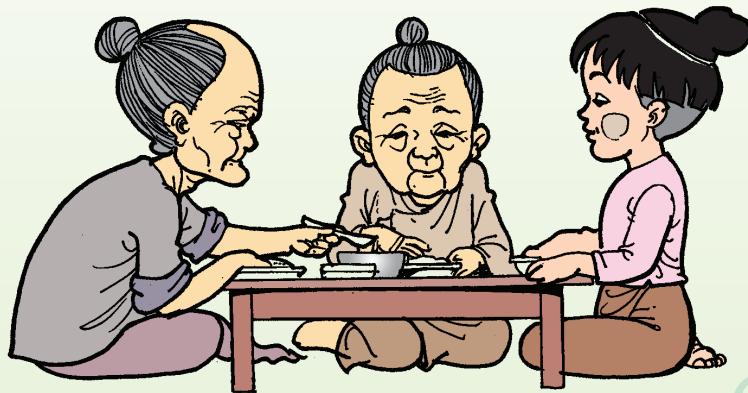
වද්‍යන්: තා (୧୧) මයෝගාදු

දැංක්තෝග්‍යාපි: වැඩා: රුඩ්:

- ၁။ ගිලෙවාගන්: තද වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၂။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၃။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၄။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၅။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၆။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၇။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၈။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။
- ၉။ ගිලෙවාව්‍යාලද්‍ය වැඩා: රුඩ් ගි ක්‍රුෂ්‍යාලද්‍ය මුත් අ: රුඩ්: පි ග්‍රී වැඩා:။

မယ်ကာဋီ

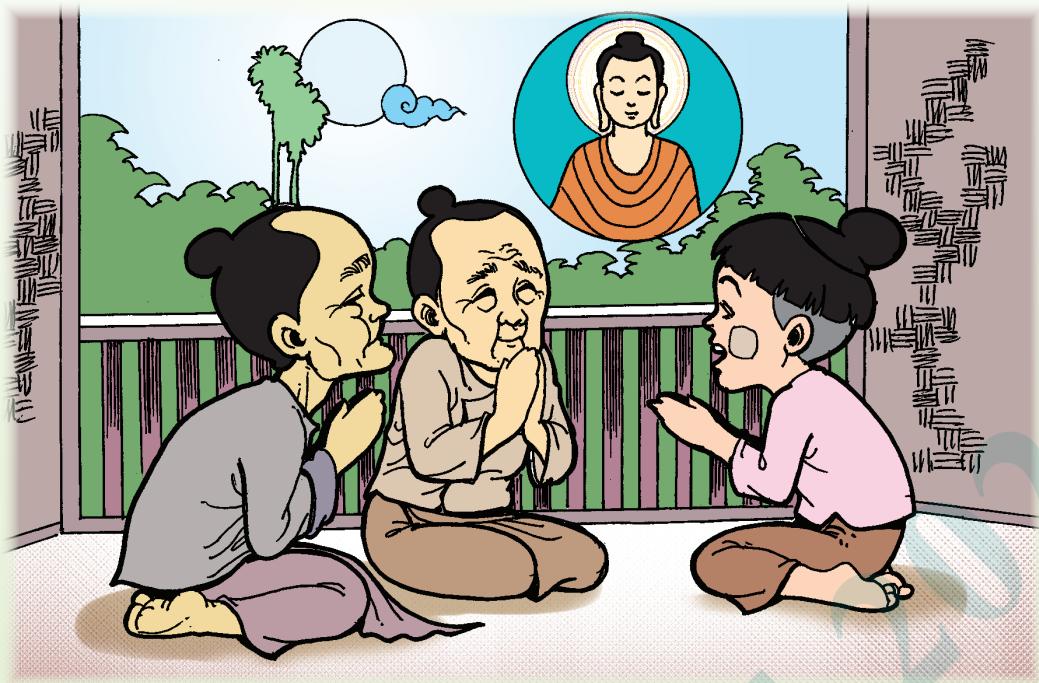

ရှေးအခါက မယ်ကာဋီဟူသော အမျိုးသမီးလေးတစ်ဦး ရှိပါသည်။ သူသည် မိဘနှစ်ပါးကို ပြုလုပ်ကျွေးနေသူ ဖြစ်၏။ မယ်ကာဋီသည် တစ်နေ့လုပ်မှ တစ်နေ့စားရသူဖြစ်သောကြောင့် နေစဉ် အလုပ်မအားနိုင်ရှာပေ။

တစ်နေ့တွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် မယ်ကာဋီတို့နေထိုင်ရာ ဗာရာဏသီမြို့သို့ ကြွလာတော်မူသည်။ တိုင်းသူပြည်သားများသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဖွဲ့များသို့ သွားရောက်ပြီး တရားနာယူကြသည်။ မယ်ကာဋီသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို သွားရောက်ဖူးမြော်လို့သော ဆန္ဒရှိပါသည်။ သို့သော် အလုပ်မအားသဖြင့် သွားရောက်ဖူးမြော်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

တစ်နေ့သောအခါ မယ်ကာဋီသည် အလုပ်လုပ်နေရာမှ မောပန်းသဖြင့် သစ်ပင်ရိပ်တွင် ခဏနားနေသည်။ ထိုစဉ် ဘုရားရှင်ထံမှ တရားနာယူပြီး ပြန်လာသူနှစ်ယောက်သည်လည်း ထိုသစ်ပင်ရိပ်မှာပင်နားနေကြ၏။ သူတို့သည် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို ကြည်နဲးစွာ ပြန်လည်ပြောဆိုနေကြသည်။ မယ်ကာဋီသည် ထိုသူနှစ်ဦး ပြောကြားနေသော စကားများကို ကြားပြီး မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ပို၍ ကြည်ညီလေးစားသွားခဲ့သည်။

အိမ်ရောက်သောအခါ သူကြားခဲ့ရသော ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို မိဘများအား ပြန်လည် ပြောပြလျက် ကြည်နဲးဝမ်းသာနေခဲ့သည်။ နောက်ရက်တွင် အလုပ်ရှင်သူငွေးကြီးသည် အလှူအထိမ်း အမှတ်အဖြစ် အလုပ်သမားများအား တစ်ရက်တာ အားလပ်ခွင့်ပေးလိုက်သည်။ မယ်ကာဋ္ဌသည် အလွန် ပျော်ဆွင်သွားပြီး ဘုရားရှင်ကို သွားရောက်ဖူးမြော်ကာ တရားနာယူခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က မယ်ကာဋ္ဌကို တစ်ဆင့်စကားဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုသူများထဲတွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သူအဖြစ် တောဒဂ္ဂားကို ချီးမြှင့်တော်မူလိုက်လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၁၉)

သူ့ကျေးဇူးကို သိတတ်ပါ

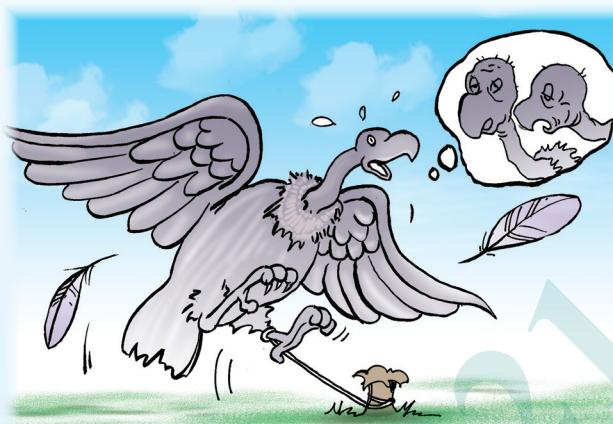
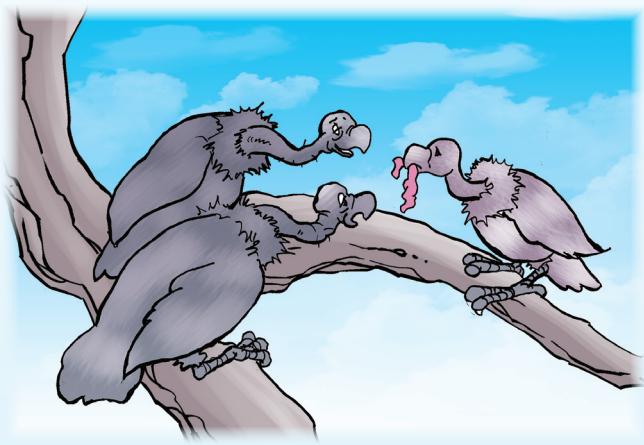
ခင်ပွန်းကြီးဆယ်ပါး

- ၁။ မြတ်စွာဘုရား
 ၂။ ပစ္စကဗုဒ္ဓိ (ဘုရားငယ်)
 ၃။ ရဟန္တ
 ၄။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ကြီးများ
 ၅။ အမိ
 ၆။ အဖ
 ၇။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောသူ
 ၈။ သွန်သင်ဆုံးမသောဆရာ
 ၉။ ပေးကမ်းဖူးသောသူ
 ၁၀။ တရားဟောပြသူ

ခင်ပွန်းကြီးဆယ်ပါး

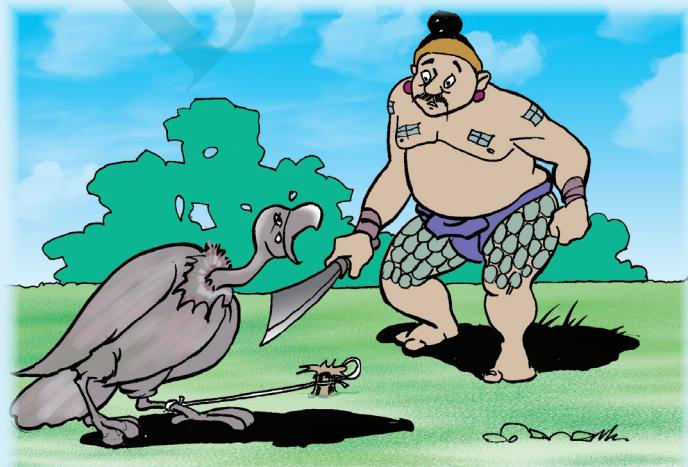
ဘုရားမြတ်စွာ၊ ပစ္စကာ၊
 ရဟန္တများရယ်။
 အဂုသာဝက၊ ဆရာမိဘ၊
 လေးစားရသူရယ်။
 ဒကာ ဒကာမ၊ ဓမ္မကထိက၊
 ကြီးလှ ဂုဏ်သွယ်သွယ်။
 ခင်ပွန်းကြီးဆယ်ပါး၊
 မြှုမှတ်သား၊
 မပြစ်မှားရဘူးကွယ်။   //

မိဘကို ပြုစေသာ လင်းတလေး

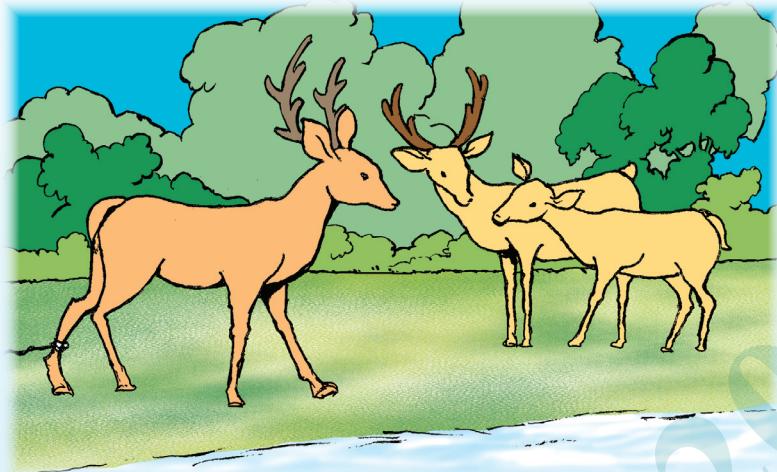
ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါက တောအုပ်ကြီးတစ်ခုတွင် လင်းတမိဘားစုတစ်စု ရှိလေသည်။ သားလင်းတလေးသည် အသက်အရွယ် အိမင်းပြီး အစာရှာမစားနိုင်သော မိဘနှစ်ပါးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေသည်။ လင်းတလေးသည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အစားအသောက်ကောင်းများကို ပင်ပင်ပန်းပန်း ရှာဖွေ၍ သူမစားဘဲ မိဘများကိုသာ ကျွေးမွှေးလေ့ရှိသည်။

တစ်နေ့သောအခါ လင်းတလေးသည် မှုဆိုးတစ်ယောက်ထောင်ထားသော ကျော့ကွင်း၌ မိလေသည်။ ထိုအခါ လင်းတလေးသည် မိမိ အသက်သောမည်ကို ဂရမစိုက်နိုင်ဘဲ ကျွန်ုရှစ်ခဲ့သော မိအိုဖအိတိုး အတွက် စိုးရိမ်ပြီး ငိုကြွေးနေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် မှုဆိုးသည် လင်းတလေးကို သတ်ရန် ရောက်လာခဲ့သည်။ အနီးသို့ရောက်လာသော မှုဆိုးသည် “ငါမိဘနှစ်ပါးဟာ ငါမရှိရင် အစာရှာကျွေးမယ့်သူ မရှိလို့ ငတ်မွတ်ပြီး သေရတော့မယ်”ဟု ပြောဆိုမြည်တမ်းလျက် ငိုကြွေးနေသည့် လင်းတလေး၏ အသံကို ကြားလိုက်ရသည်။ ကျော့ကွင်းမြန်သော်လည်း မိမိအတွက် မစိုးရိမ် မငိုကြွေးဘဲ မိဘများအတွက်သာ စိုးရိမ်ငိုကြွေးနေသော လင်းတလေးကို မှုဆိုးက လေးစားသွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် လင်းတလေးကို ကျော့ကွင်းမှ ဖြတ်၍ ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၂၀)

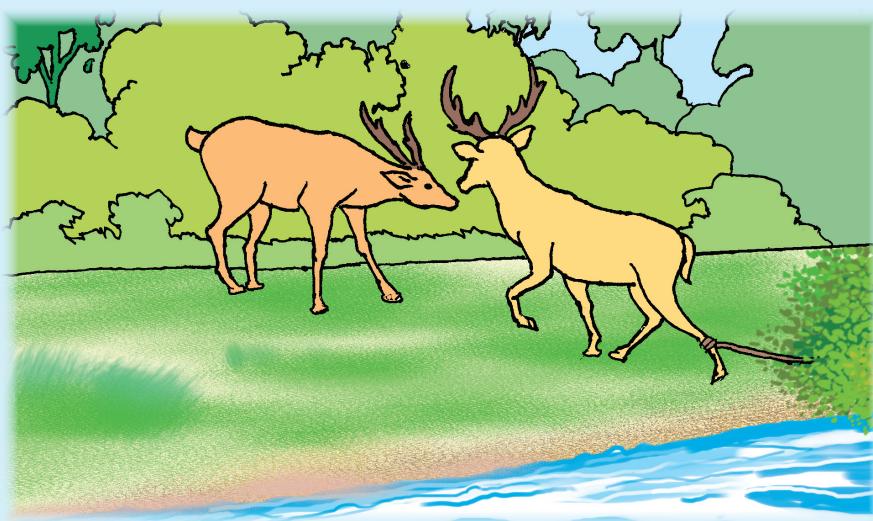
ရွှေသမင်မောင်နှမ

ရှေးအခါက တောအပ်ကြီးတစ်ခုတွင် ရွှေသမင်တစ်ကောင် ရှိလေသည်။ ရွှေသမင်သည် သမင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ညီငယ်၊ နှမငယ်တို့နှင့်အတူ မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို ပြုစလုပ်ကျေးနေပါသည်။

တစ်နေ့တွင် ရွှေသမင်သည် သမင်များနှင့်အတူ ရေသာက်ဆင်းရင်း ကျော်ကွင်းမိသွားခဲ့သည်။ သို့ သော် အခြားသမင်များ ထိတ်လန့်သွားကြမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် အော်ဟစ်ခြင်းမပြုဘဲ ဌြမ်နေလိုက်သည်။ သမင်အားလုံး ရေသာက်ပြီးသောအခါမှသာ ကျော်ကွင်းမှလွှတ်အောင် ရှုန်းပါတော့သည်။ ကျော်ကွင်းက ခိုင်လွန်းသည့်အတွက် အသားအရေများ စုတ်ပြတ်ပြီး အရိုးထိသွားသဖြင့် အော်ဟစ်မိလေသည်။ ထိုအခါ သမင်များသည် ကြောက်လန်ပြီး ထွက်ပြေးသွားကြလေသည်။

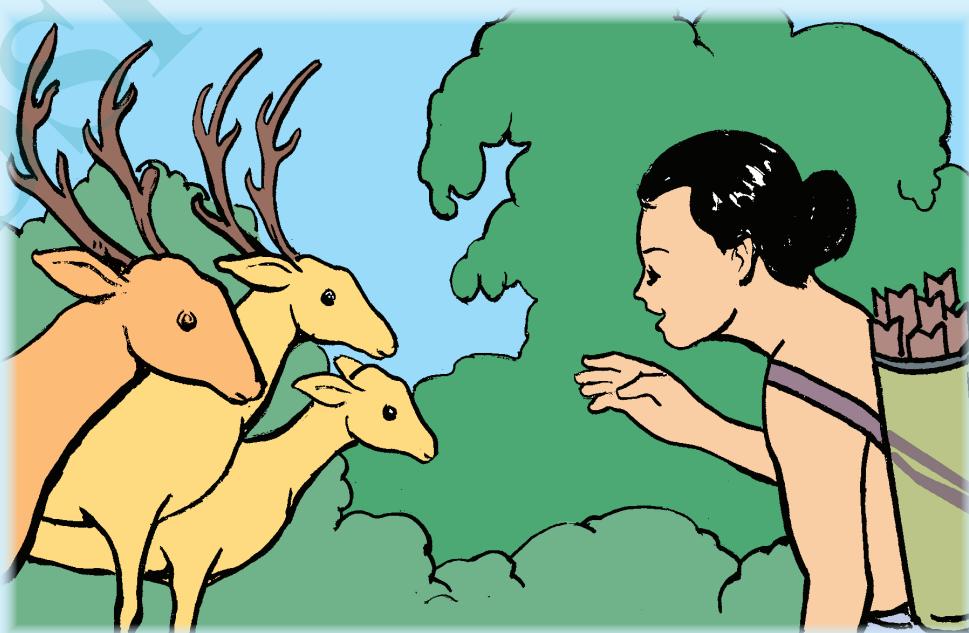
ညီဖြစ်သူသမင်သည် ကျော်ကွင်းမိနေသော ရွှေသမင်ထံသို့ ပြန်လာပြီး “အစ်ကိုနှင့်အတူ အသက် အသေခံမည်”ဟု ဆိုလေသည်။ ထိုစဉ် နှမဖြစ်သူ သမင်မလည်း အစ်ကိုများကို မတွေ့ရသဖြင့် လိုက်ရှာရာ ကျော်ကွင်းမိနေသော အစ်ကိုရွှေသမင်ကို တွေ့မြင်သွားခဲ့သည်။ နှမဖြစ်သူလည်း ရွှေသမင်အနားတွင်ပင် နေလေသည်။ ရွှေသမင်က “မျက်မမြင် မိဘနှစ်ပါးသည် ပြုစလုပ်ကျေးသူမရှိလျှင် သေဆုံးကုန်ပါလိမ့်မည်၊ ပြန်ကြပါ”ဟု ပြောသည်။ သို့သော် သူတို့သည် အစ်ကိုဖြစ်သူ ရွှေသမင်၏အနီးမှ ထွက်ခွာမသွားခဲ့ကြပါ။

မှနိုးရောက်လာသောအခါ အဲ့ဉာဏ်မြင်ကွင်းကို တွေ့မြင်သွားခဲ့သည်။ ညီနှင့်နှမဖြစ်သူ သမင် တို့အား “သင်တို့သည် ကျော်ကွင်းမမိပါဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ထွက်မပြီးဘဲ နေကြသနည်း”ဟု မေးလေ သည်။ ထိုအခါ ညီငယ်သမင်က “မှနိုးကြီး ... ကျွန်ုပ်တို့သည် တစ်မိတ်ည်းက မွေးသော မောင်နှမများ ဖြစ်သည့်အတွက် အစ်ကိုတစ်ဦးတည်း မထားခဲ့နိုင်ပါ။ အကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုသည် သမင်များကို အပ်ချုပ်နေသူ၊ သီလရှိသူ ဖြစ်ပါ၏။ ထို့အပြင် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကိုလည်း လုပ်ကျွေးနေသူ ဖြစ်ပါသည်”ဟု ပြန်ပြောလေ သည်။

မှနိုးကြီးသည် ရွှေသမင်မောင်နှမ၏ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး ချစ်ခင်ကြင်နာမှုကို နှစ်သက်သော ကျြော် ကျော်ကွင်းမှ လွှတ်ပေးလိုက်လေသည်။ ရွှေသမင်မောင်နှမသည် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို ပြုစုလုပ် ကျွေးရင်း အသက်ထက်ဆုံး ပျော်ရွင်စွာ နေထိုင်သွားခဲ့ကြလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၂၁)

ဆရာမေတ္တာ

နှမ်းခိုးစားသော မင်းသားငယ်

ရှေးအခါက ဘုရင့်သားတော်တစ်ပါးသည် တက္ကာသို့လဲပြည် ဆရာကြီးတစ်ဦးထံတွင် ပညာသင်ကြားနေပါသည်။ တစ်နေ့သောအခါ မင်းသားလေးသည် ရေချိုးသွားရင်း လမ်းတွင် အဘွားအိုတစ်ယောက်နေလှန်းထားသောနှမ်းများကို တွေ့သည်။ ထိုအခါ မင်းသားလေးသည် စားချင်စိတ်ပေါ်လာ၍ နှမ်းလက်တစ်ဆုပ်စာ ယူစားလိုက်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ နေ့စဉ် ယူစားနေသဖြင့် သုံးရက်မြောက်နေ့တွင် အဘွားအိုသည် ဆရာကြီးအား တိုင်ကြားလေသည်။ ထိုအခါ ဆရာကြီးသည် မင်းသားလေးကို ခေါ်ပြီး ဒဏ်ပေးဆုံးမသည်။ မင်းသားလေးသည် သူ့လို ဘုရင့်သားတော်တစ်ပါးကို ဒဏ်ပေးသည့်အတွက် ဆရာကြီးအား ရန်ပြီးထားခဲ့သည်။

မင်းသားလေးသည် ပညာသင်ပြီးသောအခါ မိမိတိုင်းပြည်သို့ ပြန်သွားခဲ့သည်။ အချိန်တန်းသောအခါ မင်းသားလေးသည် ဘုရင်တစ်ပါး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဘုရင်ဖြစ်လာသော မင်းသားလေးသည် သူ့အား ဒဏ်ပေးခဲ့သော ဆရာကြီးကို သတ်ရန် ခေါ်ခိုင်းလိုက်သည်။ ဆရာကြီးရောက်လာသောအခါ “နှမ်းတစ်ဆုပ်စားမိတာနဲ့ ကျွန်ုပ်လို မင်းသားကို ဒဏ်ပေးရဲတယ်၊ အခု သင့်ကို သတ်ဖို့ ခေါ်လိုက်တာဖြစ်တယ်”ဟု ပြောလေသည်။

ထိုအခါ ဆရာကြီးက “ဆုံးမတဲ့သူကို ရန်သူလို မသတ်မှတ်သင့်ဘူး၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မယ့်သူဟာ ခိုးတဲ့အကျင့် မရှိရဘူး၊ ခိုးတတ်တဲ့သူကို တိုင်းသူပြည်သားတွေက ဆန့်ကျင်ကြလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုသာ ငါက ဒဏ်ပေး မဆုံးမခဲ့ရင် သင်ဟာ အခုလို ဘုရင်တောင် ဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဘူး”ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။ ထိုအခါ ဘုရင်သည် အသိတရားရသွားပြီး ဆရာကြီးအား ပြန်လည်တောင်းပန်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ ဘုရင်သည် ဆရာကြီးကို ဖော်အရာထားပြီး ပြုစောင့်ရောက်သွားခဲ့လေသည်။

ဆရာကျင့်ဝတ်

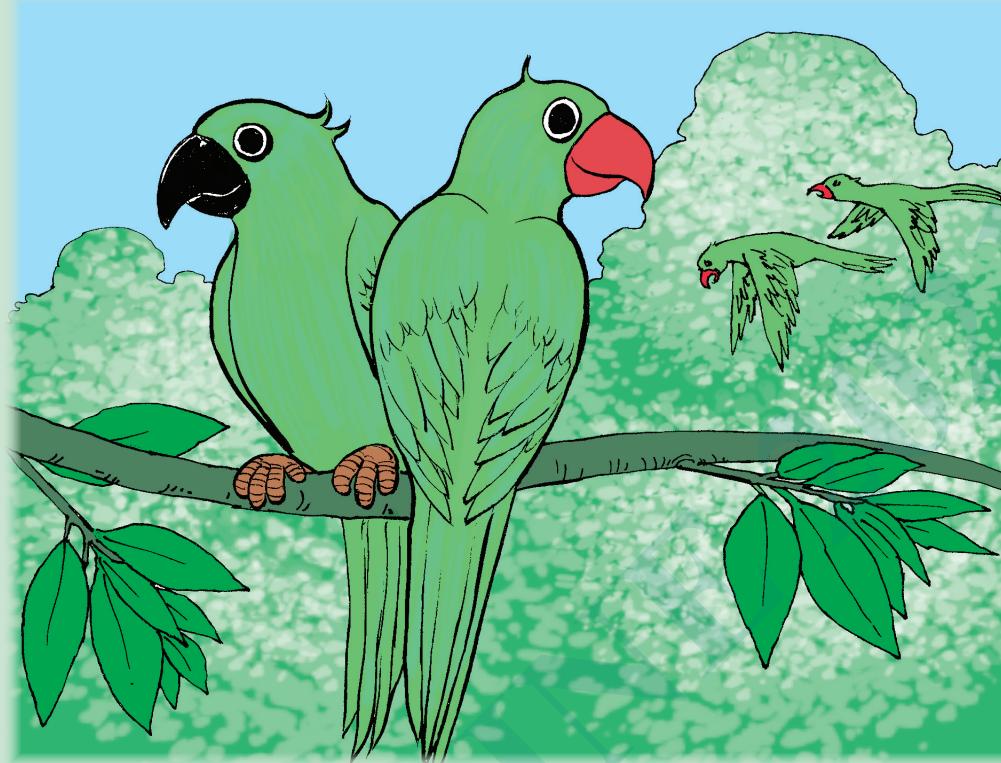
အတတ်လည်းသင်၊ ပုံပြင်ဆုံးမ၊
သိပ္ပမချုံး၊ ဘေးရန်ဆီးကာ၊
သင့်ရာအပ်ပို့၊ ဆရာတို့၊
ကျင့်ဖို့ ဝတ်ငါးဖြာ။ ။

တပည့်ကျင့်ဝတ်

ညီညာထက္ခာ၊
ဆုံးမနာယူ၊ လာမူကိုဆီး၊
ထုန်းလုပ်ကျွေး၊ သင်တွေးအံရွတ်၊
တပည့်ဝတ်၊ မချွတ်ငါးခုသာ။ ။

သင်ခန်းစာ (JJ)

မိတ်ဆွေကောင်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ သာယာလှပ၍ သစ်သီးဝလုံ ပေါ်များသော တောအုပ်ကြီးတစ်ခု၌
ကြက်တူရွေးအုပ်စုတစ်စုသည် ချစ်ခင်ပျော်ရွင်စွာ နေထိုင်ကြလေသည်။ ထိုကြက်တူရွေးအုပ်စုတွင်
နှုတ်သီးမည်းသော မောင်မဲနှင့် နှုတ်သီးနှီသော မောင်နှီတို့သည် တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် အလွန်ချစ်
ခင်ကြသည်။ တစ်နေ့သို့ ကြက်တူရွေးလေးမောင်မဲတွင် ကူးစက်တတ်သော ရောဂါတစ်ခု စွဲကပ်
ခဲ့သည်။ ထိုအခါ အခြားကြက်တူရွေးများသည် ရောဂါကူးမည်ကို ကြောက်သောကြောင့် အဝေးသို့
ပြောင်းရွှေ့သွားကြသည်။

သို့သော်လည်း ကြက်တူရွေးလေးမောင်နီသည် သူငယ်ချင်းကောင်း ပိုသစ္စာ ကြက်တူရွေးလေး
မောင်မဲအား ကူညီစောင့်ရှုံးကြ အတူနေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ မောင်နီလေးသည် သူ့ကို ရောဂါမကူး
စက်နိုင်ရန် မောင်မဲလေးအား စနစ်တကျ ပြုစုစောင့်ရှုံးကြပေးခဲ့သည်။ အားပေးစကားများ ပြောဆိုပြီး
ကူညီပေးခဲ့သည်။ မကြာမိမှာပင် ကြက်တူရွေးလေးမောင်မဲ၏ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသွားခဲ့သည်။
သူတို့သည် ချစ်ခင်ပျော်ဆွင်စွာ နေထိုင်သွားကြလေသည်။

မိတ်ဆွေကျင့်ဝတ်ငါးပါး

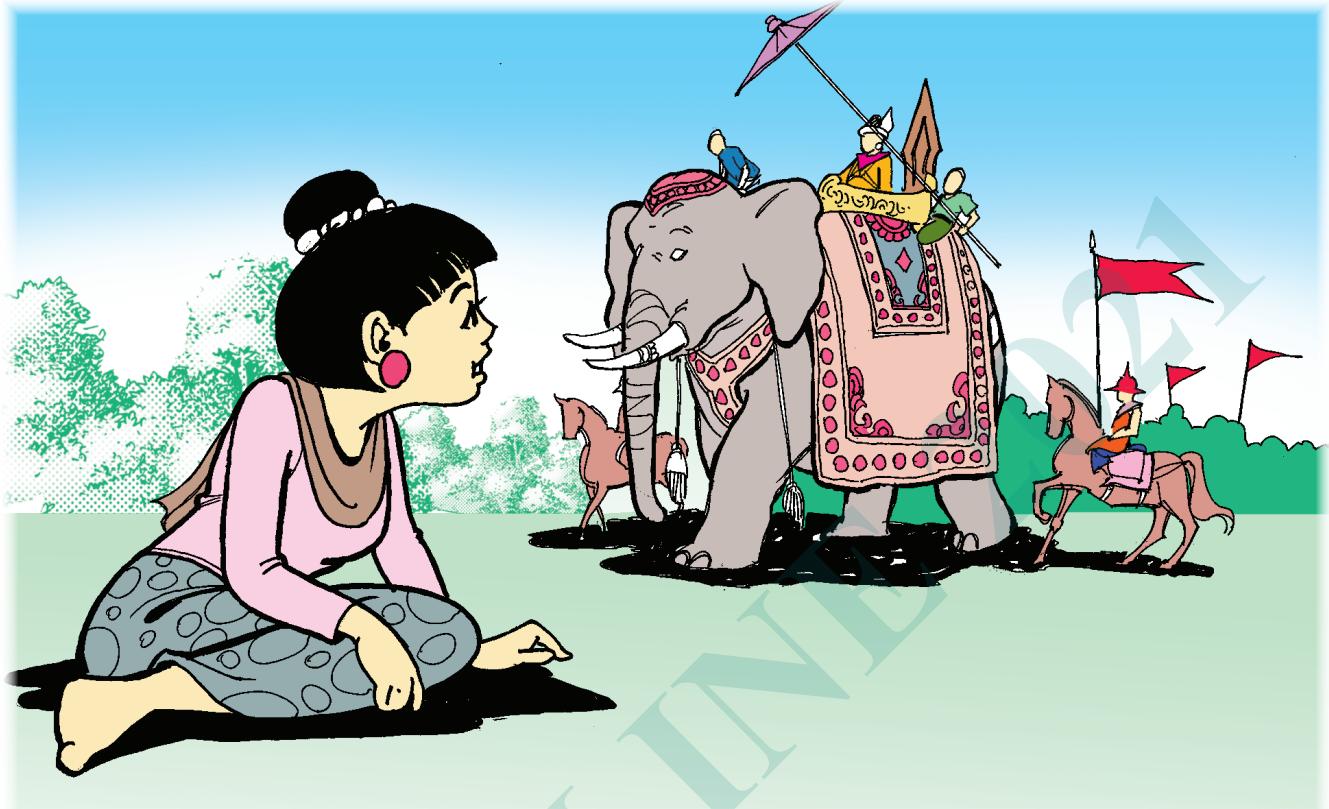
ပေးကမ်းချီးမြှင့်၊
ကိုယ်နှင့်ယျဉ်ထား၊
စီးပွားဆောင်ရွက်၊
နှိတ်မြှုက်ချိုသာ၊
သစ္စာမှန်စေ၊
ဝတ်ငါးထွေ၊
ကျင့်လေ မိတ်သဟာ။ ၁၁

သူငယ်ချင်းကောင်း

အစာစားလည်း အတူတူ၊
ကစားလည်း အတူတူ။
လဲကျသူကို ထူလို့ပေး၊
သူငယ်ချင်းကောင်းလေး။
နွေးနွေးထွေးထွေး ချစ်ချစ်ခင်း၊
ကူညီကြပါလျှင်။
ဘေးရန်ကင်းစင် ထာဝရာ၊
တို့များ ပျော်ဆွင်ကြ။ ၁၂

သင်ခန်းစာ (၂၃)

ပန်းလူ။ရကျိုး

ပဒ္ဒမွှေနတ်သမီး

ရှေးအခါက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် ဘုရင်ကြီးတစ်ပါး ရှိလေသည်။ သူသည် နတ်မင်းကြီး တိုင်းခန်းလှည့်လည်သည့်ပမာ အခြေအရံများစွာဖြင့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ တိုင်းခန်းလှည့်လည်လေ ရှိသည်။ ဘုရင်ကြီး တိုင်းခန်းလှည့်လည်ပုံကို မြင်တွေ့နေရသော အမျိုးသမီးငယ်တစ်ဦးသည် “ဘယ်လို ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်ခဲ့လို့ အခုလုပ် အကျိုးပေးနေပါလိမ့်”ဟု စဉ်းစားလျက် ကုသိုလ်ပြုလိမ့်တိများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် အမျိုးသမီးငယ်သည် “မြင့်မြတ်သော အလှုခံပုဂ္ဂိုလ်ရှိရင် လူမှမယ်”ဟု ရည်ရွယ်၍ ပဒ္ဒမွှေကြာပန်းများကို ပန်းမွေ့ရာ ငင်းထားသည်။ လူဖွေယ်အဖြစ် နှုန်းပြုတ်ကိုလည်း ပြင်ဆင်ထားသည်။ အမျိုးသမီးငယ်သည် ဆွမ်းခံကြလာသော အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရ်မြတ်ကြီးအား “ပန်းမွေ့ရာပေါ်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူပါဘူး”ဟု ပင့်လျှောက်ပြီး နှုန်းပြုတ်ကို ရှိသေစွာ ဆက်ကပ်လှုဒါန်းလိုက်သည်။ ထို့အပြင် အမျိုးသမီးငယ်သည် မထောရ်မြတ် ဘုဉ်းပေးပြီးသော သပိတ်ကို ဆေးပြီး စားသောက်ဖွှာယ်ရာများနှင့် ပန်းများကိုလည်း ထပ်မံလှုဒါန်းလိုက်လေသည်။

ထိကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် အမျိုးသမီးငယ်သည် နောက်ဘဝ၌ တာဝတိသာနတ်ပြည်တွင် နတ်သမီးလေးတစ်ပါး ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ နတ်သမီးလေးသည် ရွှေဗိမာန်ကြီးတွင် နတ်သမီးအကြွေအရုံ များစွာဖြင့် နေထိုင်ရ၏။ ပဒုမ္မာကြာပွင့်ချပ်နှင့်တူသော ရတနာများဖြင့် အလှဆင်ထားသည့် ယာဉ်ပုံ တစ်စီးကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်သည်။ နတ်သမီးလေးသည် ထိယာဉ်ပုံကို စီးပြီး ဥယျာဉ်ထဲသို့ သွားသော အခါ အခြားနတ်သမီးများထက် ပို၍ ချောမောလှပနေသဖြင့် နတ်အများက ငေးမောက်ညွှန်ကြရသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရ်မြတ်ကြီးအား ပဒုမ္မာကြာပန်းများ လူၢဒိန်းခဲ့သော ကောင်းမှုကြောင့် ထိအကျိုးများ ရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်ဘုရားကို ပန်းလှူမယ်

မြတ်ဘုရားထံကို အတူတူကွယ်၊

တို့များ သွားကြမယ်၊

မောင်လေးလည်း လိုက်မယ်၊

ညီမလေးလည်း လိုက်မယ်၊

ကိုကိုမမ အားလုံးသွားကြမယ်။

မြတ်လေး စံပယ် ခီဝါရယ်၊

စွန်ပန်းလည်း ကပ်မယ်၊

ရန်းလေးလည်း မွေးတယ်၊

အရောင်လေးလည်း လှတယ်၊

ရောင်စုနှင့်ဆီလည်း ကပ်ဦးမယ်။   //

သင်ခန်းစာ (၂၄) မျဝေသုံးစွဲခြင်း

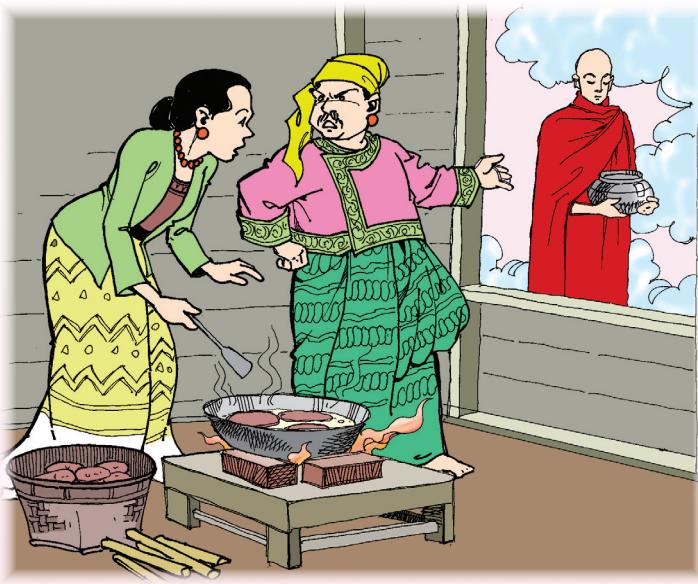

ကပ်စေးနဲ့သော သူငြေးကြီး

ရှေးအခါက အလွန်ကပ်စေးနဲ့သော သူငြေးကြီးတစ်ဦး ရှိသည်။ သူသည် ပိုင်ဆိုင်သမျှ ရွှေငွေအားလုံးကို ဘဏ္ဍာတိက်ထဲတွင် သိမ်းဆည်းထားလေသည်။ တစ်နေ့တွင် သူငြေးကြီးသည် မြို့ထဲသို့ သွားခဲ့၏။ သူသည် စားသောက်ပွဲတစ်ခုမှ မုန်တစ်ပျီးကို မြင်ခဲ့ပြီး စားချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူငြေးကြီးသည် နှမောသည့်အတွက် ထိမုန်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဝယ်မစား၊ ဇနီးသည်ကို လည်း ဖွင့်မပြောဘဲ စိတ်ဆင်းရဲနေခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ဇနီးသည်က အကြောင်းစုံကို သိရှိသွားသောအခါ “ဒီမုန်လေးကို စားချင်တာများ စိတ်ညစ်မနေပါနဲ့၊ တစ်ရွာလုံး စားလောက်အောင် ကျွန်မ ကြော်ကျွေးပါမယ်”ဟု ပြောလိုက်ပါသည်။ သူငြေးကြီးက “ရှင်မရယ်၊ အဲဒီရွာသားတွေက တို့ကျွေးတဲ့မုန်ကို စားပြီး သူတို့အလုပ် သူတို့လုပ်ကြမှာ၊ သူတို့ကို ကျွေးလို့ ဘာအကျိုးမှ မရှိပါဘူး”ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

ထိုအခါ ဇနီးသည်သည် “လမ်းထဲက လူတွေ စားလောက်အောင် ကြော်လိုက်မယ်”၊ “တစ်အိမ်သားလုံး စားလို့ရအောင် ကြော်လိုက်မယ်”၊ “သားသမီးတွေ စားလောက်အောင် ကြော်လိုက်မယ်”၊ “ရှင်နဲ့ကျွန်မ စားဖို့ပဲ ကြော်လိုက်မယ်”ဟု တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် လျှော့ပြီး ပြောသော်လည်း ကပ်စေးနဲ့သော သူငြေးကြီးက လက်မခံခဲ့ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် သူငြေးကြီးတစ်ယောက်စာများသာ မုန်ကို ကြော်ကျွေးမည်ဆိုမှ လက်ခံလိုက်သည်။

မုန့်ကြော်သောအခါ အခြားသူများကို ကျွေးရမည်စီးသောကြောင့် သူငွေးကြီးလင်မယားသည် ခုနစ်ထပ်မြောက်တိုက်ခန်းသို့ တက်၍ ကြော်ကြသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာမောဂလာန်မထေရ်မြတ်သည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွလာပြီး တိုက်ခန်းပြတင်းပေါက်၌ တည်နေတော်မူ၏။ သူငွေးကြီးသည် လူၢဒ္ဒိန်းလိုစိတ်မရှိပေ။ ထိုအခါ မထေရ်မြတ်သည် တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြတော်မူသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သူငွေးကြီးသည် “ငါ တစ်ခုခုမလူၢရှင် ဒီရဟန်းဟာ ပြန်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး”ဟု တွေးပြီး “ရှင်မ ဒီရဟန်းကို အသေးဆုံးမုန့်တစ်ခု လူၢလိုက်ပါ”ဟု ပြောလိုက်သည်။

ဇနီးသည်လူၢရန် အသေးဆုံးမုန့်ကို ယူလိုက်သောအခါ ထိုအသေးဆုံးမုန့်က အကြီးဆုံးဖြစ်သွားသည်။ ဇနီးသည်၏လက်တွင် အကြီးဆုံးမုန့်ကို မြင်သောအခါ “ရှင်မ၊ ဘာဖြစ်လို့ မုန့်အကြီးကြီးကို လူၢမှာလဲ”ဟု သူငွေးကြီးက မေးလိုက်၏။ ဇနီးသည်က “အစက မုန့်သေးသေးလေးပဲ၊ နောက်မှကြီးသွားတာ”ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ သူငွေးကြီးကိုယ်တိုင် အသေးဆုံးမုန့်ကို ကြော်လေသည်။ ထိုမုန့်သည်လည်း အကြီးဆုံး ဖြစ်သွား၏။ သူငွေးကြီးလင်မယားသည် အသေးဆုံးမုန့်ဖြစ်အောင် မပြုလုပ်နိုင်ကြပါ။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် မထေရ်မြတ်အား လူၢရန် မုန့်တစ်ခုကို ယူလိုက်ရသည်။

သူတို့သည် မုန့်တစ်ခုသာ ယူသော်လည်း မုန့်အားလုံးသည် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သွားကြ၏။ မုန့်များကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆွဲခွာကြသော်လည်း မရရဲ့ပါ။ နောက်ဆုံးတွင် သူငွေးကြီးက လက်လျှော့သွားပြီး “မထူးတော့ပါဘူး ရှင်မရော၊ ခြင်းတောင်းတစ်ခုလုံးသာ လူၢလိုက်ပါတော့”ဟု ပြောဆိုပြီး မုန့်ခြင်းကြီးတစ်ခုလုံးကို လူၢလိုက်လေသည်။

မထောင်မြတ်သည် မုန့်ကို အလျော်ပြီးသောအခါ သူငွေးကြီးလင်မယားအား တရားဟောပါသည်။
ထိနောက် “သင်တို့ လူ၏တဲ့မုန့်ကို ဘုံးပေးဖို့ ကျောင်းမှာ သံယာတော်တွေ စောင့်နေကြတယ်”ဟု မိန့်ကြား
တော်မူကာ တန်ခိုးဖြင့် သူငွေးကြီးလင်မယားကို ကျောင်းတော်သို့ တစ်ပါတည်း ခေါ်သွားပါသည်။
ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နာကြားရပြီး သူငွေးကြီးလင်မယား
တရားထူးတရားမြတ် ရသွားကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သူငွေးကြီးလင်မယားသည် ကပ်စေးနဲ့ခြင်း မရှိ
တော့ဘဲ သူတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို ဆင်းရဲသားများအား စွန့်ကြောင်း၊ ရဟန်းသံယာများအား
လှူဒါန်းခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်လျက် ပျော်ဆွင်စွာ နေထိုင်သွားကြလေသည်။

မျှဝေသုံးစွဲခြင်း

ကိုယ့်မှာရှိတာ မျှဝေပါ၊
ကိုယ်လည်းချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ။
ခင်မင်စရာ သူငယ်ချင်း၊
ပေးကမ်းမှုသည် အောင်မြင်ခြင်း။
ပင်ကိုစိတ်ရင်း ဖြူဖြူစွင်း၊
အရာရာတွင် ကူညီလျှင်။
ပျော်ဆွင်ရမယ် တစ်သက်လုံး၊
ကြည်နှုံးပိတ် မျက်နှာပြီး။
ဝမ်းသာလို့ မဆုံး။   ၁

သင်ခန်းစာ (၂၅)

မှန်ဖို့

မှန်ဖို့စုတဲ့ လူလိမ္မာလေး

တစ်ခါက ကျော်စွာနှင့် မင်းသူဟူသော သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် ရှိလေသည်။ သူတို့သည် အိမ်နီးချင်းများ ဖြစ်ကြပြီး၊ မိဘချင်းလည်း ရင်းနီးကြသဖြင့် ညီအစ်ကိုရင်းပမာ အလွန်ချစ်ခင်ကြသည်။ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်တို့သည် စားအတူ၊ သွားအတူ၊ ကစားအတူ နေထိုင်ကြရင်း မှန်ဖိုးများကို မစုဆောင်းဘဲ အကုန် သုံးပစ်လေ့ရှိကြသည်။ သူတို့ လိုချင်သော ပစ္စည်းများရှိလျှင် မိဘများအား ဝယ်ပေးရန် ပူဆာတတ်ကြသည်။

တစ်နေ့သည် ကျော်စွာ၏ဦးလေးသည် အလုပ်ကိစ္စဖြင့် သူနေသောစွာမှ ကျော်စွာတို့အိမ်သို့ ရောက်လာသည်။ ဦးလေးပြန်သောအခါ ကျော်စွာနှင့် မင်းသူတို့ကို စွာသို့ အလည်ခေါ်လေသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူက ကျော်စွာကို ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ဖို့၊ စကားကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ပြောဆိုဖို့ မှာကြားပြီး လိုက်ခွင့်ပြသည်။ စွာမှ မှတ်သားစရာတစ်ခုခု ယူလာရန်လည်း ပြောကြားလိုက်သည်။ မင်းသူ၏ ဖခင်ကလည်း လိုက်ခွင့်ပြသဖြင့် ကျော်စွာနှင့် မင်းသူတို့သည် ဦးလေးနှင့်အတူ စွာသို့ လိုက်လာကြသည်။

ဦးလေးတို့အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ဦးလေး၏သား ကိုရဲသည် ကျော်စွာတို့ကို တွေ့ရ၍ အလွန်ပျော်ရွင်သွားသည်။ ကိုရဲက “လာ လာ ညီလေးတို့ ... အစ်ကိုက မင်းတို့ကို မျှော်နေတာ၊ ခဏနားဦးနော်”ဟု ပြောပြီး ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်းပေးသည်။ ကျော်စွာသည် ဓည့်ခန်းထဲမှ စာအုပ်စင်ကို မြင်သောအခါ “ကိုရဲ ဒီစာအုပ်တွေကို ဦးလေး ဝယ်ပေးထားတာလား”ဟု မေးလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကိုရဲက “ဖေဖေ ဝယ်ပေးထားတာ မဟုတ်ဘူး၊ အစ်ကို မှန်ဖိုးတွေ စုပြီး ဝယ်ထားတာ”ဟု ပြန်ပြောသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဦးလေးရောက်လာသည်။ “ဟုတ်တယ်၊ ငါတူတို့ရော့ ... ကိုရဲက မှန်ဖိုးရရင် အမြှစ်တယ်၊ အားလုံးမသုံးဘူး၊ ဟိုနားမှာ သူ့စုဘူးလေ”ဟု ပြောပြီး စုဘူးလေးကို ယူပြလေသည်။ စုဘူးထဲတွင် ပိုက်ဆံများ မတွေ့ရပါ။ “ပိုက်ဆံတွေအားလုံးကို သုံးလိုက်တာလား ကိုရဲ”ဟု ကျော်စွာက မေးလိုက်သောအခါ ကိုရဲသည် ပြီးစိတ်လုပ်နေသည်။

ထိအခါ “ကိုရဲက သူစုထားတဲ့ မုန့်ဖိုးတွေနဲ့ သီတင်းကျေတ်တုန်းက ဦးလေးတို့ကို ကန်တော့
တယ်လေ၊ ပြီးတော့ သူတို့ကျောင်းမှာ ကထိန်သက်န်းကပ်တော့ ဒီစုထားတဲ့ မုန့်ဖိုးထဲကပဲ အလှူဒွေ ထည့်တာ၊
မနကဖြန်လုပ်မယ့် ရွာက သက်ကြီးပူဇော်ပွဲအတွက်လည်း အလှူဒွေထည့်လိုက်သေးတယ်၊ နောက်ပြီး ရွာက
စတုဒိသာ ကျွေးတဲ့ထဲမှာလည်း အလှူပါသေးတယ်”ဟု ဦးလေးက ပြောပြသည်။ ကျောစွာနှင့် မင်းသူတို့သည်
ကိုရဲကို အုံသွားလေသည်။

ဦးလေးက “ကဲ ကဲ ... ရေမိုးချိုးကြတော့၊ ထမင်းစားပြီးရင် ကိုရဲက သားတို့ကို ရွာထဲ လိုက်ပြပေး
လိမ့်မယ်၊ လျှောက်လည်လိုက်ကြေး”ဟု ပြောပြီး အလုပ်သို့ သွားသည်။ ဉာဏ်ပိုင်းတွင် ကျောစွာတို့သည်
စတုဒိသာကျွေးသောနေရာတွင် ကြက်သားဆန်ပြုတ်များ၊ စားကြပြီးနောက် ဘုရားသို့ သွားကြသည်။
နောက်နေ့နှင့်ကို ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ဆွမ်းကပ်သွားကြပြီး ဉာဏ်တွင် သက်ကြီးပူဇော်ပွဲသို့ သွားကြသည်။

နောက်နေ့တွင် ကျောစွာတို့နှစ်ယောက်သည် ဦးလေးနှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့ ပြန်လာကြသည်။
သူတို့သည် အတွေးကိုယ်စိဖို့ ကားပေါ်၍ လိုက်ပါလာကြသည်။ မင်းသူသည် “ဒီတစ်ကြီးမှ မုန့်ဖိုးရရင်
တကယ်စုတော့မယ်၊ ကိုရဲလို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုရမယ်”ဟု တွေးနေ၏။ ကျောစွာသည်လည်း “ဖေဖေ
ပြောတဲ့ ‘ရွာကနေ မှတ်သားစရာ တစ်ခုခု ယူလာရမယ်’ဆိုတဲ့ စကားကို ကောင်းကောင်းသောပေါက်ပြီ၊
ကိုရဲအကြောင်းကို ပြောပြရမယ်”ဟု တွေးနေသည်။ သူတို့သည် မုန့်ဖိုးရလျှင် အကုန်သုံးသောအကျင့်ကို
ဖောက်ပြီး မုန့်ဖိုးစုတ်သောသူ၊ အကျိုးရှိရှိ သုံးတတ်သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်
ချုခဲ့ကြလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၂၆)

စည်တီးသမားလေး

ရှေးလွန်လပြီးသောအခါက ရွာတစ်ရွာ၌ စည်တီးသမား သားအဖနှစ်ယောက်ရှိလေသည်။ တစ်နေ့တွင် ဖခင်သည် “သားရေ ... မြို့ပေါ်မှာ ပွဲတော်တစ်ခုကျင်းပနေတယ်လို့ ကြားရတယ်၊ တို့သားအဖနှစ်ယောက် မြို့ကို သွားကြရအောင်၊ ငါတို့အတွက် ဝင်ငွေကောင်းမယ့် အလုပ်တစ်ခုတော့ ပေါ်လာပြီ”ဟု သားကို ပြောပြီး သားအဖနှစ်ယောက် မြို့သို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။

မြို့သို့ ရောက်သောအခါ သားအဖနှစ်ယောက်သည် ပွဲတော်တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစား၍ စည်တီးဖျော်ဖြေကြသည်။ လာရောက်နားထောင်သူများက နှစ်သက်ကြသဖြင့် ဆုငွေများ ချီးမြှင့်ကြသည်။ ပွဲပြီးသောအခါ သားအဖနှစ်ယောက်သည် ဆုငွေများကို ယူကာ ရွာသို့ ပျော်ပျော် ရွှေ့ရွှေ့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

သူတို့နေသောရွာနှင့် မြို့အကြားတွင် ခိုးသူများ နေထိုင်သော တော့အုပ်တစ်ခုရှိသည်။ တော့အုပ်အနီးသို့ ရောက်သောအခါ ဖခင်က “သားရေ ... တော့အုပ်ထဲကို ရောက်တဲ့အခါ ဘုရင်တွေ ခရီးသွားရင် တီးတဲ့ စည်တီးသံမျိုး တစ်ချက်ချင်း တီးပါ၊ အဆက်မပြတ် မတီးပါနဲ့”ဟု သားအား သတိပေးထားသည်။

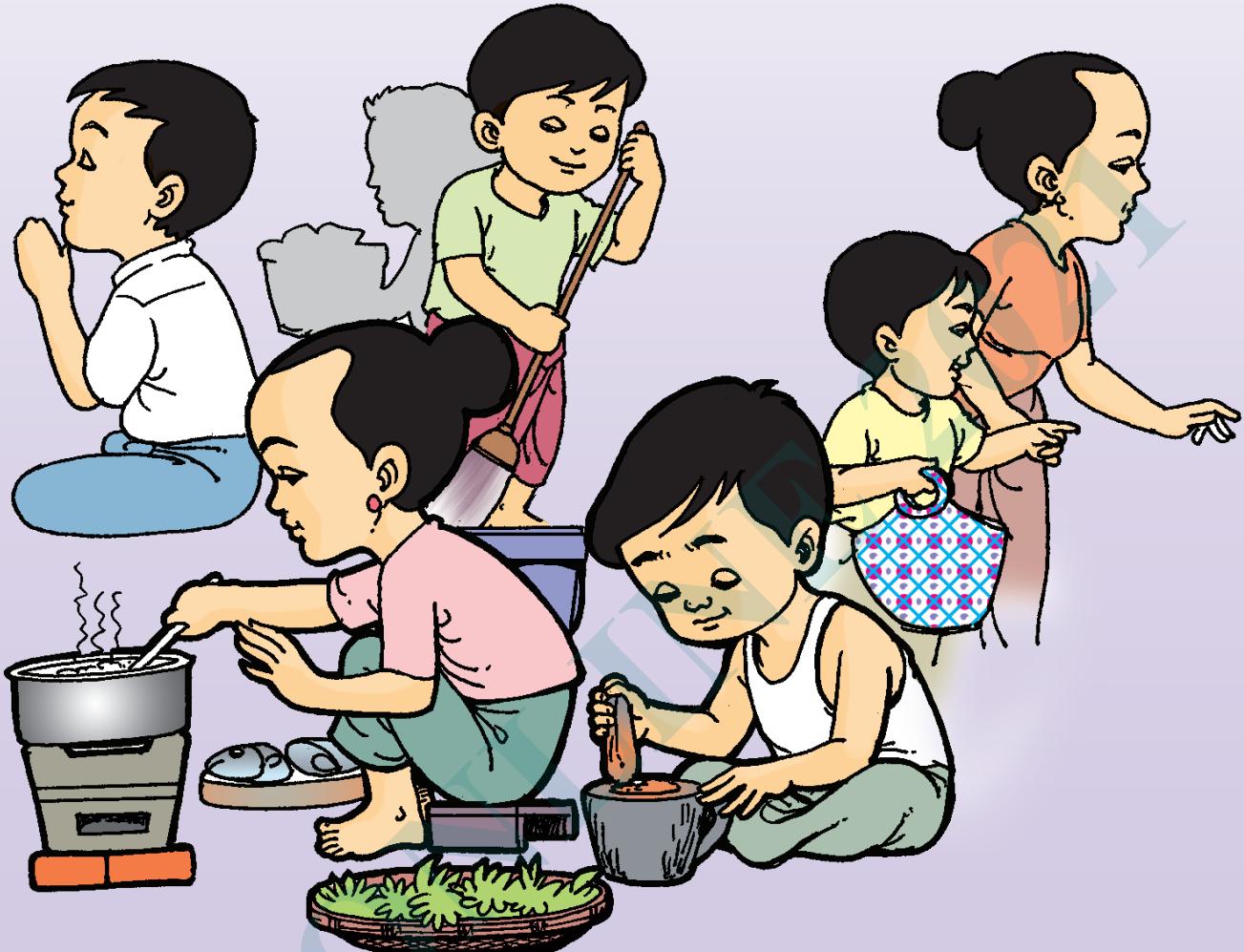
ငွေများစွာရလာသောကြောင့် ပျော်ရွှင်နေသော သားသည် ဖခ်၏စကားကို နားမထောင်ဘဲ သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို သီဆိုရင်း စည်ကို အဆက်မပြတ်တိုးလေသည်။ တော့အုပ်ထဲမှ သူခိုးများသည် အစပိုင်းတွင် ဘုရင့်စည်တိုးသံ ထင်ပြီး ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်နေကြသော်လည်း အဆက်မပြတ် တိုးသံကို ကြားရသောအခါ ဘုရင့်စည်သံမဟုတ်မှန်း သီသွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပုန်းရှောင်နေရာမှ ထွက်လာခဲ့ကြ၏။ ထို့နောက် သားအဖန်စံယောက်အား ရိုက်နှက်ပြီး ငွေများကို ယူသွားကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သားသည် ငွေများ ဆုံးရှုံးသွားသောကြောင့် မပျော်ရွှင်နိုင်တော့ဘဲ “အဖော်စကားကို နားမထောင်လို့ အခုလို ဖြစ်ရတာပါ၊ နောက်ဆိုရင် အဖော်စကားကို သား အမြှန်းထောင်ပါမယ်”ဟု ပြောပြီး ငိုနေလေတော့သည်။

ဖေဖေ မေမေ

- ထမင်းဟင်း စားနိုင်ဖို့ စီမံကာရယ် ချက်ပြုတ်ပေးနေတဲ့ တို့မေမေ အမေ့စကား နားထောင်လို့ လိမ္မာစွာပင် ကျေးဇူးဆပ်ပါမယ်။
- ထမင်းဟင်း စားနိုင်ဖို့ ငွေရှာကာရယ် ကြိုးစားပေးနေတဲ့ တို့ဖေဖေ အဖော်စကား နားထောင်လို့ လိမ္မာစွာပင် ကျေးဇူးဆပ်ပါမယ်။
- အဝတ်အစား သန်းစင်ဖို့ ဖြောစင်အောင် လျှော်ဖွံ့ပ်ပေးနေတဲ့ တို့မေမေ အမေ့စကား နားထောင်လို့ လိမ္မာစွာပင် ကျေးဇူးဆပ်ပါမယ်။
- အဝတ်အစား ကောင်းဝယ်ဖို့ ငွေရှာကာရယ် ကြိုးစားပေးနေတဲ့ တို့ဖေဖေ အဖော်စကား နားထောင်လို့ လိမ္မာစွာပင် ကျေးဇူးဆပ်ပါမယ်။

သင်ခန်းစာ (၂၇)

အားလပ်ချိန်ကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချခြင်း

မင်းမင်းလေးရဲ့ အားလပ်ချိန်

မြို့တစ်မြို့တွင် မင်းမင်းဟူခေါ်သော ကျောင်းသားလေးတစ်ယောက် ရှိသည်။ သူသည် အားလပ်ချိန်ကို အကျိုးရှိ၍ အသုံးပြုတတ်သူ ဖြစ်၏။ သူသည် တန်းနွေ့နှင့်တိုင်းမွှေ့စက္ကးလ် တက်ပါသည်။ နံနက်ခင်းတိုင်း ဘုရားရှိခိုးသည်။ မိဘများကို အိမ်မှူး ကိစ္စများ ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးသည်။ နှေ့လယ်ပိုင်းတွင် မိသားစုနှင့်အတူ ထမင်းစားပြီး ခကာအနားယူသည်။ အနားယူပြီးသောအခါ မင်းမင်းလေးသည် ခြိုထဲတွင် သူ၏အဖေနှင့်အတူပန်းပင်ရောင်းသည်။

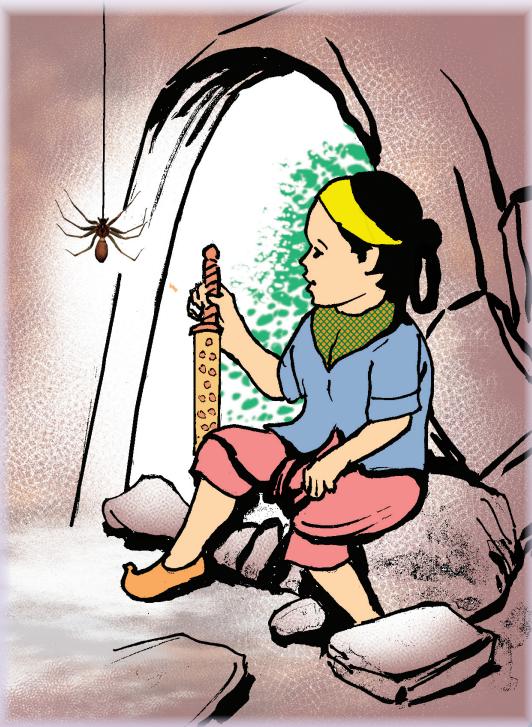
သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ ဘောလုံးကစားသည်။ ကစားပြီးသောအခါ မင်းမင်းလေးသည် ရေချိုးပြီး ညနေစာ စားရန်အတွက် မေမဲအား ကူညီပြင်ဆင်ပေးသည်။ ညနေစာ စားပြီးနောက် ကျောင်းသင်ခန်းစာ များကို လေ့လာဖတ်ရှုပြီး မိဘများအား နင်းနိုပ်ပေးသည်။ ထို့နောက် မိဘများနှင့်အတူ တို့ကြည့်သည်။ မင်းမင်းလေးသည် အိပ်ရာမဝင်မီ ဘုရားခန်းသို့ ဝင်ကာ ဘုရားရှိခိုးပြီး မေတ္တာပို့ အမျှဝေသည်။ ထို့နောက် မိဘများအား ရှိခိုးကန်တော့ပြီး အိပ်ရာဝင်ပါသည်။

မင်းမင်းလေးသည် အားလပ်ချိန်ကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုတတ်သူဖြစ်ရာ ကျောင်းပိတ်ရက်တိုင်း ဗဟိုသုတဖြစ်ဖွယ် ပုံပြင်စာအုပ်များ၊ ကာတွန်းစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုသည်။ နွောရသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ပန်းချီသင်တန်းများလည်း တက်ရောက်သည်။ ယခုကဲ့သို့ အားလပ်ချိန်တိုင်းကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုတတ်သော မင်းမင်းလေးကို မိဘများနှင့် ဆရာများသာမက ပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများကပါ ချစ်ခင်ကြလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၂၈)

ကြီးစားမှုသာ အဓိကပါ

ဘုရင်ကြီးနှင့်ပင့်ကူ

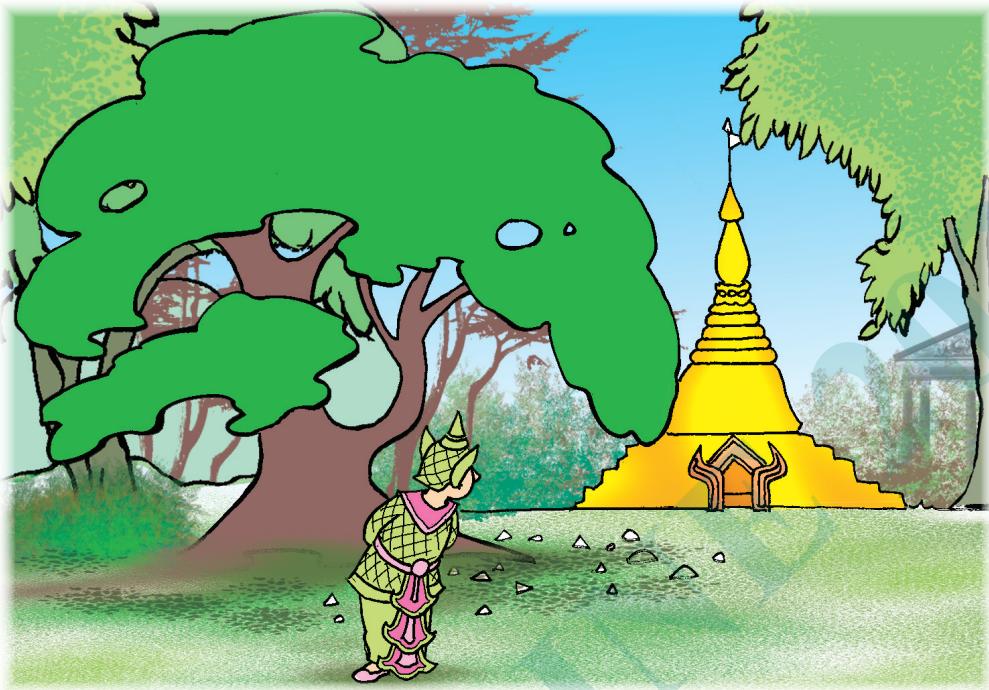
ရှေးအခါက တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မှ ဘုရင်ကြီးတစ်ပါးသည် စစ်ရှုံးပြီး တောထဲသို့ ထွက်ပြေးလာ ခဲ့သည်။ ဘုရင်ကြီးသည် ရန်သူလက်မှ လွှတ်အောင်ပြေးရင်း ရှုကြီးတစ်ခုထဲသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ဘုရင်ကြီးသည် စစ်ရှုံးရသောအကြောင်းများကို စဉ်းစားပြီး အလွန်စိတ်ဓာတ်ကျနေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ပင့်ကူးတစ်ကောင်သည် ရှုအမိုးမှ အောက်သို့ ပြုတ်ကျလာခဲ့သည်။ သို့သော် ပင့်ကူးလေးသည် မေကြီး ပေါ်သို့ မရောက်မဲ ပင့်ကူးမျှင်မှတစ်ဆင့် အပေါ်သို့ ပြန်တက်ခဲ့သည်။ ပင့်ကူးလေးသည် အနည်းငယ်သာ တက်နိုင်ပြီး ပြုတ်ကျပြန်ပါသည်။ သို့သော် အားမလျှော့သေးဘဲ နောက်တစ်ဖန် တက်ပြန်သည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင်လည်း ပြုတ်ကျပြန်ပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ကြီးစားနေသော ပင့်ကူးလေးသည် နောက်ဆုံးတွင် ရှုအမိုးသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။ ဘုရင်ကြီးသည် ပင့်ကူးလေးကို ကြည့်ပြီး အားတက်သွားခဲ့သည်။ “ပင့်ကူးလေးတောင်မှ အကြိမ်ကြိမ် ကြီးစားပြီး ရှုအမိုးထိရောက်အောင် လုပ်နိုင်သေးတာ၊ ငါလည်း ကြီးစားရင် အောင်မြင်ရ မှာပေါ့”ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး သူ၏စစ်သားများကို ပြန်လည်ရှာဖွေခဲ့သည်။ လက်နက်အင်အားများကိုလည်း စုဆောင်းခဲ့သည်။ လက်နက်အင်အား၊ လူအင်အား ပြည့်စုံသောအခါ ရန်သူကို အနိုင်ရအောင် တိုက်ခိုက်၍ တိုင်းပြည်ကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၂၉)

သန့်ရှင်းရေး

တံမြက်စည်းလှည်းသော ရဟန်းတော်လေး

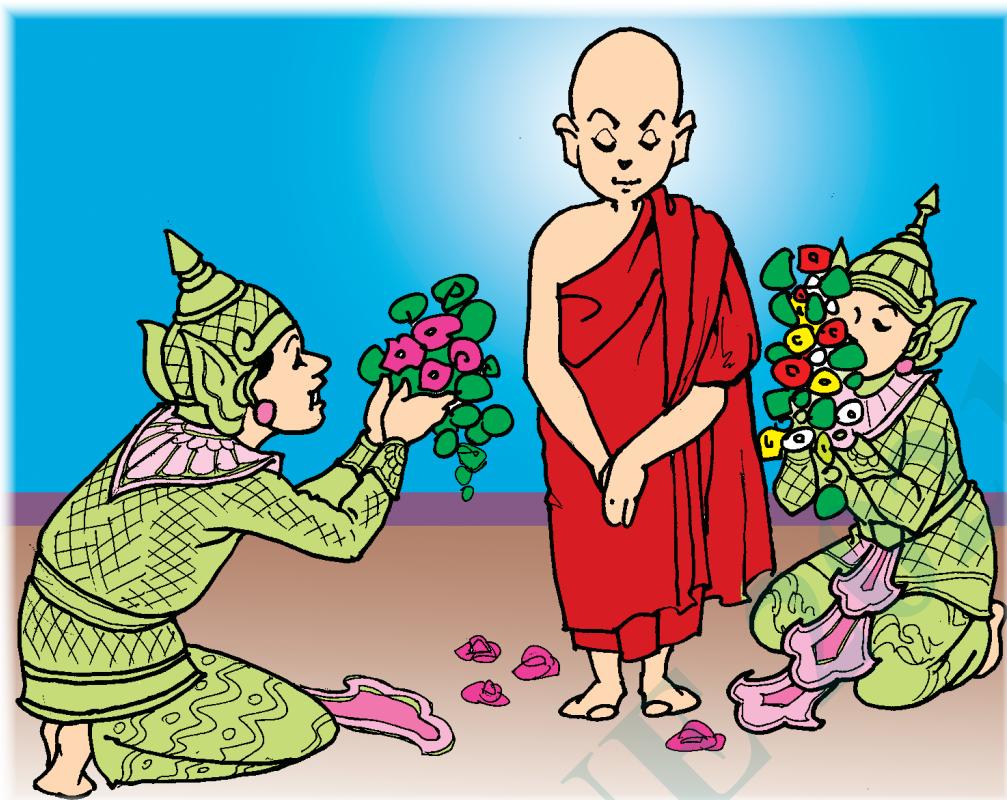

ရှေးအခါက အလွန်သာယာသော တောာ်ပဲထဲတွင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်း ရှိလေသည်။ ကျောင်းဝင်းထဲတွင် စေတီတစ်ဆူနှင့် ဗောဓိဉာဏ်ပင်တစ်ပင်ရှိသည်။ အခြားသစ်ပင်များလည်း အလွန် များသဖြင့် ကျောင်းဝင်းထဲ၌ သစ်ရွက်အမှိုက်များ ပြန့်ကျူရှုပ်ပွဲနေတတ်သည်။

ကျောင်းရှိ ရဟန်းတော်များသည် သစ်ရွက်ကြွော်များကို ရံဖန်ရခါသာ တံမြက်စည်းလှည်းကြသည်။ ထိုကြောင့် ကျောင်းဝင်းထဲ၌ အမှိုက်များကို နေ့စဉ် တွေ့ရှိနေရသည်။ တောာ်ပဲထဲတွင် နေထိုင်သော နတ် များသည် တံမြက်စည်းမလှည်းကြသော ကျောင်းနေရဟန်းများကို မချုစ်ခင် မကြည်ညံ့ကြပေ။

တစ်နေ့တွင် ထိုကျောင်းသို့ ရဟန်းကယ်တစ်ပါး ရောက်လာခဲ့သည်။ ရဟန်းကယ်လေးသည် မိုးလင်း သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နှက် ကျောင်းဝင်းတစ်ခုလုံးကို တံမြက်စည်းလှည်းသည်။ စေတီတော်ရင်ပြင်နှင့် ဗောဓိပင် ဝန်းကျင်ကိုလည်း သန့်ရှင်းရေးလုပ်သည်။

ထိရဟန်းကယ် ရောက်လာပြီးနောက် တောကျောင်းလေးသည် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်ပြီး
ကြည်နဲ့စရာ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ နတ်များသည်လည်း သန့်ရှင်းနေသော တောကျောင်းကို
ကြည်ပြီး နှစ်သက်ကျေနှင့်နေကြသည်။ သူတို့သည် နေစဉ် တံမြက်စည်းလှည်းသော
ရဟန်းကယ်ကို ချစ်ခင်ကြည်ညိုကာ ပန်းများဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ကြသည်။

တံမြက်စည်းလှည်းရကျိုး

သူ့စိတ် ကိုယ့်စိတ်၊
ယိုစိတ်ကြည်လင်။
နတ်တို့ ချစ်လျက်၊
နှစ်သက်ပျော်ဆွင်။
လှကြောင်း ကံနှင့်၊
နတ်ဖြစ်ဂုဏ်ရှင်။
တံမြက်လှည်း၊
ရမြိုကျိုးငါးအင်။

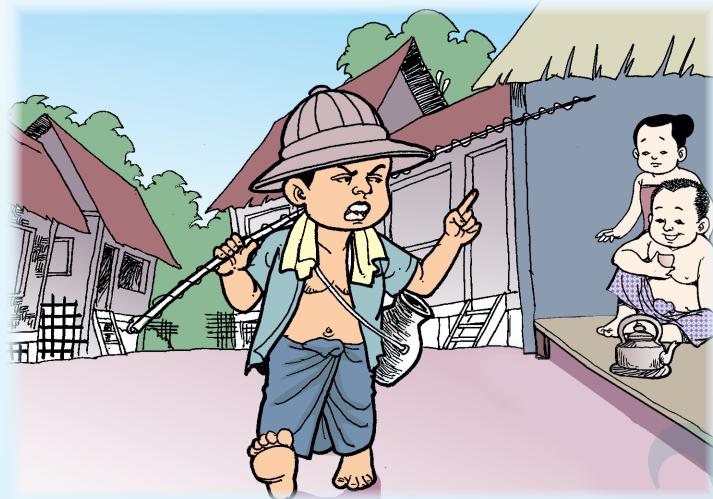

သန့်ရှင်းရေး

အမိုက်တစ်စ တွေ့ရှိက၊
ချက်ချင်းကောက်လိုက်ကြ။
သန့်ရှင်းကြမှ တို့ဝန်းကျင်၊
လှပရောဂါစင်။
မြင်မြင်သမျှ ကြည်လင်အေး၊
စုပေါင်းသန့်ရှင်းရေး။   ၁၁

သင်ခန်းစာ (၃၀)

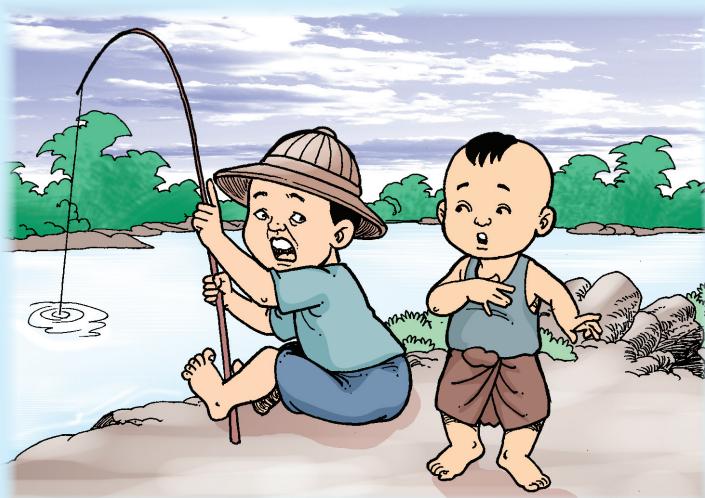
ချစ်ချစ်ခင်ခင် နေကြမယ်

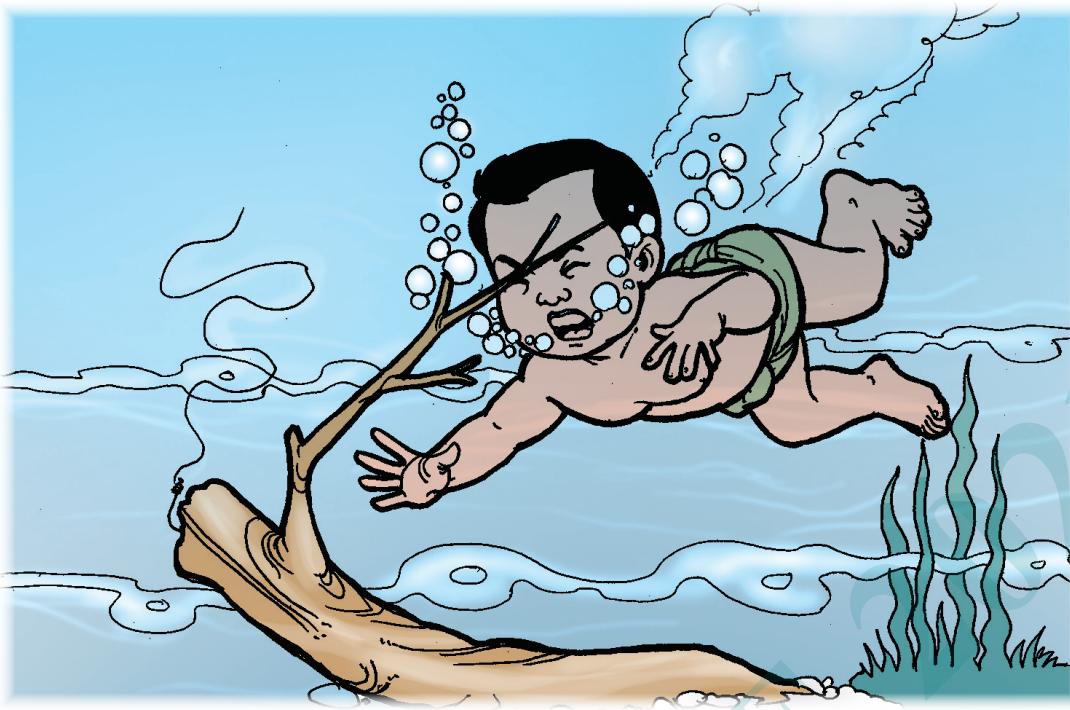

စိတ်ထားမကောင်းသော တံငါသည်

ရှေးအခါက ငါးဖမ်းပြီး အသက်မွေးသူများ နေထိုင်ကြသော တံငါရွာလေးတစ်ဦး ရှိသည်။ ထိုရွာလေးတွင် တံငါသည်များသည် ချစ်ချစ်ခင်ခင် နေထိုင်ကြပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကူညီရိုင်းပင်းကြသည်။ ဖမ်းမိလာသော ငါး၊ ပုစ္စန်များကို အိမ်နီးချင်းများအား ခွဲဝေပေးလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော် ထိုရွာတွင် စိတ်ထားမကောင်းသော တံငါသည်တစ်ယောက်လည်း ရှိလေသည်။ သူသည် အိမ်နီးချင်းများအား သူရလာသော ငါး၊ ပုစ္စန်များကို ခွဲဝေပေးလိုစိတ် မရှိပေ။

တစ်နှေ့သောအခါ ထိုတံငါသည်သည် သားငယ်ကို ခေါ်၍ ငါးများထွက်ခဲ့သည်။ အချိန်အတော် ကြာသည်အထိ ငါးတစ်ကောင်မျှ မရသေး၍ စိတ်ညွှန်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူချုထားသော ငါးများ ချိတ်သည် ရေအောက်မှ တစ်စုံတစ်ခုနှင့် ချိတ်မိသွားသည်။ သားအဖနှစ်ယောက်သည် ငါးကြီးတစ်ကောင် မိပြုဟု ထင်မှတ်လိုက်ကြသည်။ ထိုကြောင့် “ဒီငါးကြီးကို ငါတို့မိသားစုံ စားချင်တယ်၊ အိမ်နီးချင်းတွေကို ခွဲမပေးချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အိမ်နီးချင်းတွေနဲ့ ရန်ဖြစ်ထားရင် ကောင်းမယ်”ဟု ပြောပြီး သားငယ်ကို မိခင်ထဲ ချက်ချင်းလွှတ်လိုက်သည်။ နေ့းသည် ခင်ပွန်းမှာလိုက်သည့်အတိုင်း အိမ်နီးချင်းများနှင့် ရန်ဖြစ်ထားသည်။

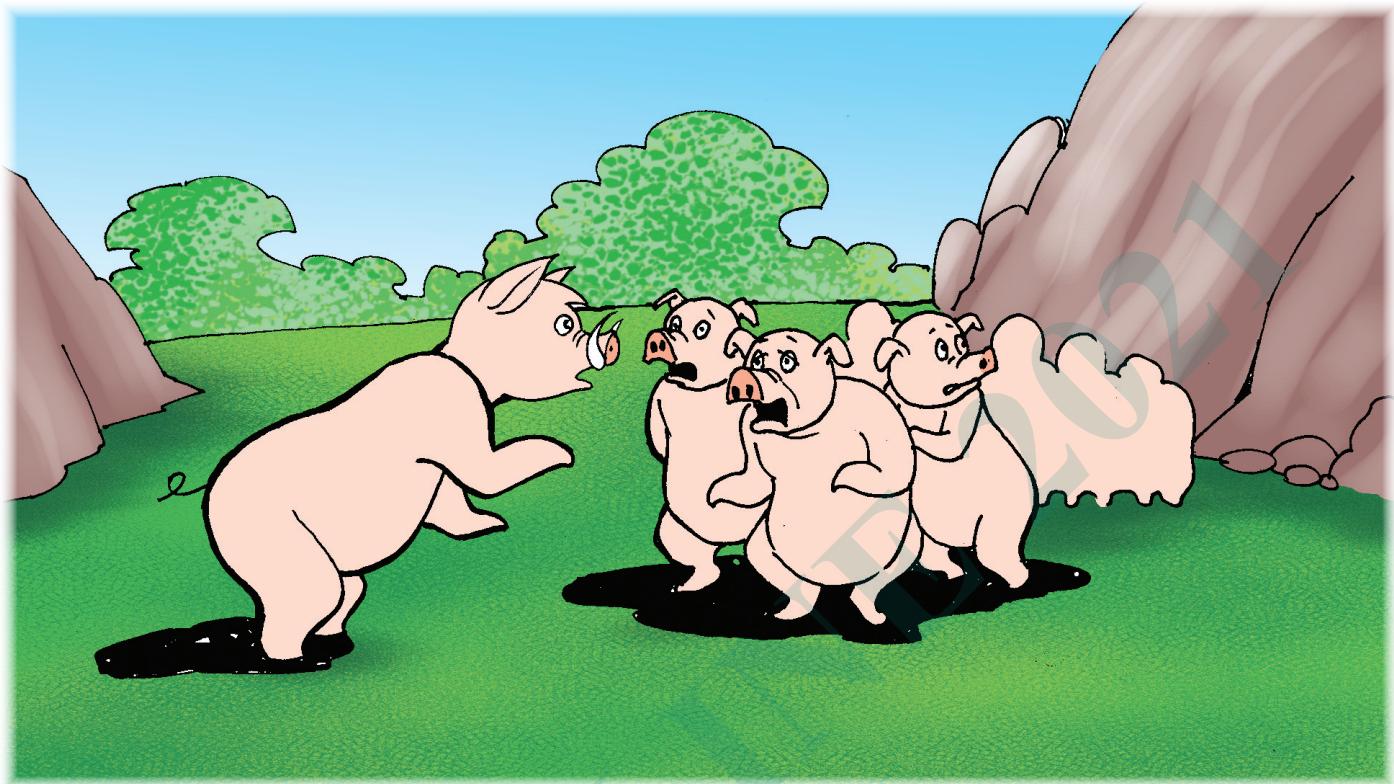
တငါသည်သည် ငါးဖမ်းရန် ရေထဲဆင်းခဲရာ မျက်လုံးကို သစ်ငှတ်ဖြင့် ထိုးမိလေသည်။ ငါးများ ချိတ်သည် သူတို့ ထင်ထားသကဲ့သို့ ငါးကြီးကို ချိတ်မိနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ သစ်ငှတ်၌ ချိတ်မိနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

တငါသည် အိမ်ပြန်ရောက်ချိန်တွင် စိတ်ထားမကောင်းသော သူတို့မိသားစုကို အိမ်နီးချင်းများက အခေါ်အပြာ မလုပ်ကြတော့ဘဲ ပစ်ပယ်ထားကြသည်။ ထိုအခါ တငါသည်သည် အိမ်နီးချင်းများအပေါ် မကောင်းသည့်စိတ်ထား မွေးမိသည်ကို နောင်တရမိလေသည်။ နောင်တွင် အိမ်နီးချင်းများနှင့် ချစ်ချစ်ခင်ခင် နေထိုင်သွားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်လေတော့သည်။

သင်ခန်းစာ (၃၁)

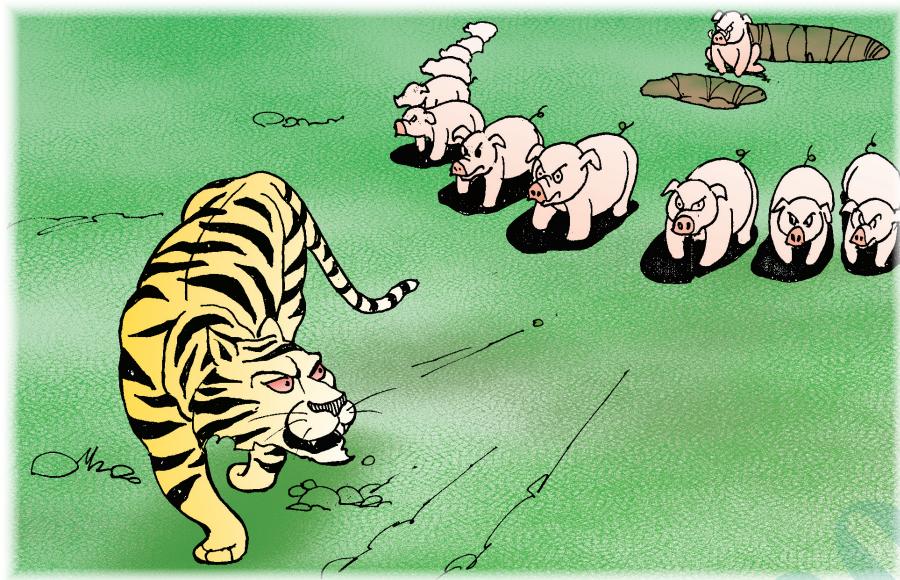
စည်းလုံးခြင်းသည် အင်အား

ရှေးအခါက ခွန်အားဗလနှင့်ပြည့်စုံသော ဝက်ကလေးတစ်ကောင် ရှိသည်။ သူ၏အမည်မှာ အားမာန်ဖြစ်သည်။ သူသည် ဘေးကင်းရန် လူတို့နှင့်ဝေးရာ တောအရပ်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ တောအပ် အတွင်းရှိ တောင်ကြားတစ်ခုတွင် အစာရေစာပေါ်သောကြောင့် တောထဲရှိဝက်များ အပ်စုံနေထိုင် လျက်ရှိသည်။ ဝက်ကလေးအားမာန်သည် ထိနေရာသို့ ရောက်သွားခဲ့၏။ အားမာန်သည် အခြား ဝက်များ၏ ကြောက်လန့်နေသည့် အမူအရာကို မြင်၍ “သင်တို့ ဘာဖြစ်လို့ ကြောက်လန့်နေကြ တာလ၊ ဘာကို ကြောက်လန့်နေကြတာလ”ဟု မေးလိုက်၏။

ထိအခါ အခြားဝက်များက “ဝက်ကလေး အားမာန်ရယ် ... အလွန်ဆိုးဝါးတဲ့ ကျားတစ်ကောင်ဟာ နှေ့တိုင်းရောက်လာပြီး ဝက်တစ်ကောင်စိုကို ကိုက်ချိစားသောက်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝက်တွေအားလုံး ကြောက်လန့်နေကြတာပါ”ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

ထိအခါ ဝက်ကလေးအားမာန်က “အဲဒီကျားကို သင်တို့ ပြန်လည်ခုခံပြီး မတိုက်ခိုက်ကြဘူး လား”ဟု မေးလိုက်၏။ “မဖြစ်နိုင်တာ အားမာန်ရယ်၊ ကျားကို ကျွန်ုပ်တို့ဝက်တွေက ဘယ်လိုလုပ် ပြန်တိုက်လို့ ရပါမလ”ဟု ပြန်ဖောက်သည်။ အားမာန်က “ဝက်တွေက အများကြီးပဲ၊ ကျားဆိုးက တစ် ကောင်တည်း၊ အားလုံးစုပေါင်းပြီး တိုက်ခိုက်ရင် ကျားဆိုးကြီးကို အနိုင်ရနိုင်ပါတယ”ဟု ပြောသည်။ ထို့နောက် ကျားဆိုးကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရန် တိုင်ပင်ပြီး ကြိုတင်စိစဉ်ကြလေသည်။

ဝက်ကလေးအားမှန်သည် ကျားဆိုးကြီးကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ မကြောက်ရန်နှင့် တုန်လှပ်မှုမရှိစေရန် ဝက်များအား နှိုးဆောင်ထားသည်။ ကျားဆိုးကြီးလာသောအခါ ဝက်အားလုံးက ကျားဆိုးကြီးအား ထိုက်ကြည့်နေလိုက်ကြသည်။ ကျားဆိုးကြီးသည် ဝက်များကို ကြည့်လျက် “ခါတိုင်းဆိုရင် ဝက်တွေဟာ ငါ့ကို မြင်တာနဲ့ မြှုံးတည့်ရာ ထွက်ပြီးသွားကြတယ်၊ သူတို့ထွက်ပြီးတာနဲ့ နီးစပ်ရာ ဝက်တစ် ကောင်ကို ကိုက်ချိပြီး စားပစ်လိုက်ရပဲ၊ ဒီနေ့တော့ ဝက်တွေက ထူးဆန်းနေလိုက်တာ”ဟု တွေးပြီး ရှုံးသို့ ဆက်မတိုးဘဲ ပြန်သွားခဲ့သည်။

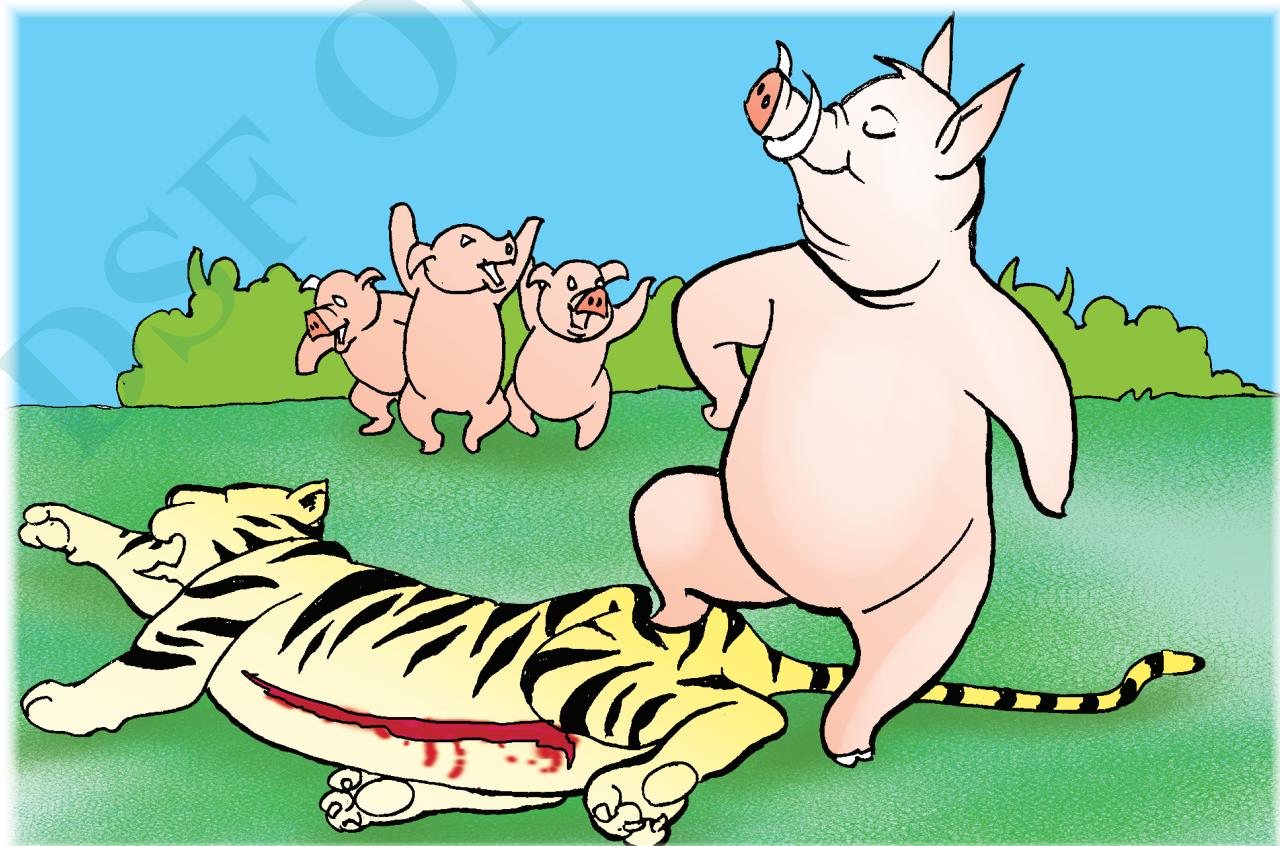
တောထဲသို့ရောက်သောအခါ ကျားဆိုးကြီး၏ စားကြွင်းစားကျွန်းများကို စားနေကျဖြစ်သော မြေခွေးသည် “ခါတိုင်း ဝက်တစ်ကောင်တစ်ကောင် နေ့တိုင်း စားနေကျဖြစ်ပြီး ဒီနေ့တော့ ဘာမှ မပါ လာပါလား၊ ကျားဖြစ်ပြီး ဝက်ကို မနိုင်တာ ရှုက်စရာကောင်းလိုက်တာ”ဟု ကျားဆိုးကြီးကို လျှောင်ပြောင်လိုက်၏။ ကျားဆိုးကြီးက “မဟုတ်ဘူး မြေခွေးရဲ့၊ ဝက်တွေဟာ ဒီနေ့ ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ် နေတယ်၊ ငါ့ကို ကြောက်လန့်ပဲ မပေါ်ဘူး”ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။ ထိုအခါ မြေခွေးက “သင် တစ်ချက်လောက် ဟိန်းဟောက်လိုက်ရင် ဝက်တွေအားလုံး ကြောက်လန့်ပြီး ပြီးကြမှာပါဗျာ”ဟု ကျားဆိုးကြီးကို မြောက်ပြောလိုက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျားဆိုးကြီးလည်း တောင်ကြားသို့ နောက် တစ်ကြိမ် သွားခဲ့လေသည်။

ကျားဆိုးကြီးသည် ဝက်များကို မြင်သည့်အခါ မြေပြင်ကို အမြဲးဖြင့် တဗုံန်းဗုံန်းရှိက်ပြီး ဒေါသ ကြီးစွာ မြေကြီးကို ကုတ်ဖဲ့သည်။ ထို့နောက် ကျားဆိုးကြီးသည် ဟိန်းဟောက်လိုက်ပြီး ဝက်ကလေး အားမာန်ကို ခုန်အုပ်လိုက်၏။ ဝက်ကလေးအားမာန်သည် သူ၏ရှုံးရှိသော တွင်းထဲသို့ အလျင်အမြန် ပြေးဆင်းပြီး ဝပ်နေလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကျားဆိုးကြီးသည် အရှိန်ဖြင့် ခုန်အုပ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ဝက်များ ကိုတင်တူးထားသော တွင်းထဲသို့ ကျသွားခဲ့လေသည်။ ကျားဆိုးကြီး လုံးဝမလူပ်ရှားနိုင်ဖြစ်သွားသည်။

ထိုအခါ ဝက်ကလေးအားမာန်သည် ကျားဆိုးကြီးကို အလျင်အမြန် ခုန်အုပ်လိုက်ပြီး သူ၏ ချွေးထက်သော အစွယ်ဖြင့် ပေါင်မှ ရင်ဝအထိ ထိုးခွဲလိုက်သည်။ အခြားဝက်များကလည်း ကျားဆိုးကြီးကို စိုင်း၍ တိုက်ခိုက်ကြသည်။ နောက်ဆုံး၌ စည်းလုံးညီညွတ်သော ဝက်များသည် မည်သည့်အေး အန္တရာယ်မှ မကျရောက်ဘဲ သာယာလှပသော တောင်ကြား၌ ပျော်ဆွင်စွာ နေထိုင်သွားကြလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၃၂) အမှန်အတိုင်း ပြောကြမယ်

လိမ့်ညာသော ကျိုးကန်းကြီး

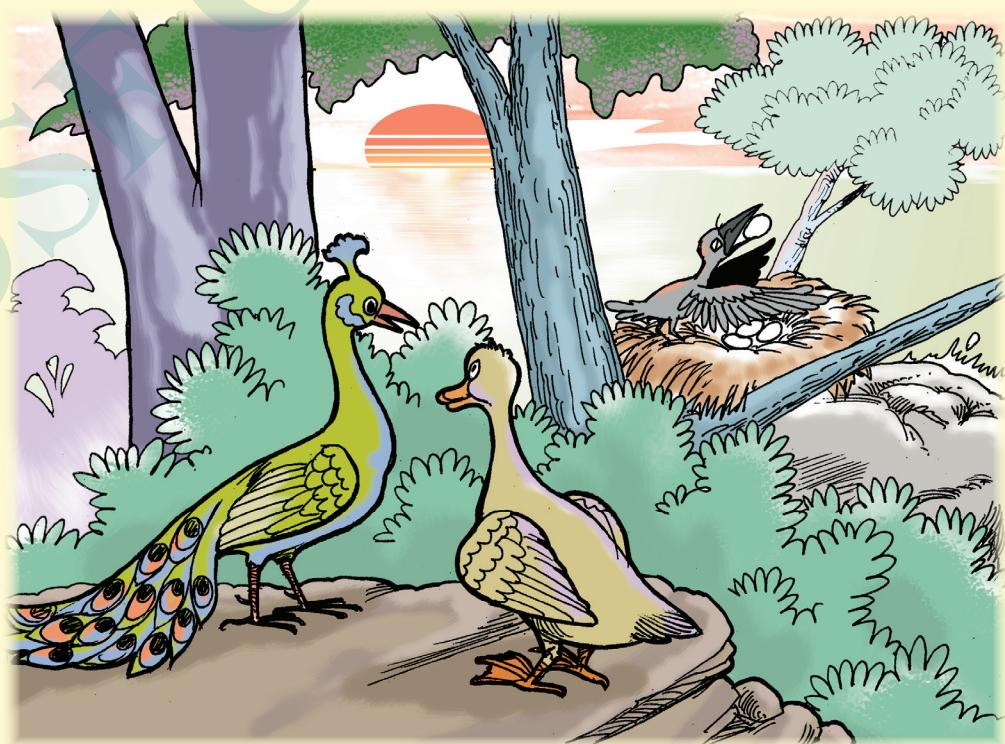
ရှုံးအခါက ပင်လယ်ထဲရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်တွင် ငှက်ခေါင်းဆောင်ကြီးနှင့်အတူ ငှက်များစွာ နေထိုင်ကြသည်။ သူတို့သည် စည်းစည်းလုံးလုံး ချစ်ချစ်ခင်ခင် နေထိုင်ကြ၏။ တစ်နေ့တွင် ထိကျွန်းပေါ်သို့ ကျိုးကန်းကြီးတစ်ကောင် ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိကျိုးကန်းကြီးသည် ငှက်များနှင့် မနီးမဝေးတွင် ခြေတစ်ဖက်တည်း ထောက်၍ ရပ်နေသည်။ ပါးစပ်ကိုလည်း ဟ ထားသည်။

ငှက်များက “ကျိုးကန်းကြီး ဘာလုပ်နေတာလဲ”ဟု မေးကြ၏။ ထိအခါ “ငါက တြဲးကျိုးကန်း တွေလို့ အသားငါး မစားဘူး၊ လေကိုပဲ စားတယ်၊ ဒါကြောင့် ပါးစပ်ကို ဟ ထားတာ၊ ပြီးတော့ ခြေထောက်နှစ်ဖက်လုံး ရပ်လိုက်ရင် မောက်ကဲ့အက်ပြီး အားလုံး ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ခြေတစ်ဖက်တည်း ရပ်နေတာ”ဟု ကျိုးကန်းကြီးက ပြန်ပြောလေသည်။

ရှိသားသော ငုက်များသည် ကျိုးကန်းကြီးကို လေးစားသွားကြသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ငုက်များသည် သူတို့၏ သားသမီးများနှင့် ဥများကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှုက်ပေးရန် ကျိုးကန်းကြီးအား ပြောပြီး အစာရှာ ထွက်သွားခဲ့ကြသည်။ ငုက်များ အစာရှာထွက်သည်နှင့် ကျိုးကန်းကြီးသည် အသိက်ထဲရှိ ငုက်ဥများနှင့် ငုက်သားပေါက်များကို စားပစ်သည်။ ငုက်များ ပြန်လာသောအခါ ငုက်ဥများနှင့် ငုက်သားပေါက်များ ပျောက်ဆုံးနေသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းနေကြလေသည်။

ငုက်ခေါင်းဆောင်ကြီးသည် “ဒီကျိုးကန်းကြီး ရောက်လာမှ အခုလို အဖြစ်ဆုံးတွေ့နဲ့ ကြံ့ရတာ”ဟု တွေးပြီး ကျိုးကန်းကြီးကို သံသယဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နေ့တွင် ငုက်ခေါင်းဆောင်ကြီးသည် ငုက်များနှင့် အစာရှာထွက်ဟန်ဆောင်ပြီး ကျွန်းသို့ တိတ်တဆိတ်ပြန်လာခဲ့သည်။ ထိုအခါ ငုက်ဥများနှင့် ငုက်ပေါက်လေးများကို ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်စားသောက်နေသော ကျိုးကန်းကြီးကို တွေ့သွားသည်။

ထိန်း ညနေတွင် ငှက်ခေါင်းဆောင်ကြီးသည် ကျိုးကန်းကြီးကို ငှက်အားလုံးရှေ့တွင် စစ်ဆေးသည်။ ထိုအခါ ကျိုးကန်းကြီးသည် သူ၏အများကို ဝန်ခံလိုက်ရသည်။ ဒေါသထွက်နေကြသော ငှက်များက လိမ်းညာသော ကျိုးကန်းကြီးကို ပိုင်းဝန်းထိုးဆိတ်ကြရာ ထိန်းရာ၌ပင် သေဆုံးသွားခဲ့လေသည်။

မှန်တာကိုပဲ ပြောကြမယ်

လိမ်တယ် ညာတယ်ဆိုတာရယ်
မကောင်းပါဘူးကွုယ်။
ဘုရားရှင်လည်း မကြိုက်
မိဘဆရာလည်း မကြိုက်
ဆွဲမျိုးတွေရော သူငယ်ချင်းတွေရော
အားလုံးကကွယ် (မကြိုက်)။
မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောတာရယ်
အလွန်ကောင်းတာပေါ့ကွယ်။
ဘုရားရှင်လည်း ကြိုက်
မိဘဆရာလည်း ကြိုက်
ဆွဲမျိုးတွေရော သူငယ်ချင်းတွေရော
အားလုံးကကွယ် (ကြိုက်)။

သင်ခန်းစာ (၃၃)

ချိုချိုသာသာ ပြောဆိုပါ

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါက မင်းကြီးတစ်ပါးရှိခဲ့သည်။ မင်းကြီး၏မယ်တော်သည် အပြော အဆို ကြမ်းတမ်းလွန်းသောကြောင့် သူ့ကို မည်သူကမျှ ချစ်ခင်လေးစားမှု မရှိကြပေ။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီး သည်လည်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရ၏။ မင်းကြီးက မယ်တော်ကြီးကို စကားချိုချိုသာသာ ပြောဆိုစေခဲ့သည်။ သို့သော မယ်တော်ဖြစ်နေသောကြောင့် အမိန့်ပေးရန်လည်း ခက်ခဲနေသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် မယ်တော်ကြီးကို နည်းပရိယာယ်သုံးပြီး ပြောဆိုရန် နည်းလမ်းရှာဖွေနေခဲ့သည်။

တစ်နေ့သည့် မင်းကြီးသည် မယ်တော်ကြီးနှင့်အတူ အပန်းဖြေရန် ဥယျာဉ်ထဲသို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ထို အချိန်တွင် ရောင်စုံအမွေးများဖြင့် လှပသော်လည်း အလွန်အသံဆိုးသော တစ်တိတူးငြက်တစ်ကောင်၏ အော်မြည်သံကို ကြားလိုက်ရသည်။ ထိုအခါ မင်းအခြေအရုံများသည် “ဟဲ့ ငြက်ယှတ် ... ကျက်သရေတုံးတဲ့ အသံကြီးနဲ့ မအော်စမ်းပါနဲ့”ဟု ပြောဆိုမောင်းထုတ်ကြသည်။ ရှေ့သို့ဆက်သွားသောအခါ အမွေးမည်းပြီး ရုပ်ဆိုးသော ဥယျာဉ်တစ်ကောင်၏ အသံကို ကြားရပြန်သည်။ ထိုအသံကို ကြားသောအခါ မင်းအခြေ အရုံများသည် “အို ... ဥယျာဉ်လေးရယ် ... မင်းရဲ့သာယာလှတဲ့ အသံလေးနဲ့ တို့အားလုံးကို ဖျော်ဖြေပါဦး” ဟု ပြောဆိုကြလေသည်။

ထိအဖြစ်အပျက်နှစ်ခါအား တွေ့မြင်ပြီးနောက် မင်းကြီးသည် မယ်တော်ကြီးကို သတိပေးပြောဆိုရန် ဥပမာရသွားလေသည်။ မင်းကြီးက “နားဝင်ဆိုးသောအသံရှိတဲ့ တစ်တိတူးလို ငါက်မျိုးကို ဘယ်သူမှ မချုပ်ကြပါ။ အရပ်ဆိုးပေမဲ့ အသံသာတဲ့ ဥပြုင်က်လေးကိုတော့ လူတိုင်းက ချစ်ခင်ကြပါတယ”ဟု မိခင်ကြီးအား ပြောပြပါသည်။ ထိအခါ မယ်တော်ကြီးသည် အသံတရားရသွားပြီး လူတိုင်းကို ချို့ချိုးသာသာ ပြောဆိုဆက်ဆ လေတော့သည်။ လူအများကလည်း မယ်တော်ကြီးကို ရိုသေချို့ခင်လာကြသည်။ နောက်ဆုံး၌ မယ်တော်ကြီးသည် သားတော်အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောပြီး သားအမိန့်ဖောက် ပို၍ချို့ခင်ပျော်ဆွင်စွာ နေထိုင်သွားခဲ့ကြလေသည်။

ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး

- ၁။ မူသာဝါဒ (လိမ်္မာပြောဆိုခြင်း)
- ၂။ ပိဿာဝါစာ (ကုန်းတိုက်စကား ပြောဆိုခြင်း)
- ၃။ ဖရသာဝါစာ (စကားကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောဆိုခြင်း)
- ၄။ သမ္မပ္မလာပဝါစာ (အကျိုးမရှိသောစကားကို ပြောဆိုခြင်း)။

ယဉ်ကျေးကြစိုး

စကားပြောဆို နားဝင်ချို့
 သိမ်မွေ့ကြစေလို့။
 လိမ်ညာတာကို တို့ရှောင်ရှား၊
 မမှန်တဲ့ မူသား။
 ထောင်လွှားမာန အပြစ်တွေ၊
 မဖြစ်ကြအောင်နေ။
 ရိုသေထိုက်သူ ရိုသေလို့၊
 ယဉ်ကျေးကြပါစိုး။ ||

သင်ခန်းစာ (၃၄)

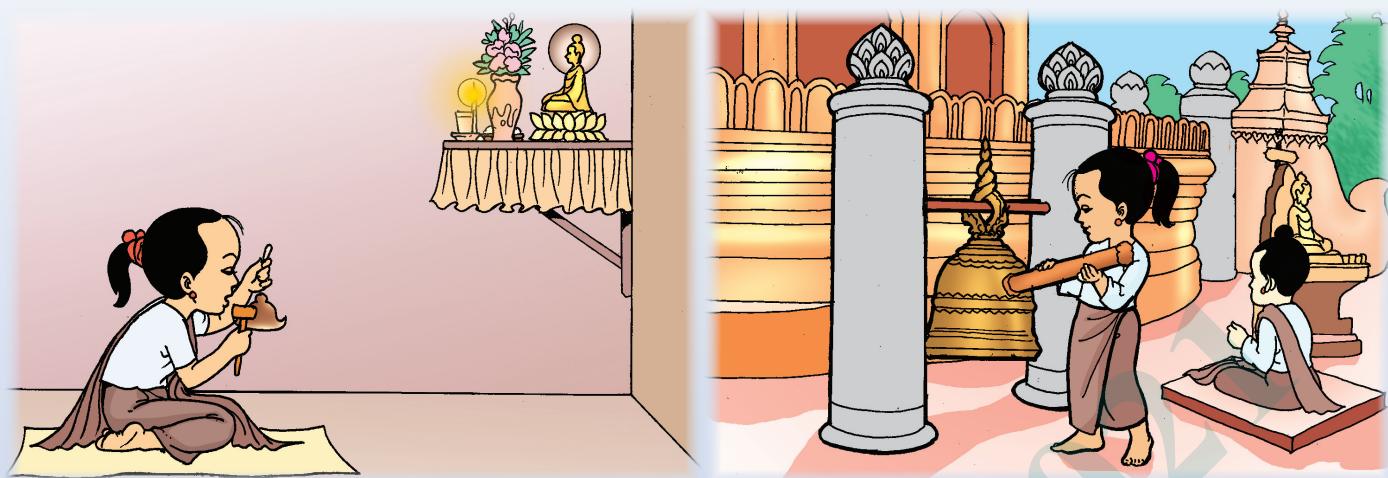
မွေးနေ့ပဲ

မွေးနေ့

ကဆုန်လပြည့် နေ့သောကာ၊
ဗုဒ္ဓဘုရား မွေးနေ့ပါ။
ထိနေ့မှာပင် တရားတွေ့၊
ဘုရားဖြစ်လို့ ထူးတဲ့နေ့။
တို့တစ်တွေလည်း မွေးနေ့မှာ၊
ကောင်းမှုများစွာ ပြုလုပ်ကာ။
အမှတ်ရစရာ ကုသိုလ်များ၊
မွေးနေ့တိုင်းမှာ အမြို့ပွား။   //

အခိပ္ပာယ်ရှိသော မွေးနေ့

ချောစသည် နံနက်စောစောထြီး ဘုရားကို ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမိုး ကပ်လျှော်ဖော်သည်။ ဘုရားဂဏ်တော်များ ရွတ်ဖတ်၍ ငါးပါးသီလဆောက်တည်သည်။ ဤဗျာင် သူတွေဝါအားလုံးကို မေတ္တာပို့ အမျှဝေသည်။ ယနေ့သည် ချောစ၏ ရှစ်နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ဖြစ်သည်။

ညနေတွင် ချောစသည် ဘွားဘွားနှင့်အတူ အိမ်အနီး၌ ဘုရားသို့ သွားသည်။ ဘုရားတွင် ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမိုး၊ အမွေးတိုင် ကပ်လျှော်ဖော်ပြီး ဘုရားရှိခိုးသည်။ သူစုထားသော မုန်ဖိုးအချို့ကို အလျှော့ပုံးတွင် ထည့်၍ လျှော့ခိုးလိုက်သည်။ ဘွားဘွား တရားထိုင်နေစဉ် တံမြက်စည်းလှည်း၌ သန့်ရှင်းရေး ပြုလုပ်သည်။ ဘွားဘွားတရားထိုင်ပြီးသောအခါ ပြုလုပ်ခဲ့သမျှ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ခေါင်းလောင်းထိုးပြီး အမျှပေးဝေကြသည်။ အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ ဘွားဘွားနှင့် ဖေဖေ၊ မေမေတို့ကို ကန်တော့သည်။

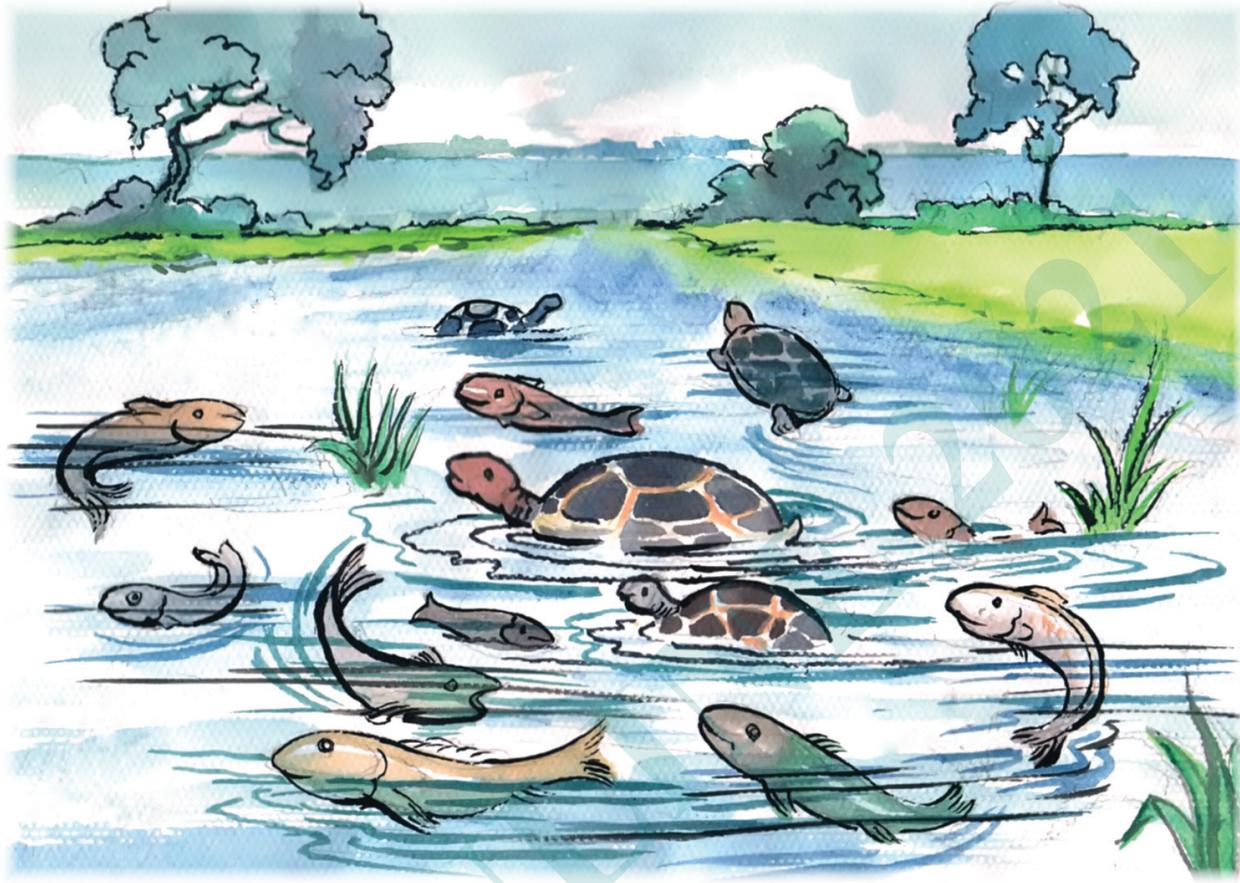
တစ်နေ့တွင် ချောစသည် သူငယ်ချင်းရွှေစင်၏ မွေးနေ့ပွဲသို့ သွားခဲ့သည်။ မွေးနေ့ပွဲကို ရွှေစင်တို့ ခြင်းထဲတွင် ကျင်းပသည်။ သူငယ်ချင်းများသည် ရွှေစင်အား မွေးနေ့လက်ဆောင်များ ပေးကြသည်။ သူငယ်ချင်းများစုံပြီး အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကြသည်။ ရွှေစင်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့်အတူ မွေးနေ့သီချင်းဆိုပြီး မွေးနေ့ကိတ်ကို လိုးသည်။ ရွှေစင်၏ မွေးနေ့ပွဲတွင် သူငယ်ချင်းအားလုံး ပျော်ရွင်ကြသည်။ ရွှေစင်၏ မွေးနေ့ပွဲကို ချောစ အလွန်အားကျပြီး မိမိ၏ မွေးနေ့ပွဲနှင့်ယဉ်ကာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေခဲ့လေသည်။

အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ့ဗြိုလည်း ခမ်းနားသော ရွှေစင်မွေးနေ့ပွဲကို မြင်ယောင်ပြီး အားငယ်နေခဲ့လေသည်။ ရွှေစင်၏မွေးနေ့ပွဲအကြောင်းကို ဘွားဘွားအား ပြောပြသည်။ ထိုအခါ ဘွားဘွားက “ရွှေစင်မွေးနေ့ပွဲကလည်း ပျော်စရာကြီးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ မြေးလေးမွေးနေ့ပွဲက ပိုလိုတောင် မွန်မြတ်တယ်၊ ဘုရားကြိုက်တဲ့ မွေးနေ့ပွဲလေးပေါ့၊ ကိုယ့်မွေးနေ့မှာ ကုသိလ်ကောင်းမှုတွေဖြစ်အောင်လုပ်မှ အဓိပ္ပာယ်ရှိတဲ့ မွေးနေ့လို့ ခေါ်တာ” စသည်ဖြင့် ရှင်းပြလိုက်သောအခါ ချောစလေး ပျော်ရွင်သွားခဲ့သည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မွေးနေ့ပွဲကို အဓိပ္ပာယ်ရှိအောင် ကျင်းပတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတော့သည်။

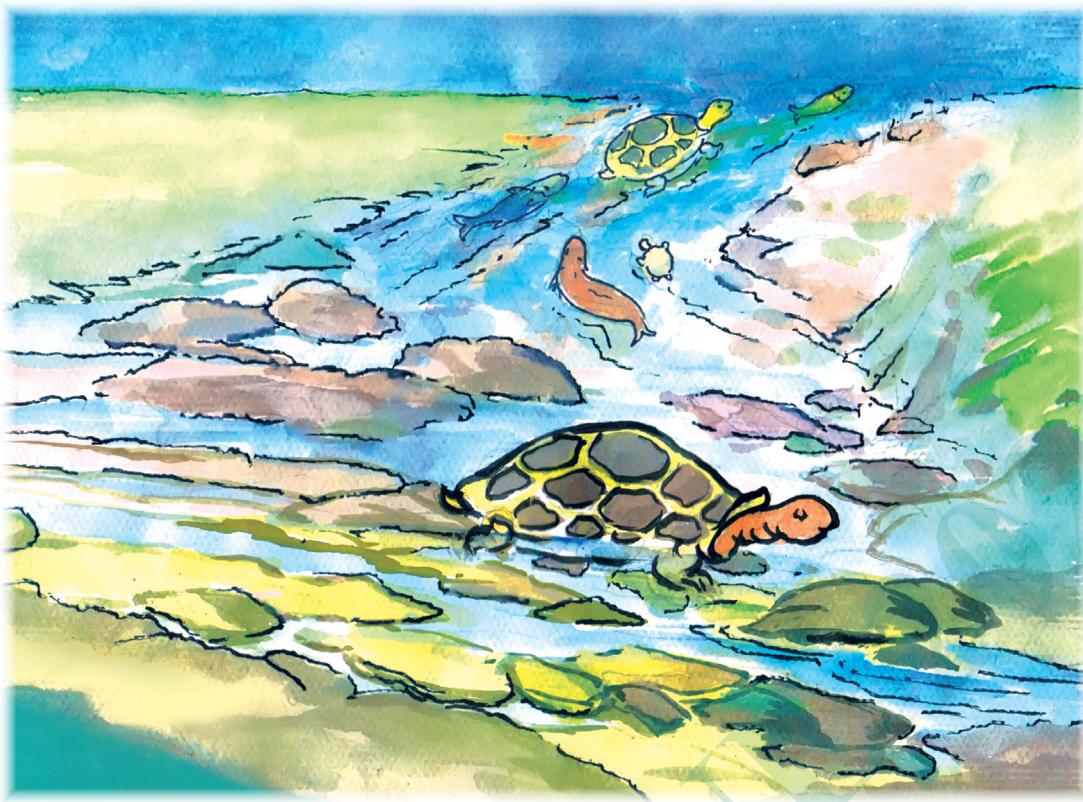
သင်ခန်းစာ (၃၅)

အစွဲအလန်း ကြီးလွန်းသူ

အစွဲအလန်း ကြီးလွန်းသောလိပ်

ရှေးအခါက မြစ်ဘေးရှိ ရေကန်တစ်ကန်၌ အစွဲအလန်း ကြီးသော လိပ်ကြီးတစ်ကောင် ရှိသည်။ မြစ်နှင့် ရေကန်သည် မိုးများသောအခါ တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သွားသော်လည်း မိုးနည်းသောအခါ တခြားစီ ဖြစ်သွားသည်။ ငါးများနှင့် လိပ်များသည် သူတို့သဘာဝအားလျှော်စွာ မိုးများမည့်နှစ်၊ မိုးနည်းမည့်နှစ်များကို ကြိုတင်သိကြလေသည်။ တစ်နှစ်တွင် မိုးခေါင်မည်ကို သိနေကြသော ငါးများနှင့် လိပ်များသည် ရေကန်မှာ ရေမရှိလျှင် အသက်ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ရေကန်မှ မြစ်ထဲသို့ ကူးပြောင်းသွားကြသည်။ သို့သော နေရာကို အစွဲအလန်း ကြီးသော လိပ်ကြီးသည် “ငါ့ကို ဒီကန်ထဲမှာ မွေးတယ်၊ ငါ့ကို မွေးတဲ့မိဘတွေကလည်း ဒီကန်ကြီးထဲမှာပဲ နေသွားခဲ့ကြတယ်၊ ဒီကန်ကြီးဟာ ငါ့နေရာဖြစ်တယ်၊ ဒီနေရာကနေ ဘယ်ကိုမှ မသွားနိုင်ဘူး၊ ဒီကန်ကြီးထဲမှာပဲ နေမယ”ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ရေကန်ကြီးထဲမှ မပြောင်းရွှေ့ဘဲ နေခဲ့လေသည်။

နွေရာသီရောက်သောအခါ ရေကန်ကြီးတွင် တဖြည့်ဖြည့် ရေများ ခန်းခြားက်လာသည်။ လိပ်ကြီးသည် စိုးရိမ်မှုမရှိဘဲ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို နှံညွှန်ထဲသို့ နှစ်ထားလိုက်သည်။ ထိုအခါတွင် အိုးလုပ်သားများသည် ရေကန်သို့ ရောက်လာပြီး နှံညွှန်များကို တူးလေသည်။ မာသောမြေများကို ပါက်တူးဖြင့် အားကုန်ပါက်လိုက်သောအခါ လိပ်ကြီးဝပ်နေသောမြေနေရာကို ပါက်မိ၏။ လိပ်ကြီးသည် အပြင်းအထန် ဒဏ်ရာရသွားလေသည်။ “အန္တရာယ်ရှိမှန်းသိလျက် မစွဲလန်းသင့်သော နေရာဒေသကို စွဲလန်းမိသောကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးရတော့မှာပါလား”ဟု ညည်းတွားလျက် လိပ်ကြီး သေဆုံးသွားခဲ့လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၃၆)

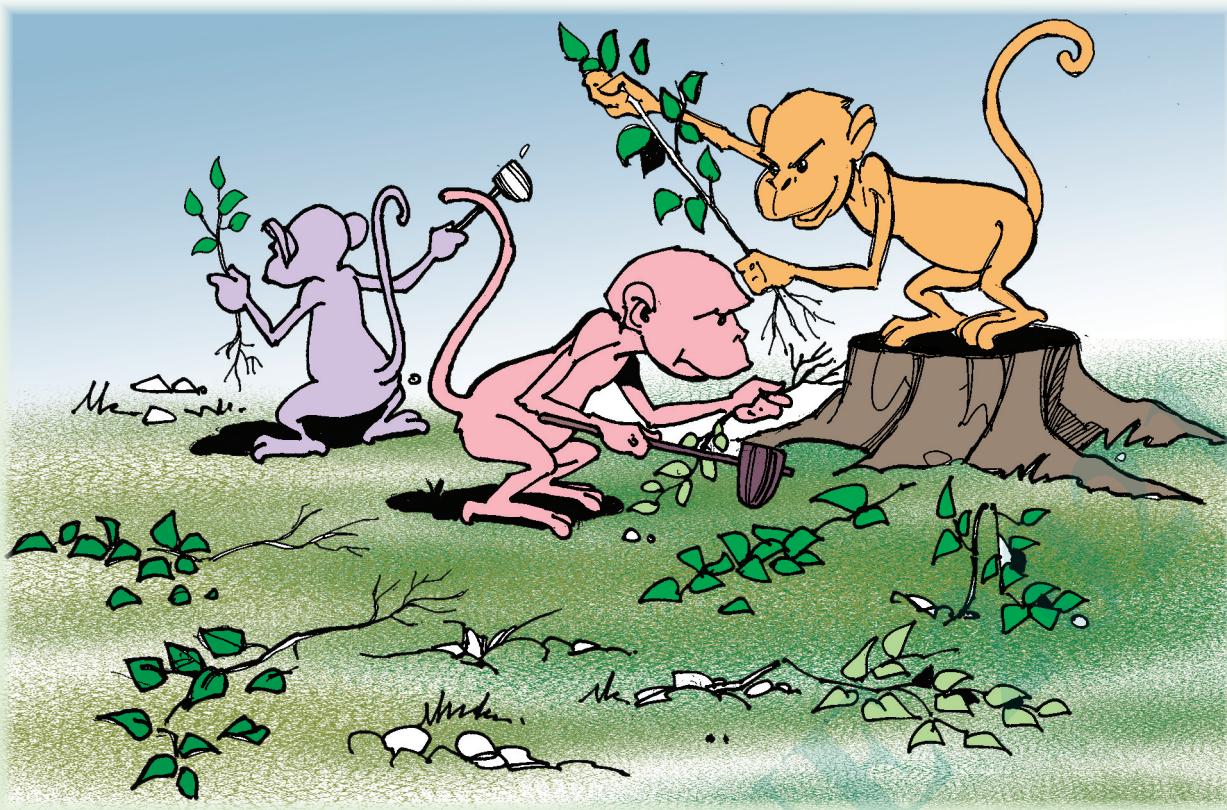
ဘယ်လိုလူမျိုး ဖြစ်ချင်သလဲ

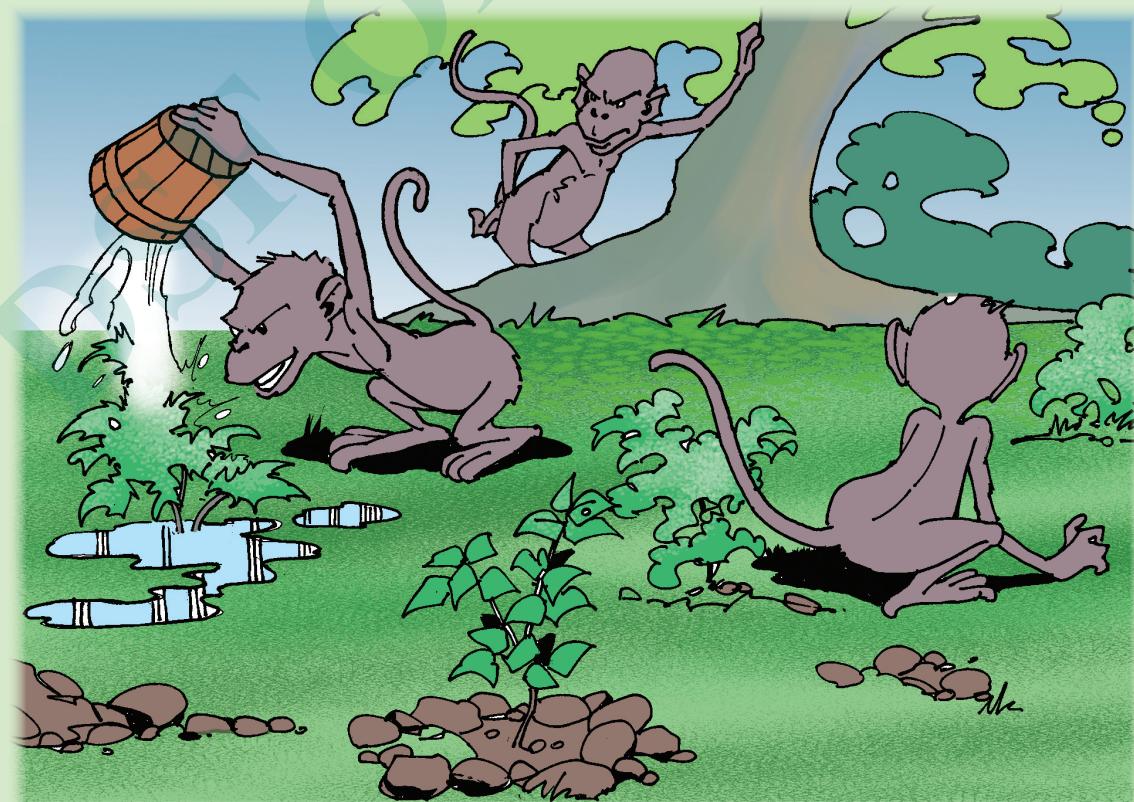
မျိုးပင်ရေလောင်းသော မျှောက်များ

ရှုံးအခါက သာယာလှပသော ဘုရင့်ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခု ရှိသည်။ ထိုဥယျာဉ်ကြီးကို ဥယျာဉ်များ တစ်ယောက်က ပြုစွေးနေရောက်နေသည်။ ထိုဥယျာဉ်ကြီးထဲတွင် မျှောက်အုပ်တစ်အုပ်လည်း နေထိုင်သည်။ တစ်နေ့တွင် ဥယျာဉ်များသည် အလွန်စည်ကားပြီး ပျော်ရွင်ဖွယ်ကောင်းသော ပွဲတော်သို့ သွားရောက်လည် ပတ်လိုသည်။ သို့သော် သစ်ပင်၊ ပန်းပင်များကို ရေလောင်းပေါင်းသင်ရမည်ဖြစ်၍ ပွဲတော်သွားရန် အခက်ကြီးနေသည်။

ထို့ကြောင့် သူ့ကိုယ်စား သစ်ပင်၊ ပန်းပင်များကို ရေလောင်းပေးပါရန် မျှောက်ခေါင်းဆောင်အား အကူအညီတောင်းသည်။ မျှောက်ခေါင်းဆောင်ကလည်း ရေလောင်းပေးရန် သဘောတူသဖြင့် ဥယျာဉ်များသည် ပွဲတော်သို့ စိတ်ချုလက်ချု သွားခဲ့လေသည်။

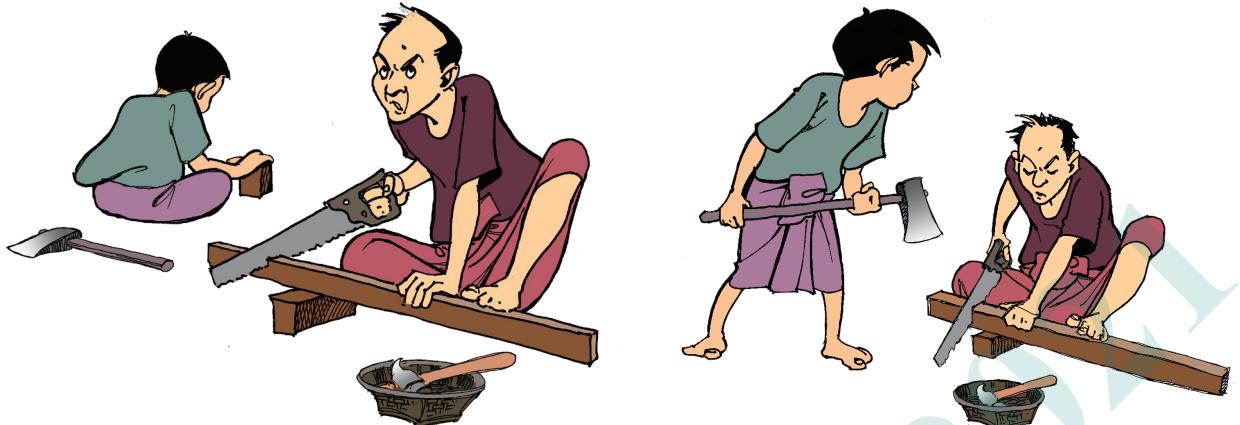

မျာက်များသည် သစ်ပင်၊ ပန်းပင်များကို ရေလောင်းကြသည်။ မျာက်ခေါင်းဆောင်က “အို ... မျာက်အပေါင်းတို့ ... ရေကို မဖြုန်းကြနဲ့၊ အရင်ဆုံး အပင်ကို နှတ်ပြီး အမြစ်ကို ကြည့်က၊ အမြစ်က သေးသေးဆိုရင် ရေကို နည်းနည်းလောင်း၊ အမြစ်က ကြီးကြီးဆိုရင် ရေကို များများလောင်း”ဟု ညွှန်ကြားသည်။ မျာက်များသည် ခေါင်းဆောင်ခိုင်းသည့်အတိုင်း သစ်ပင်များကို နှတ်ကြည့်ပြီးမှ ရေလောင်းကြရာ ဥယျာဉ် တစ်ခုလုံး ပျက်စီးသွားခဲ့လေသည်။

သင်ခန်းစာ (၃၇)

မိုက်မဲသော သား

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါက ရွာတစ်ရွာ၌ လက်သမားသားအဖနှစ်ယောက်ရှိလေသည်။ စခင် လက်သမားကြီးသည် သူ့သား၏ ဉာဏ်ရည်ချို့တဲ့မှုကို စိတ်မကောင်းဖြစ်နေမိသည်။ တစ်နေ့သည် တံခါးလုပ်ရန် သစ်သားချောင်းများကို ဖြတ်နေသော ဖခင်လက်သမားကြီး၏ နှုံးတွင် ခြင်တစ်ကောင် ကိုက်နေသည်။ ထိုအခါ လက်သမားကြီးသည် သူ့သားကို “သားရေ ... အဖွဲ့နှုံးမှာ ခြင်ကိုက်နေလို့ လာမောင်းပေးစမ်းပါ”ဟု ပြောလိုက်သည်။

သားသည် “အဖေ ... ခက္ခနာ်”ဟု ပြောပြီး ခြင်မောင်းရန် ပစ္စည်းလိုက်ရှာသည်။ ထိုအခါ အနီးမှာရှိသော ပုဆိန်တစ်လက်ကို တွေ့ပြီး ဖခင်အနားကို သွားခဲ့သည်။ လက်သမားကြီးသည် သူ၏ အလုပ်ကို အာရုံစိုက်နေသောကြောင့် သားကို သတိမထားမိခဲ့ပါ။ သူ၏ သားသည် “ကဲဟာ”ဟု ဆိုပြီး ပုဆိန်ဖြင့် ခြင်ကို အားကုန်လွှဲရှိက်လိုက်သည်။ ထိုအခါ လက်သမားကြီးသည် သား၏ ပုဆိန်ရှိက်ချက်ဖြင့် ထိုနေရာမှာပင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ထိုအခါမှ သားဖြစ်သူလည်း ပုဆိန်ကို လွှင့်ပစ်ပြီး ဖခင်ကြီးကို ဖက်လျက် ငိုကြွေးလေသည်။ ဖခင်ကြီးကို သေစေလိုစိတ် မရှိသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်သွားသောကြောင့် သားသည် အလွန်စိတ်ထိခိုက်သွားလေသည်။

သင်ခန်းစာ (၃၈) အားလုံးကို ချုပ်မယ်

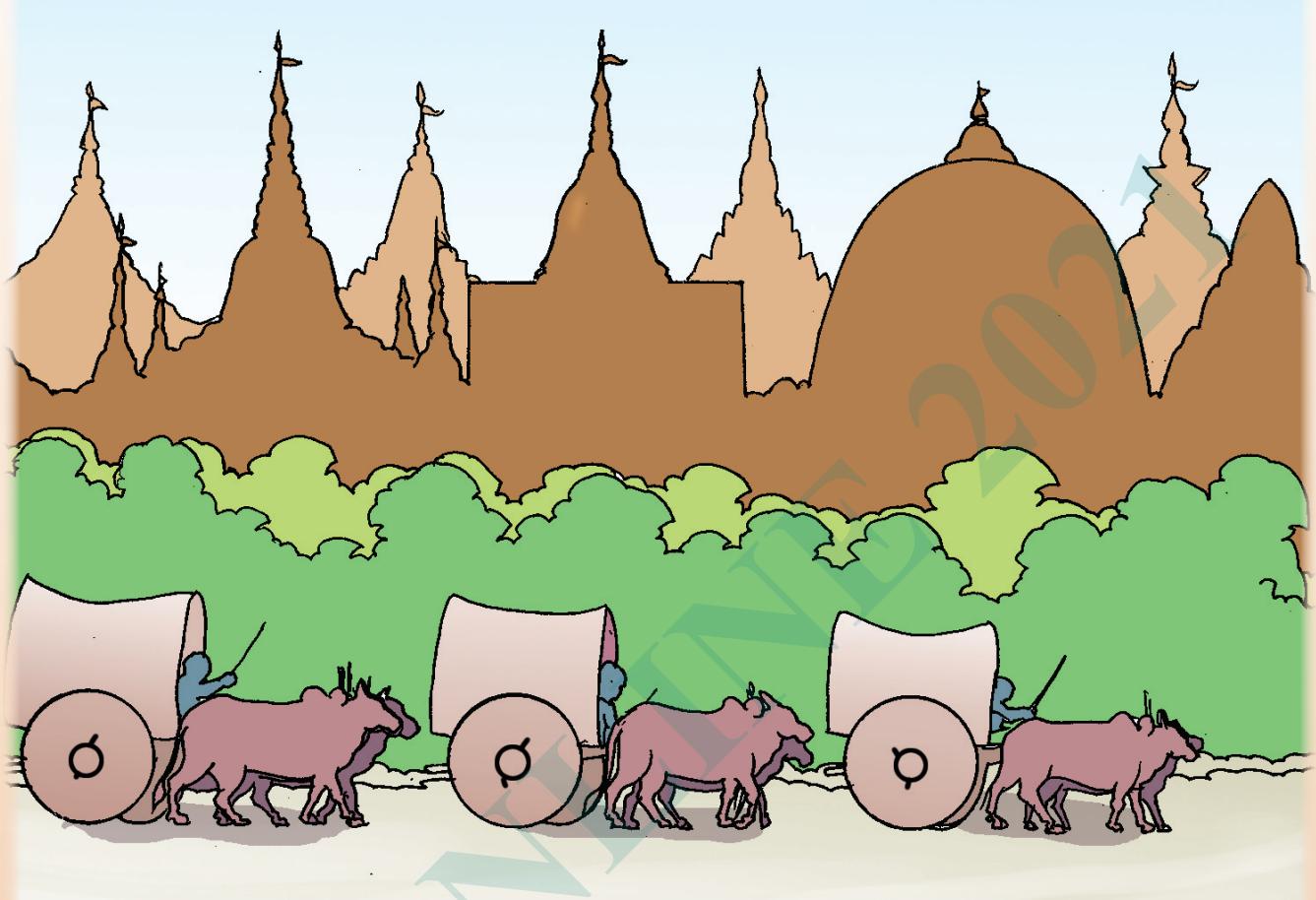

ပိန်ပိန်လေးကို ချုပ် ... ၀၀ကြီးလည်း ချုပ်
ပိန်ပိန်လေးရော ၀၀ကြီးရော ပိန်ပိန်လေးရော ချုပ်။
ရည်ရည်ကြီးကို ချုပ် ... ပုံပုံလေးလည်း ချုပ်
ရည်ရည်ကြီးရော ပုံပုံလေးရော ရည်ရည်ကြီးရော ချုပ်။
ဖြာဖြာလေးကို ချုပ် ... မည်းမည်းလေးလည်း ချုပ်
ဖြာဖြာလေးရော မည်းမည်းလေးရော ဖြာဖြာလေးရော ချုပ်။
လူအားလုံးကို ချုပ် ... လူတွေအားလုံး ချုပ်
ပိန်ပိန် ၀၀ ရည်ရည် ပုံပုံ ဖြာဖြာ မည်းမည်း ချုပ်။

မေမေကြီးကို ချုပ် ... ဖေဖေကြီးလည်း ချုပ်
မေမေကြီးရော ဖေဖေကြီးရော မေမေကြီးရော ချုပ်။
ကိုကိုကြီးကို ချုပ် ... မမကြီးလည်း ချုပ်
ကိုကိုကြီးရော မမကြီးရော ကိုကိုကြီးရော ချုပ်။
ဆရာမကြီးကို ချုပ် ... ဆရာမလေးလည်း ချုပ်
ဆရာမကြီးရော ဆရာမလေးရော ဆရာမကြီးရော ချုပ်။
လူအားလုံးကို ချုပ် ... လူတွေအားလုံး ချုပ်
မေမေ ဖေဖေ ကိုကို မမ ဆရာအားလုံးကို ချုပ်။   //

သင်ခန်းစာ (၃၉)

ဘရားပွဲတော်

မြန်မာနိုင်ငံနေရာအနဲ့အပြားတွင် စေတီပုထိုးများကို တွေ့မြင်ဖူးမြောနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားသားများက မြန်မာနိုင်ငံကို စေတီပုထိုးပေါ်များသောနိုင်ငံဟု သတ်မှတ်ပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးများသည် မြတ်စွာဘုရားကို အမြဲသတိရစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဘုရားရှင်ကိုယ်စား စေတီပုထိုးများကို တည်ထားကိုးကွယ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စေတီပုထိုးများ၏ လူအများ လာရောက်ပြီး တရားထိုင်ခြင်း၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ တရားစာများ ရွှေ့ဖတ်ခြင်း၊ စသာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြပါသည်။ ထိုကောင်းမှုများကို မိမိတို့အိမ်များတွင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် စေတီပုထိုးများသို့ လာရောက်ပြုလုပ်ခြင်းက ပိုမို၍ တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းသဖြင့် ကုသိုလ်ပိုရနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးများသည် စေတီပုထိုးများကို တည်ထားပြီး ကြာရည်တည်တဲ့ရန်လည်း ထိန်းသိမ်းကြသည်။ ထို့အပြင် ဘုရားပွဲတော်များကိုလည်း နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကျင်းပကြသည်။

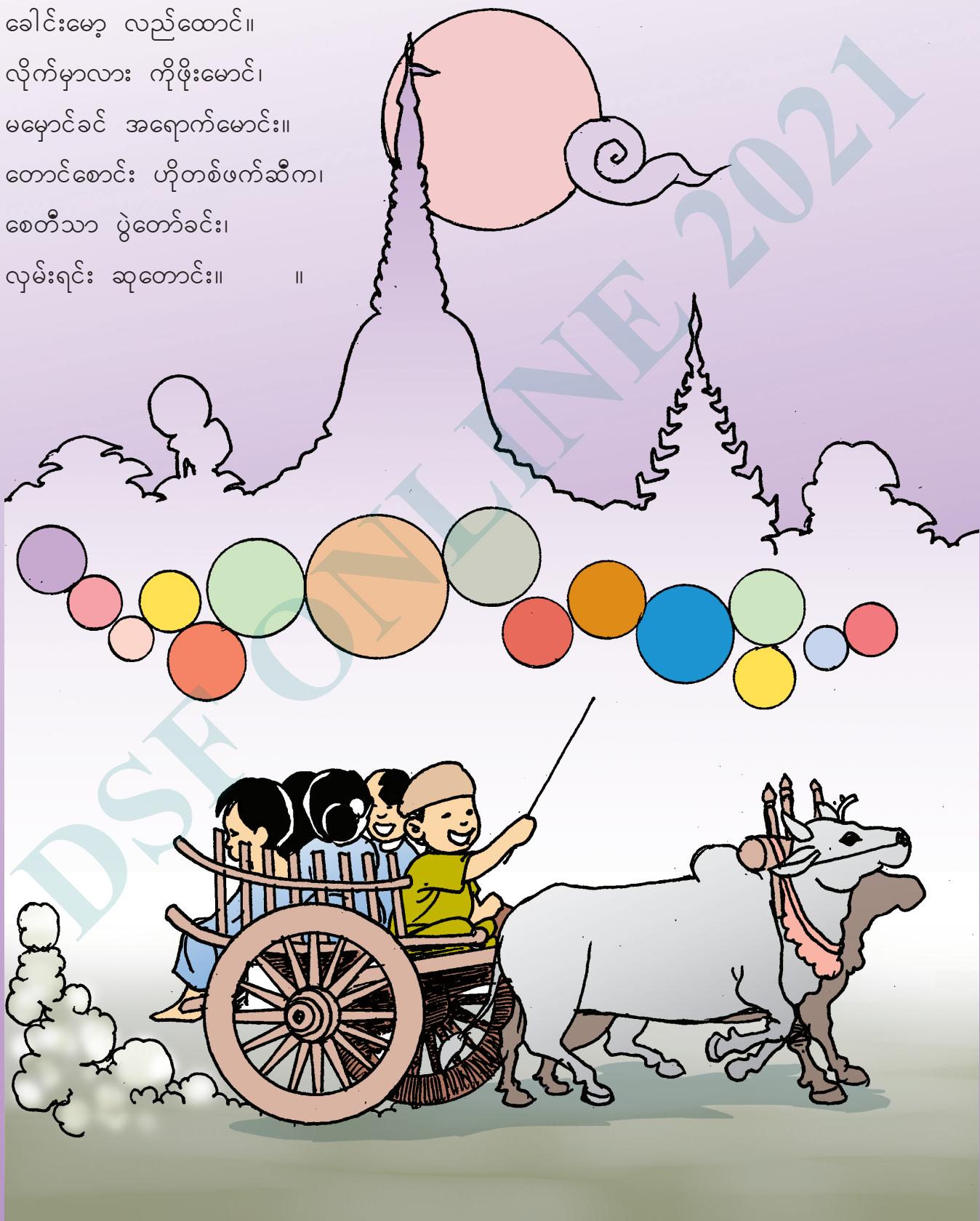

အချို့အသများတွင် သက်တမ်းကြာမြင့်သော စေတီပုထိုးများကို ပြပြင်ထိန်းသိမ်းရန် ရည်ရွယ်ပြီး အလှူဒွေရရှိရေးအတွက် ဘုရားပွဲတော်များ ကျင်းပကြသည်။ တစ်နှစ်တစ်ခါ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြလုပ်ရန်၊ မိသားစုများနှင့် ပြန်လည်တွေ့ဆုံးရန်၊ တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အဆင်ပြ စေရန်နှင့် ဘုရားသမိုင်းကို အမှတ်ရစေရန် ရည်ရွယ်၍လည်း ဘုရားပွဲတော်များ ကျင်းပကြသည်။ နေရာ အသအလိုက် ဘုရားပွဲတော်ကျင်းပခြင်း၏ အခြားအကြောင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။

ဘုရားပွဲတော်တွင် အသထွက်ပစ္စည်းများရောင်းချေသော ဆိုင်ခန်းများ၊ ပြပွဲပြုင်ပွဲများ စသည်တို့ဖြင့် စည်စည်ကားကား ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ထို့အပြင် ဘုရားပွဲတော်အတွင်း၌ ရင်ပြင်တော်ပေါ်သို့ သွားရောက်ကာ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို ပွားများပြီး ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ ပန်းဆီမီး၊ အမွှေးတိုင်များ ကပ်လှုပူတော်ခြင်း၊ တရားစာများ ရွတ်ဖတ်ပူတော်ခြင်း စသော ကောင်းမှုကုသိုလ်များလည်း လုပ်ဆောင် နိုင်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားပွဲတော်များသို့ လာရောက်ကြသူများသည် ကုသိုလ်ရပြီး ဖျော်ရွင်နိုင် သကဲ့သို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အာရုံအမျိုးမျိုးကိုလည်း ခံစားနိုင်ကြပါသည်။

တောဘုရားပွဲ

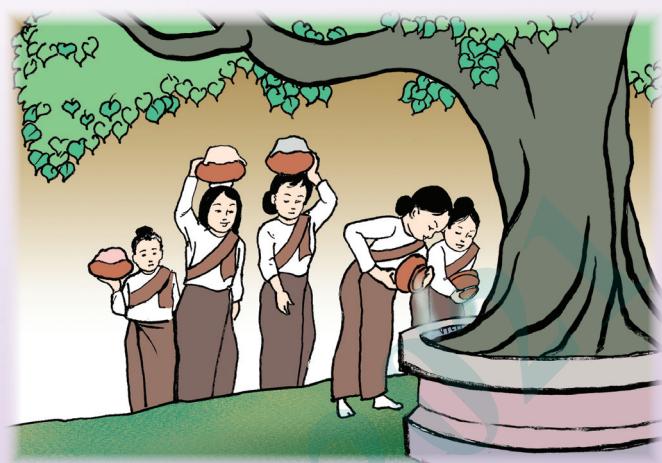
တစ်နှစ်မှာ တစ်ခါန္တဲ့တဲ့
 တောဘုရားပွဲ သွားရအောင်။
 နားညီနောင် လူည်းယာဉ်ကျော့၊
 ခေါင်းမော့ လည်ထောင်။
 လုံကိုမှာလား ကိုဖိုးမောင်၊
 မမှုံးခေါင် အရောက်မောင်း။
 တောင်စောင်း ဟိုတစ်ဖက်ဆီက၊
 စော်သာ ပွဲတော်ခေါင်း၊
 လုမ်းရင်း ဆုတောင်း။ ။

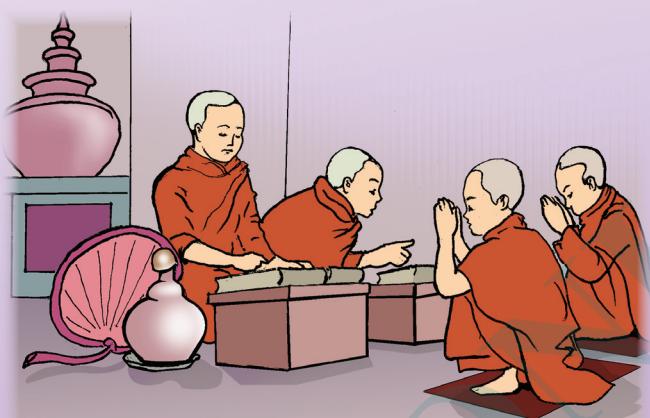
သင်ခန်းစာ (၄၀) ဆယ့်နှစ်လရာသီ ပွဲတော်များ

တန်ခူးလ သက္ကန်ပွဲ

ကဆုန်လ ညောင်ရေသွားပွဲ

နယုန်လ စာတော်ပြန်ပွဲ

ဝါဆိုလ ဝါဆိုပွဲ

ဝါခေါင်လ စာရေးတံ့မဲပွဲ

တော်သလင်းလ လျှပြိုင်ပွဲ

သီတင်းကျော်လ မီးထွန်းပဲ

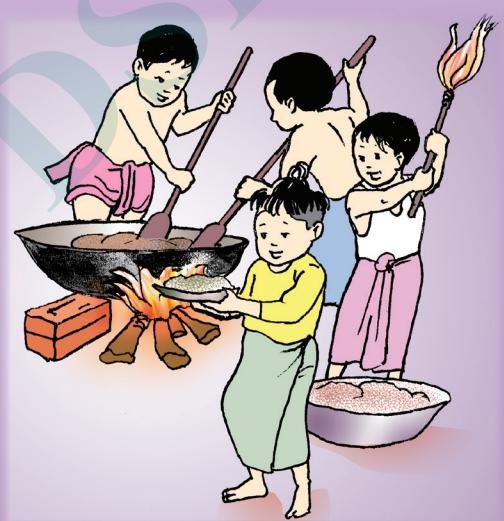
ကထိန်ပဲ၊ တန်းဆောင်တိုင် မီးထွန်းပဲ

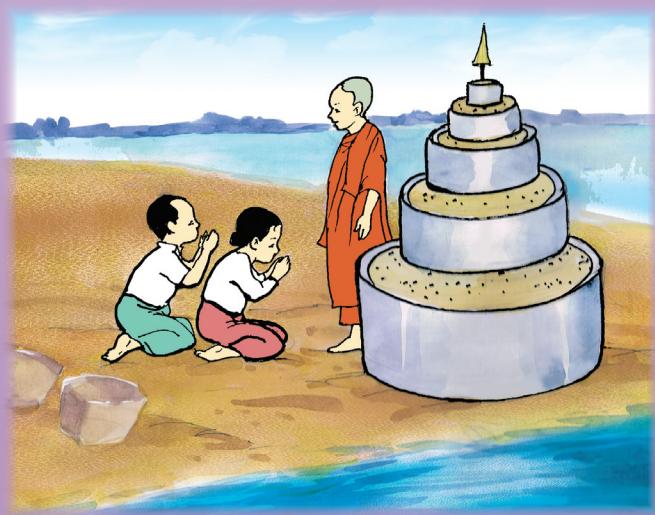
နတ်တော်လ စာဆိုတော်ပဲ

ပြာသို့လ မြင်းခင်းပဲ

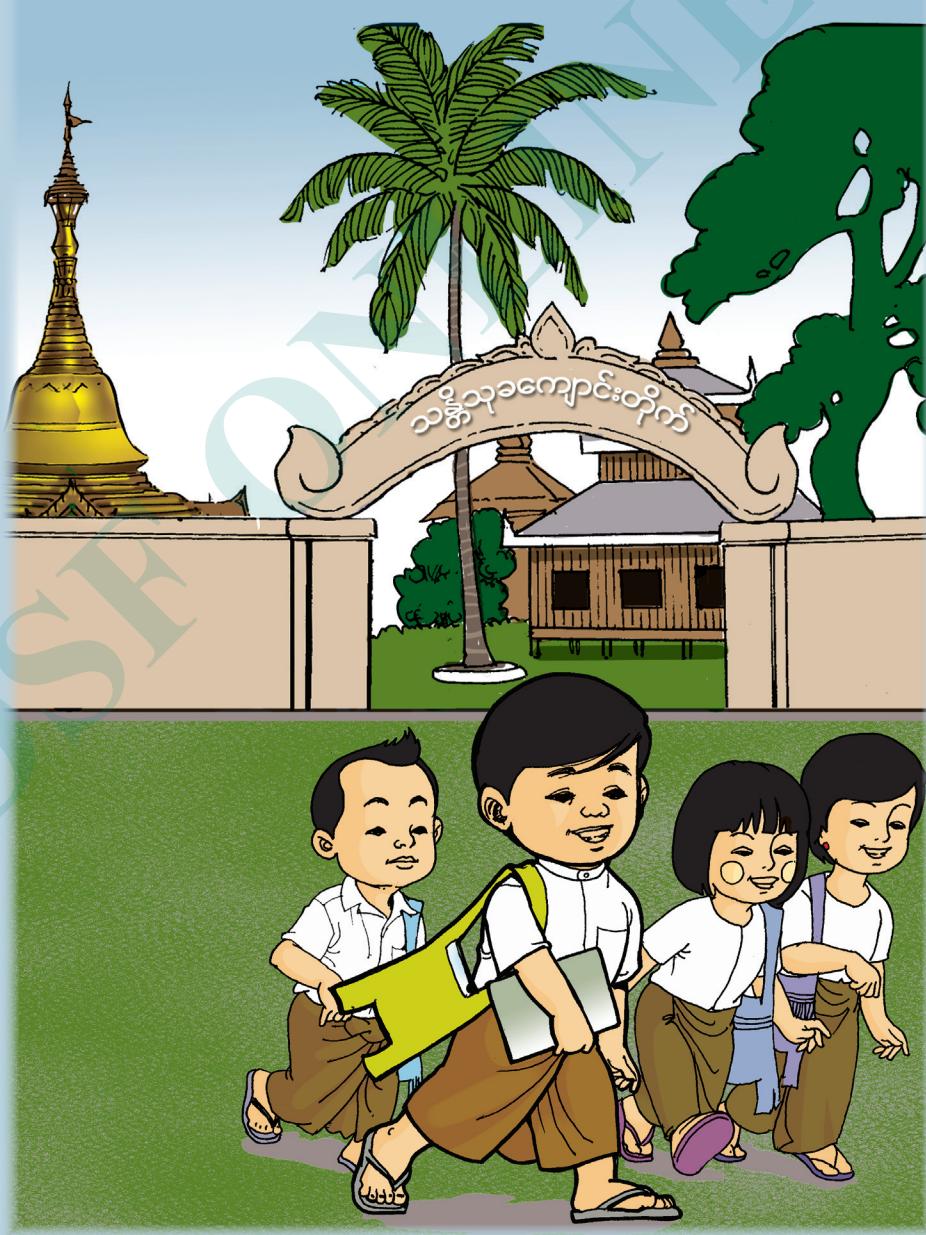
တပို့တွဲလ ထမနဲ့ပဲ

တပေါင်းလ သလုံးစေတီပဲ၊ တပေါင်းပဲ

အိမ်ပြန်မယ

ဓမ္မစကူးလိကကွယ် အိမ်ပြန်မယ ... ဘုရားဝတ်ပြကြစို့ကွယ် ... ||
ဘုန်းဘုန်း (ဆရာလေး) ကိုလည်း ကန်တော့မယ ... ||
ဆရာမကိုလည်း ကန်တော့မယ ... နှုတ်ဆက်ကြစို့ကွယ် ... ||
ဓမ္မစကူးလိကကွယ် အိမ်ပြန်မယ ... ပစ္စည်းတွေလည်း သိမ်းစို့ကွယ် ... ||
ဟိုဟိုဒီဒီလည်း မသွားဘူးကွယ် ... ရှုန်လည်း မဖြစ်ဘူးကွယ် ... ||
အိမ်ကို အရောက်ပြန်မယ ... ||
ဓမ္မစကူးလိကကွယ် အိမ်ပြန်မယ ... သူငယ်ချင်းတွေလည်း နှုတ်ဆက်မယ ... ||
ကျောင်းလည်း မပျက်ဘူးကွယ် ... နောက်တစ်ပတ်တွေကြမယ ... ||
တုံ့တာ တုံ့တာကွယ် ... အို ... တုံ့တာ တုံ့တာကွယ် ... || ||

DSE ONLINE 2021

ဓမ္မစက္ခတ်ဖောင်ဒေသရှင်
သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဖြစ်ပြောက်ရေးအဖွဲ့